Biblioteka Jagiellońska.

VI 6127

N:o 6127

folia continens 62

compactura munitus m. octobri 1902

1

Nº 6127

Wpol od Jgla 4. karty
1902. III. 144.

Wypis z Xiąg Grodzkich
Zamku Włodzimirskieg

1763

Roku Tysiąc Siedmset Sześćdziesiątego Trzeciego
Miesiąca July Dwudziestego Dnia

BIBLIOTH. UNIV. JAGELLONICAE

Na Urzędzie Grodzkim w Zamku JKMci Włodzimirskim przedemną Mateuszem Zaleskim Vices Gerentem Grodzkim Grabowieckim Namiesnikiem Burgrabstwa Włodzimirskieg y Xięgami Ninieyszemi Grodzkiemi Starościńskiemi Comparens Ptter JWiell JmC X. Adam Woyna Orański Biskup Betlinens Suffragan Kamieniecki Ten Zapis Fundationis Bractwu przy Kościele Hryniackim do Kościoła Farnego Zinkowskiego należącym ufundowaniemu służący Coram Actis praesentibus Castri Vlodimiriens zeznał de tenore tali. Ja Adam Sylwester Woyna na Oraniach Orański Biskup Betlineński Suffragan Kamieniecki Proboszcz Zinkowski, Zdrowy będąc na Ciele y umyśle odstąpiwszy Mey własney y należney mnie Ziemskiey Jurysdykcyi Prawa Forum Powiatu y Wrostwa a pod tuteyszy List dobrowolny Moy Zapis y w nim wyrażone Kondycye całe się poddaiąc y Inkorporuiąc, wiadomo, Jawnę Jaśnie, ustnie, y dobrowolnie zeznaię, teraz y napotym komu o tym wiedzieć będzie należało, zawżdy oznaymuię. Iż Ja zeznawaiący po odebraniu Possessyi do Kościoła Farnego Zinkowskiego

nietylko

nietylko z powinney obligacyi do ktorey z Prawa powinnego obligo
wany będąc do Promowowania Chwały Pana Boga Moiego iako
to Pleban, ale z Miłości Moiey iako ku Bogu a Stworcy Memu
pragnę, aby taz Chwała Bogu Moiemu krzewiła się y nigdy
nieustawała, w ktorey powierzone mi od Boga Swieckie
do Kościoła Zinkowskiego profitować mogli, za Zycia przez czy
nione Modlitwy, uproszenie Zywym grzechow odpuszczenia y w
Zyciu Ich błogosławieństwa, a naubłaganie Zmarłym Duszom Ich
z Poluty Czyscowey uwolnienia, y tegoz Samego po smierci Zyiących
Ufundowawszy Kościoł z Fundamentu murowany we Wsi Mo
iey Kościelney Arymiatce nazwaney Pod Tytułem Nayswiet
szey Panny Szkaplerza do ktorego Bractwo pod Tymze Ty
tułem Nayswiętszey Matki Boga Moiego z Przywilejem
Nayywyzszey Zwierzchności Kościoła Boskiego y Władzy Do
cezalney JWiel Imc X. Biskupa Kamienieckiego iako Paz
sterza tey Dyecezyi ustanowiłem, aby Bracia zgromadzeni
do tey Konfraterniy Mieli sposobność więkssą a większą słuzenia
Panu Bogu promowowania Chwały Jego, y utrzymania
porządku między sobą, temu Bractwu przy tym Kościele bę
dącemu, Cztery Tysiące Dwieście Złotych wyliczam y oddaię a
zeby ta Summa pewność swą miała, do dyspozycyi Gro
madzkiey oddaię y Braci z nich będących aby tą Summą
dysponowali zachowuiąc Jey całość, zeby nieubywała ale
co raz przybywała, daiąc ią na Procent Ludziom pewnym
y niezawiedzionym, od ktorych aby mieli bezpieczeństwo w
Zyskey Summy lub przez Zastawy lub inne i[illegible] bez
pieczeństwa bo w czasie nieoddania. Ciz sami co rozdaią by
liby obligowani, do odpowiedzenia y Oney Zapłacenia zeby za
bezpieczeństwem tey Summy było Utrzymanie, takowe czyniąc
postanowienie z międzi Bractwa obrani bydz powinni
Trzynastu Radnych raz nazawsze poprzysiężonych, z ktorych
corocznie obrani bydz powinni, Dway Starsi Bracia
a drudzy dway Podskarbiowie, dway do Zorcy Pasiek ktory

porozpomą

porozporządzenia między sobą regestrem postanowić powin-
ni tak Summy w skarbie ufundowane y w skarbie znachodzą-
ce się iako y na dalszy czas doniey przybyte, oraz do rozdania
na procenta y zapisania tych ktorzy ią biorą. Ciż bracia so-
bie Mieć powinni Schadzek generalnych do Roku cztery
iedna naypierwsza Dwudziestego Pierwszego Decembra z ktorey
Summy mogą bydz do Roku dane to iest do dnia dwudzie-
stego pierwszego tegoż Miesiąca a nie dałzey. Druga Schadzka
na dzień dwudziesty Piąty Marca, z ktorey ze gdyby przyszło co
Summy pożyczać, niemogą nadłużey pożyczyć tylko do Dnia dwu-
dziestego Pierwszego Decembra iako termin pierwszy Schadzki.
Trzecia Schadzka Dnia Dwudziestego Julij, y z tamtąd Summa
dana bydz powinna do dnia Dwudziestego pierwszego Decem-
bra. Czwarta Schadzka dnia Trzydziestego Septembra, z ktorey
Summy ieżeliby się co znaydowało daley dana być niemoże
tylko do dnia dwudziestego Pierwszego decembra, na czwarci Roku
aby wszystkie Summy były zebrane y na tey Schadzce general-
ney liczone y od wszystkich braci widziane, z ktorych by znowu
dyspozycya nastąpiła, do rozdania zeby zas fundamentalnie y-
szy dozor Bractwa być mogł, tak w porządku iako w pewności
utrzymania Summ, do tegoż bractwa Ufundowanych odemnie
Jchmciow Xięży Funkcyą Apostolską odprawuiących dwoch z
Semynarium Włodzimirskiego, y do tego Kościoła przyłączo=
nych naznaczam Jednego za Promotora a drugiego za Vice
Promotora, ktorzy będą rząd między Bractwem prowadzić
przydaiąc ieszcze Jmc Pana Administratora Krymiackiego na
ktorych Schadzkach tak zasiadać maią Jmc X. Promotor z Vice
Promotorem lub ieden z nich Jmc P. Administrator Krymiac-
ki ktory na ten czas zostawać będzie, Starsi Bracia to iest=
dwoch Starszych, y dwoch Podskarbich, y z Bractwa dzie-
sięciu Radnych y Pisarz, ktorzy radą swą tą Summą dys-
ponować maią według Opisania z całością Summy na=
ktorey bezpieczenstwo daie się Skarbiec w Kościele Murowany

ktorego

od ktorego klucz u Bakałarza Koscielnego będzie, ktory Ba
kałarz z Gromady Obrany bydz powinien, aby słuzył, Ko
sciotowi y oraz w Nabozenstwie Kapłanowi Kuskiernu
zadnego postronnego y niewiadomego nieprzyimuiąc, w
tym zas Skarbcu trzy Skrzynie będą, Iedna na konserwac
zastaw, Druga na Summy lokowane, y trzecia, od ktorey
Skrzyni gdzie będą Summy trzy klucze bydz powinny z
przydaniem pieczęci swey Xiędza Promotora, drugi u Pana
Administratora natenczas będącego, trzeci u Starszego
Brata bydz powinien, od Skrzyni zas zastaw złozonych
klucze bydz powinni dwa, to iest u dwoch Podskarbich, trze
cia Skrzynka bydz powinna, w ktorą się składaią Prowenta
z Jałmuzny, iako y od Summ Brackich Prowizye, od
tey Skrzynki klucz powinien byc u Podskarbiego Młodszego
do tegoz Bractwa Pisarz byc powinien z Bakałarza kto
ry będzie wpisywał, przychod y rozchod Bracki y Rege
stra byc powinni przy Podskarbim Starszym, aby wraz z
Pisarzem Rachunki zdawali, na co Schadzka byc powin
na kazdego Miesiąca przy do konczeniu aby na Schadzce
generalney Prowent był wpisany y do Skrzynki generalney
ney oddany pod klucze naznaczone, z ktorego Prowentu te
ze schadzki generalney kwartalney porządek ma nastąpic
Summ lokowania y expensu czynienia aby inszego czasu
ani lokowanie Summ anitez iakowy expens prywatny
był czyniony. Summy zas deponowane w Skarbcu nikomu
wydane prywatnie bydz niepowinny tylko za ułozeniem
Radnych na to wysadzonych, ani cię sami dozorcy Skar
bu brac powinni dla siebie, ani Xiądz Promotor ani
Pan Administrator, ani z Starszych ktory, chiba iezeliby
zwazyli całosc y pewnosc pozyczenia lobwzrowszy zastaw
u niego pozyczyc mogą, y tą złą przestrogą zeby na czas na
znaczony oddania, iezeliby nieoddał, te zastawy sta xo
wali przedali swoie do Skarbu odebrawszy pieniądze

Jemu

iemu resztę coby zbywało oddali, a ieżeliby ktorą Summę
bez zastawy pewnemu iednak komu pożyczyli, a ten na
czas determinowany nieoddał, zaraz powinni z rucho-
mości iego czyli zdobytku odebrać, otaxować, przedać, y
pieniądze w całości do Skarbu złożyć, nawet y Same-
mu Panu gdyby potrzeba iakowa zkazywała tedy
tych pieniędzy bez dokumentu należytego dawać nie
powinni. Czym iest obligowany przed Strasznym
Sądem Pana Boga do odpowiedzenia Imć Xiądz
Promotor, Ktory iest naypierwszy między niemi do
rządu y Utrzymania Praw postanowiony, gdzie
y Sądownie do Upomnienia się w czasie maiący drz-
dę na drogę Żydy złey pomienioney Summy Czterech
Tysięcy Dwieście Zł Pol: na sporządzenie Pasieki Zł
Pol Pięćset naznaczam, aby za tę Summę Pszczoły
kupili y Pasiekę Sporządzili na ktorę Pasiekę Mieysce
w Hrymiatce naznaczam na Postawach Uroczysku
nad dołem koło Niwy Śliwy Poddanego Hrymiackiego
Ktore Pasiekę na tym Mieyscu trzymać będą wolnie
od Dziesięciny Dworskiey, z ktorey Pasieki Prowent
zbierać powinni takowy, aby zawsze Starali się o to,
żeby nad liczbę wyrażoną ktorą teraz maią, Pszczoł
przysposabiali y mogli dobrać Pasieki do Pni Sto y
iednego, y mieli wzgląd na to że rożne czasy bywaią
że profitu z Pszczoł nie bywa, a czasem uszczerbek z kto-
rych choćby co upadło, przecie Pasieka być może w
swoiey porze, y wybiiaiąc Pszczoły naypierwiey pomiar-
kowanie uczynić powinni, to zbić co iest naygorszego

y dochowania

y dochowania nierdate, potym na Pasieki pozytek Miodu
zostawiali, y tyle wybie maią, ieby można było, iezeli
by zaś obmal było zeby tylo tle dodybicia byli. Z ktorego
Prowentu Miod przedawszy pasiecznikowi zapłaciwszy
coby Summy zostawało w konserwie Skarbu Chło
wdc powinni, paki niezbiorą Summy Pięćset Zł. Poll.
aby w potrzebie brać Boze takiego przypadku mieli z
co Pasieki kupić, z tey zaś Summy zebraney coby się
Prowizya dało, zeby z tey Prowizyi Pamięć zmarłych Dzi
Dusz Dobrodziejow Fundatorow y Braci uczynili
raz po Nayswiętszey Pannie Szkaplerza, drugi raz
po Nayswiętszey Pannie Narodzenia według Kalędarza
Ruskiego iak tu od Piust w Cerkwi bywa, na ktore pamię
Zł. Dziesięć naznaczam, aby na Msze tak dla Xięży
Rithus Latini iako y Rithus Graeci Zł. Osm rozdali ...
stawiwszy dla Kościelnych tak Rithus Latini iako y
Graeci Zł. Dwa z tych Dziesięciu; Teraz Bractwu Ka
nonow dwa stanowię na Rok, ieden na Nayswiętszą
Pannę Szkaplerza, a drugi na Nayswiętszą Pannę Na
rodzenia Ruskie, na ktore Kanony Zł. Dwieście z teyże
Summy naznaczam, aby z tey Summy kupili sobie Mio
du lub Zboża na słody, miodu nasycili y Piwa nawarzy
daiąc wolność w Browarze warzenia od ktorego tylko
nikowi zarobotę zapłacić powinni dawszy drew, wiele
do tego potrzeba, wolnemi zaś czyniąc od Arędy, aby a
od Kotła ani Arędarzowi ... nie płacili, ktory Miod
wysycony z przedawszy, Summę do Skarbu naypierwiey
Zł. Dwieście w całości lokowawszy, przydawszy do niey

iesze

ieszcze Dwadzieścia Zł. dla Konserwy Summy Ka=
nonowey aby taz Summa co raz większa przybywała
reszte zaś Intraty natrzy części rozdzielili wiele znay=
dowac się będzie, tak ią obracaiąc aby iedna część do
skarbu oddana była naprzybycie Skarbu, druga część
Swiatło y potrzeby Zakrystyi, z trzeciey zaś części dwa
razy na Rok bywał Anniwersarz, ieden za zyiących
Braci y Siostry w Bractwie zostaiących, drugi za
zmarłych Braci y Siostry z ktorey części Xiędzu Promo=
torowi naznacza się na Msze Zł. Jeden, y Kapłanowi tutey=
szemu Zł. Jeden, Diakowi Gr. Piętnaście, Organiście gr. dzie=
więtnaście, na drugi potymże, ktore w Spominki będą się odpra=
wować, ieden in Januario, drugi in Decembri. Coby zaś wię=
cey zostało do Skarbu Bratskiego od Summy odda=
dać maią. Wosk ktory by się znaydował z tego kano=
nu przedany być powinien, y żeby w Summę gene=
ralnie był zrachowany, nic zaś z niego niebraiaiąc. Z trze=
ciey Summy wyż rzeczoney Zł. Dwieście naznacza się aby
z niey Prowent wybrany na odprawienie Mszy Miesięcz=
nych to iest, Jmć Xiędzu Promotorowi Bractwa tego
Zł. Sześć aby Msze Bratskie odprawował w Mie=
siące naznaczaiące, to iest in Januario iedne, in Martio
in Majo, in Julio, in Septembri, et in Nowembri, y Orga=
niście Zł. Dwa reszte Prowentu w Skarbie zostawić powinna
Z trzeciey Summy naznaczam Zł. Półtrzecia Dwieście drugie
aby od niey Prowent wybrany z ktorego Kapłanowi
Rithus Graeci Zł. Sześć naznaczam aby Msze Bratskie
odprawował w Miesiące naznaczone, to iest in Febru=
ario, in Aprili, in Junio, in Augusto, in Octobri, in De=
cembri, na Diakow Zł. Dwa, reszte zostaiącą Summę
na Awkcyą

na Arskiego Skarbu złożył. Które Msze tak przez Xię-
dza Promotora iako y Kapłana Rithus Graeci powin-
ny bydź odprawione za Braci y Sióstr żywych y zmarłych
w tym Bractwie zostaiących, żeby zaś pamięć bydź mogła
pragnących się wpisować do wspomnienia tak żyiących
teraz iako y zmarłych tak teraz iako y potym na tę pa-
mięć żyiących którzy są wpisani Zł Dwieście nazna-
czam, a Kapłan Rithus Graeci miał pamięć y Nabożeń-
stwo Akaftyst nazwane odprawił, y wspominał Imio-
na tych które tu są wpisane, Mnie Adama Bisku-
pa Bellinenskiego Proboszcza tuteyszego. Augusta Xię-
cia Woiewody Ruskiego, Zofiy Zkerny Kollatorow, Sta-
nisława y Honoraty Oranskich Antoniny Ledochow-
ska Podstoliny Łomżyny: Antoniny Niemierzycowey
Oboźny Lit. Anny Cieszkowskiey Franciszka Łazow-
skiego Wawrzyńca Klimkowskiego Bartłomieja
Ławłowskiego z którego Prowentu wybranego Ka-
planowi Zł Cztery a Diakowi ieden, reszte do Arku
Skarbu aby Skarb przymnażał się złożyć. Ieżeliby zaś
do tego Skarbu chciał bydź kto wpisany do Skarbu
Bratskiego powinien do Summy naznaczoney Zł.
dwa zapłacić, a drugie Zł dwa, do drugiey Summy
zmarłych, aby z tego regestru w drugi był przeniesio-
ny, na pamięć Parastas zmarłych Dusz aby Kapłan
Rithus Graeci odprawował, wspominaiąc Imiona zmar-
łych, Stanisława Oranskiego Chorążego Nowogro-
dzkiego Agnieszkę Oranską Chorążynę Nowogrodzką, Ale-
xandra Oranskiego Podkomorzego Czerniechowskiego
Iozefa Oranskiego Sędziego Ziemskiego Włodzimir-
skiego, Teofilę Humienięcką Stolnikową Parnawskiey
Teresę Złotnicką Pisarzową Ziemię Czerniec-
Eleonorę

Eleonorę Orańską Podczaszynę Nowogrodz-
Benedykta Orańskiego Podczaszego Nowogrodz-
kiego, Józefa Złotnickiego Podczaszego Nowogrodz-
kiego, Woyciecha Orańskiego Chorążego Parnawskiego
Kazimirza Złotnickiego Pisarza Ziemskiego Czer-
niechowskiego Alexandra Humienieckiego
Stolnika Parnaskiego, Annę Ciepkowską Cześni-
kową Nowogrodzką, Annę Lubieniecką Cześni-
y Jnnych Imion ktore się będą wpisywać albo
przenosić z Zywych do Zmarłych, aby z tych po
dwa Zł: do Skarbu dawali, na ktore pamięć z
Summy wyż rzeczoney Zł Dwieście naznaczam
aby z Prowentu kapłanowi Zł Sześć a Diakowi
Zł Dwa płacili, żeby kapłan Msze Swięte miał
y te Nabożenstwo odprawił, ktore Nabożeństwo za
żywych będzie, in Februario, za Zmarłych będzie
in Nowembri, reszta zaś Summy Prowentowey
do Skarbu y naprzyczynienie Skarbu, Żeby zaś kościoł
miał swoy Prowent w Swiatle naznaczam się Zł Dwieście
aby od tey Summy na kościelne potrzeby szedł prowent
Zupełny na Swiatło y Wino, a Summa żeby wca-
łości niesmiertelna była, Żem zaś ufundował Jmć
Xiędza Promotora y vice Promotora ktorzy będą
z Seminarium Włodzimirskiego przybywać
z teyże Summy na tych dwa Tysiące Zł Poll: naz-
naczam aby z tey Summy Prowent wzięty każde-
mu z nich po Zł Dwieście dawali y wypłacali, Sum-
my zaś co będzie w Skarbie przybywało żeby ni nał

expenso

expensowana niebyła, chiba z rada Zwierzchności
znowu z niey iaka Fundacya nastąpi w Nabożeństwie
lub przyczynienia Intraty dla Jmę Xiędza Promoto=
ra y vice Promotora iako też y Organisty. Jeżeliby
zaś Summa się zngruna znalazła w Skarbie dla bez
pieczności co iest Fundacyalna na iakich lokowali Do
brach aby Chwała Bogu z tego Bractwa była y coraz
większa krzewiła się. Pomienione Bractwo z Siostrami
powinni co Święto y Niedziela śpiewać koronkę o Nay
świętszey Pannie Szkaplerza offiaruiąc za Braci y Sio
stry tegoż Bractwa Żywych y Zmarłych oraz za Funda
torow y Dobrodziejow gdzie w niektore Święta offiaro
wać mogą, partikularnie za ktorego Brata w potrzebie
iakowey zostaiącego, oraz po zmartym Bracie powinni
Koronek trzy offiarować y zalecić Duszę iego. Żeby zaś
na potomne czasy porządek między Bractwem nieu
ławał, naypierwiey wpisawszy się w to Bractwo dzień
naznaczyć maią, gdzie się wszyscy zebrawszy nayprzod
do Kościoła na Mszę poydą ktora przez Jmę X. Promotora
lub vice Promotora o Duchu Świętym odprawiona będzie
po wysłuchaney na Miejsce spokoyne z sziedłszy się z
między Siebie Trzynastu radnych obrać maią dożywot
nych, ktorzy po obraniu Przysięgę uczynić Wierności Świę
Bractwa powinni będą, po ktorey Przysiędze z między tych
Trzynastu obiorą dwoch Starszych Braci, dwoch Podska
bich, a dwoch Rządcow Świec, Jnni zaś Radni do samych
rad należeć będą. Ktora Elekcyą z Jmę X. Promotorem lub
vice Promotorem y Panem Gubernatorem zakończywszy
Summy z Regestrować maią z porządziwszy regestra y we
dług opisania z niemiecą obchodzie zachowuiąc wszelki po
rządek skarbu, dla czego co Miesiąc miewać będą Schadzki
aby rachunki czynili z prowentow y kwartalny prowen
w Generalney Schadzce oddawali. Cas zaś Elekcyi obrania

Starszych

Starszych, zawzdy bydź powinien w Święta Bożego Narodzenia lub przed Świętymi, y Starsi nie inni obrani bydź powinni tylko z Radnych; Jeżeliby zaś który Radny umarł na Schadzce generalney nowego na te mieysce obrać powinni z uczynieniem Przysięgi. Zmarłemu zaś Pochowanemu sprawiwszy pogrzeb na Msze za niego z Skrzynki Bractwa łożyć powinni, z Bractwa zaś ieżeli który umrze znak ten powinien bydź, aby przed Domem iego Chorągiew Bracka wystawiona była y Bracia usługę czynić maią assistuiąc mu z Świecami do Pogrzebu y wyprowadzenia Ciała. Nnieyszą zaś Fundacyą ku Czci y Chwale Pana Boga moiego uczyniwszy Protekcyi y Władzy Pasterskiey J. W. J. M. X. Biskupa Kamienieckiego oddaię obliguiąc oraz Sukcessorów Moich Probostwa Zinkowskiego aby do zoremność im też Funkcyą w rygorze na zawsze utrzymywali y skutki w potomne Wieki przyprowadzali którą ia Ręką moią własną y wszystkiey Swey moiey Podpisuię. Datt w Zinkowie Roku Tysiąc Siedmset Sześćdziesiątego Trzeciego Dnia D[…]dziestego Miesiąca Julij. U tego Zapisu Fundationis Podpisy Rąk takie J. Wiel. Zeznawaiącego iako też y Jchmć PP. Przyiaciół Ziemi wyrażaiące słowy Adam Woyna Oranski Biskup Bellinens Suffragan Kamenecki mpp Proszony Przyiaciel do tego Zapisu Fundationis Podpisuię się Ludwik Koporynski Proszony Przyiaciel do tego Zapisu Fundationis Podpisuię się Franciszek Lazowski mpp który to Zapis za wyż wyrażonego J. Wiel. zeznawaiącego zeznaniem à za moim Urzędowym Przyięciem do Akt[…] Nnieyszych Grodz: Włodzimirskich de verbo ad verbum tak iak w sobie pisany ma, iest ingrossowany, z których y ten wypis pod Pieczęcią Grodzką Włodzimirską iest wydany, pisany w Zamku Włodzi[…]

Lorrenzi Dzbrowski mmℓ

Egidius Szawłowski [illegible]

Lypis Fundationis w[ielmożnego] W[ielebnego]
Xiędza Adama Woyny O
rdynackiego Biskupa Bel[zkiego]
Sufragana Kamienieckiego
Bractwu przy Kościele Try
niachim do Kościoła Far
nego Zintesiastiego stałę[go]

Ao 1763 d 20 Julii

In Cto Vdl

Racye Ustąpienia z Seminarium Włodzimirskiego z 15 8bra 1782
Dałł Za Gura

1mo Prabury niechciałem mieć przez JWPana w rzeczy przy niewolnym zostać
Ktora mię do moiego Stanu, do ktorego był zamyslił, wielką prze
szkodą była. Chciałem abym do zadney Dyspozycyi nienależał tylko
się w Swoich naukach do Stanu mię powołaiącego uczył y tego na po
tym uczesnikiem zostać

2do Barki z piwem dzwigałem y wory z zbożem do młyna y ze młyna
Ktora ta praca mnie nieprzyzwoita była przez co poderwanie cierpia
łem y cierpię, Jako też zdrowia niemało straciłem, ktorego nie prędko
nabędę z tak wielkiego ciężaru na mnie zwalonego

3tio Rożne prześladowania od niepoczciwych y niecnotliwych JWPana Ludzi słuząc
cierpiałem nieraz plotki niesłuszne, Jako sam nieraz będąc wieczorem u Xiędza
na na swoie uszy słyszałem, niepoczciwe gadania po pociemku. Gdy nieraz oblężenie
Podchlebcow y Plotkarzow, koło Xiędza szemraiących o mnie słyszałem y za
stawałem a JWPan zwykł wiarę im dawać, do czasu Poczciwych Ludzi utrzym
wać a potym wniwecz zruynować. Lub zdrowie odebrać. Pacyenci w pie
kiedze lepszą czasem mieważą wygodę od swieckich niżeli my Xięża od
JWPana Biskupa ~~[illegible]~~ chor[ych]. Kiedy Ludzi pozwalał aby ~~[illegible]~~ policzki ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Xięzom zadawali ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

4to Rygoru należytego między Studentami niemasz. Ktoryby powinien zupełnie
szlachetnym a nie hultayskim y rozboynickim. agitować się. Gdy Studenci ~~[illegible]~~
wszystkim nam, y Professorom teraznieyszym swoim niepoczciwe alucye
niesprawiedliwie przed oczy całemu prawie Duchowienstwu w Kolacie na
podczas Wakacyi przeprowadzali a dziesiątko gdzie w Innych Szkołach żeby
kie niegodność Studenci swoim Professorom wyrabiali. Jeśliby się w dział
te między Zakonnikami starsi pokrywaią a JWPan. Xiędza swego na śmie
chy y pohańbienie w obecności wszystkich swieckich sądzi. Gdy Kawpermo Kozacy
sta przeprowadzali na ten czas mnie samego Dębrowski Konfident JWPana
szelmą y Kanalią przy tak wielkim gminie Ludzi uczynił. Stangret albo
lub iaki inny chłop prosty przyprowadzi do mnie o Chleb ~~[illegible]~~ przez niewystarcz ~~[illegible]~~ Zę
mybi często niestawało. Ze Więcey nie niemiał.

5to Nieraz się człowiek zgryzie prawie duszę swoię prędko kiedy Sufficyencyi dla
do zywności niestawało. Porządku dobrego przez wielu Rządców nie było coby do
ledało

6to Miałem Stancyę na dole między Kapelią. Ktora mi we wszystkim przeszkad
zała grania, trąbienia dosyć w uszach moich ponosić musze przez co lecz
pić a ia sam chciałem spokoynie zostawać gdzie teraz na Spoczynek Bo
lenie y Spokoyność od tak ciężkich Kłopotow y prac moich daremnych prze
stemsię

7mo Jakiem zważył rzecz, gdyby mi przyszło Subdiakonem albo diakonem z
a Prezbiterem niezostać, ja na to formaty niewziosy, Jako nie ieden bez form
po swiecie wałencasię y ginie, a to wszystko dla dalszych prac dla większego umart
wienia moiego y stracenia życia tak iak drudzy ten kłopot ponosić bym musiał

Ewo Jak z Lublin tak z grosza za wiadomością Ludzi JWPana com miał pieniądz
tę na Pańskie Expens wytraciłem iakiem iechał do Lwowa y tam z czasu swego wła-
snego worka expensował, a część z Pańskiego, nie wiele wydaiąc Pańskich Pie-
niędzy. Który Expens Regestrem pokazałem a to dla tego żeby nie powiedział Pan
że się Pieniędzy dopuścił y iak chciał expensował. Z Równego do Włodzimierza
[illegible] z Dworem JWPana takżem się strawił. Kiedy Kawałka Chleba nawet
dali, a w Włodzimierzu nie mały czas siedziałem czekaiąc Zmiłowania Boż-
nim ten dadzą Obiad mizerny albo Kolacyę. takiem się strawił słowem mó-
wię żeś JWPan mię chudego Pachołka w niwecz obrócił
Kiedy Jakowa Skarga przypadnie między świeckim y Duchownym JWPan
rozkazuiesz Świeckiemu wtę słowa. Kiedy ci Ksiądz da raz w pysk ty mu raz
dziesięć oddaj. tak też mię toż samo było. Gdy Stefanko Zakrystian s [illegible]
przyszedł raz do Cieładnej Izby nad Którą miałem Dyspozycyą myśli [illegible]
lu postuch Ludziom Ukropem oczy wyparzał. Jam się oderwał, że ja Księ-
ie a ty mnieyszy y rozkazuiesz. Ten w złości [illegible] mię z tyłu za włosy targał
[illegible] mi wyrwał y w głowę pięściami [illegible] gdzie X. Kucmelu [illegible] przy-
padszy per [illegible] z pod mię [illegible] y trzymał a ten iak mógł na demno [illegible]
kował się, per [illegible] nafas satisfakcyą dali chłop będę ogromny iak dziecię [illegible]
letnie oddał y do tych czas iedni przez złość a drudzy przez żart mnie [illegible]
bytkowanie się na demno [illegible] y wspominaią
Szafarza Pijaka przyięto Który do [illegible] raz dobierał się iam go zastał a
JWPanu doniosłem nic uczynił za to Żadney postury z którego nie miałem
tylko hardę odpowiadania a wszystko dafaiąc wPanu że za takę [illegible] przy-
przepuścił a mnie Zakazał żebym pro [illegible] [illegible] niekarał
Żadney a Żadney dla siebie Emulacyi y nawet nie widziałem Żdrady mię Suffi-
cientem mogło uczynić do Stanu duchowney tylko rożne Zgorszenia których
z cierpieć nie mogłem

X. J. A. Wysucki mp
O. D. B. M.

Manifest

Personaliter Veniens Jmc Xiądz Józef Antoni Prokenthall przestrzegaiąc całości Swoiey naprzeciwko JW Jmc Xiędzu Adamowi Granskiemu Biskupowi Bellinens Suffraganowi Kamienieckiemu Proboszczowi Włodzimierskiemu solenniter manifestowaliśmy y zaliłuie w ten niżey opisany Sposob. y o to: Iż JW. Jmc Xiądz Suffragan. podmowiwszy Jmc Xiędza Józefa Antoniego Prokenthalla do Swego Seminarium Włodzimierskiego boiaźnią przynaglał podpisac Blankiet arkuszowy do niciatkiey Cessyi sobie uczynioney nie ablatowaney ani od Przyiaciół podpisaney tudzież że pomieniony JW Jmc Xiądz Suffragan Kamieniecki wziowszy Sto Rublow od Jmc Xiędza Józefa Antoniego Prokenthella niby do Schowania na krotki Czas, onych nie oddał y niechciał oddać, temuż Jmc Xiędzu Prokenthalowi, Gdzie Jmc Xiądz Józef Antoni Prokenthall wyżey wyrazony Blankiet od siebie podpisany Jako boiaźnią wymuszony Cassat, atq annihilat, in omni foro atq Subsellio, tak do wrocenia y oddania wziętych Sto Rublow Jurum Sernuiq querulat atq manifestat. X. Jos. Anto. Prokenthall.

Zapis

Ja Józef Antoni Prokenthall niżey wyrażony na podpisie Ręki moiey zeznawam tym mem wieczyste darownym Legacyinym Zapisem Komuby należało wiedzieć teraz y wpotomne Czasy, Iż Ja niżey wyrażony przeszedłszy do Lat Zupełnych to iest do 24. y zostaiąc in Statu Saeculari Spirituali in Clericatu, maiący Prawo po Sobie Rzeczypltey powszechne Jak Chcąc Swoią Substancyą władać, dać, darować Komu chcąc legować. Więc Intuitu tego Prawa y wolności Szlacheckiey, Zabieraiący się do Stanu Duchownego. y maiący Stałą y nieodmienną wokacyą do Zakonu S. Bazylego W. y chcąc że w ubostwie wtym S. Zakonie. a widząc bardzo ubogi Klasztor, niemaiący dla Zakonnikow wyżywienia Srodek naływaiący nad Rzeczą Rzeka. o potmili od Rubieży wa leżący, Reguły S. Bazylego W. Zatym Samoią wszystke Substancyą oddaie Ten Klasztorek Srodecki, na moią osobę Jure naturali ac Successivo tak po Rodzicach Dobrze Jako po Krewnych bliskich, y dalszych Spadłą y Spadaiącą wieczystemi Czasy Xięgi nieodzownemi Zapisuię y leguię, aby Jchmc Xięża Bazylianie, w Osobie moiey maiąc Jus Legationis odeymu dane Jako Ja Sam moią osobą, na Dobrach Żyworowie, Prokenthallowcach Sledziach na Podbereźu leżących, tudzież na dobrach drugich Pieczeńczynie Dębkowcach, Lysincach pod Połonnym Sytuowanych proporcionalney Summy za moią Część. na mnie Spadaiącą Jnquovis Subsellio dochodzili, Mobiliow zaś rożnych, Jako z Kredensow Srebrnych Cynowych, Farfurowych z Sukien Tak matki moiey Jako y Oyca, z Bielizny rożney, z Cugow, wozow pokrytych, koni, Stada, Rzędow, Szpad, Pistoletow, Strzelby z naczynia kuchennego, z Sosow mosiężnych, y niemosiężnych z Bydła rogatego y nierogatego z rożnego Ptastwa z Pszczoły, Pasiek etc, rożnych przychodow tych Dobrach namnie należących, Coby pokaze to wszystko mienia Kalkulacyi

kalkulacyi od Opiekunow moich. Ktorzy post pia fata Rodzicow moich y dobrze mieli usum Fructum, że wszystkiey Substancyi namnie Swiat Schodam. Spadaiącey, to wszystko powinno dostawać do Klasztoru Grodeckiego dla wsparcia Onego. Posag zaś iesżcze pozostały u JW Jmc Pana Belin skiego marszałka Koronnego niebyszłki matki moiey, onego Sors namnie n zaca Zapisuięcy tymże. Jchmc Xięży Bazylianom Grodeckim, y wszystkie Summy Spadkowe, po Rodzicach y Krewnych Bliskich y dalekich będące tymże wszey wyrażonym Jchmc Xięży odemnie niżey na podpisie wy- rażonego. wiecznemi Czasy ustępuiące. Jako też do dochodzenia Zaquilowania pogodzenia utcwa... Że C Jchmc Xięża Bazylianie Grodecy tak moiey Sub- stancyi u każdego Zostaiącey dochodzić, iak bym Ja Sam moią osobą ustaw... dochodził, a dopiedłszy Zaquitowac. y Jak Samym Jchmc będącej Zdawała. Za dojsciem moiey Substancyi y odebraniem oney u kogoby Zostawała, m... Substancya, tam In rebus mobilibus quam In rebus Immobilibus ac Supellectile obowiązani będą, Ci Jchmc Xięża Bazylianie Grodecy mnie poki Ja będę Corocznie od Dziesięciu Tysięcy, rachuiąc per Septem a Cento. Siedmset Zło(tych) Pol(skich) płacić Prowizji. Post fata mea też Dziesięć Tysięcy y Prowizja od nich powinna dostawać, wiecznie w wspomnionemu Klasztorowi. a In Casu hoc gdyby więcey nic Za moią Substancyą Jchmc Xięża Bazylianie niewzie... Jak tylko Dziesięć Tysięcy, lub mniey, to nic mnie niżey wyrażonemu pła- cić niepowinni, tęż tylko Za Dusze Rodzicow moich iedną mszą Swiętą Co tydzień odprawowac będą powinni. Wiecznemi Czasy. Jeżeliby Zaś do sp... Cupełnie moiey Substancyi namnie należącey, tam Jure natura quam Successivo. obowiązani będą Jchmc Xięża Bazylianie Grodecy. Dwie mszy Swięte Co Tydzień odprawowac, Jedną mszę S. Za Dusze Rodzicow moich Drugą mszę S. Za Dusze wszystkich Krewnych moich, a primo gradu usque ad quintum, y natom daie ten moy Wieczysto darowny Legacyjny Zapis Jchmc Xięży Bazylianom Grodeckim z podpisem Własney Ręki moiey y Z(...)iaciot... odemnie uproszonych. Pisan w Chełmie Roku 1763. miesiąca Lipca Dn(ia) ... X. Jozef Ant(oni) Graf. Prokonthall. Ignacy Szymkiewicz Szklinski Wiceszer... Grod(zki) Chełmski mp. loco Sigilli. Jako proszeny do tey Tranzakcyi Zeznanie podpisuięcy Antoni Domaszecoski mp.

Fra Sta pt Festum Sa Annae matris Deiparae Vir. A. D. 1763. ... ... hae Transactiones ad Acta Castr(ensia) Chełmensia

9

1764

Wypis z Xiąg Grodzkich Zamku Włodzimirskiego

Roku Tysiąc, Siedmset, Szesdziesiątego Czwartego Miesiąca Decembris, Piątego Dnia,

Na Urzędzie Grodzkim w Zamku Jego Krolewskiey Mosci Włodzimierskim przede mną Piotrem Lipowskim Burgrabią Nurskim Namiestnikiem natenczas Grodzkim Burgrabstwa Włodzimierskiego y Xięgami ninieyszemi Grodzkiemi Starosciǹskiemi. Comparens Personaliter Urodzony Ludwik Kopczynski Imieniem J.W. Jmci Xiędza Adama Woyny Oranskiego Biskupa Bell. Suffragana Kamienię Proboszcza Włodzimir. Ludziez WWych Jchmciow Xięży Wikaryuszow Włodzimir. y Professorow tychze Szkoł Farnych Włodzimirskich niemniey y całey Przeswietłey Młodzi Szlacheckiey Nauk w Szkołach Farnych Włodzię pilnuiących Imieniem

przed

przed Xiggami ninieyszemi naprzeciwko J.P. Jozefowi Kaniewiczowi y Urodzonym Stanisławowi Kiżikowskiemu Chłopczkiemu Ignacemu Sołtanowi Cujusvis nominis Kuleszy Dyrektorom y Studentom Szkoł OO. Bazylianow Włodzimirz Skarzy y Manifestuie się oto Jż iż Jchm̄ci Obżałowani lubo li za wielokrotne występki y złe uczynki swoie Dekretom Kondescensoryalnym Roku niniejszego Dnia Czternastego Octobris w Miescie Jego Krolewskiey Mości Włodzimirzu na Zamku przez Urzędy Ziemskie Czernieckie y Nowogrodzkie z mocy Dekretu Głownego Kapturowego Przeswietl. Woiewodztwa Wołyńskiego między teraznieyszego Komparenta Pryncypałami Ziednej a Wieleb: OO. Bazylianami Włodzimirz y Panami Dyrektorami Studentami Szkoł Tychże OO. Bazylianow Włodzimirz z drugiey Strony nastapionego agituiacymsię y expedyowanym dosc dyskretnie non secundum qualitatem facti et delicti sui są skarani przecież y temu Dekretowi Kondescensoryalnemu niechcąc Zadosyc czynic we wszystkim Sprzeciwili się wiczy na dniu dzisieyszym Zasiadać nakazaney nie zasiedli przez co w kontrawencyą temu Dekretowi y w Rygor Jnfamii wieczney popadli y na siebie też Jnfamię sciągneli a Zatym modernus Comparens Jmieniem tegoż

Jwielm

10

Swiatow Jmc X. Biskupa Bellinene Proboszcza Włodzimiers
tudziez y innych Kolaktorow powtornie na przeciwko
tymze Jelinkym Obzalowanym wpilnosci Swoiey Zali
się y manifestuie. Ludwik Kopczynski mp. Et in=
Continenti tenze Komparent prosit Urzędu ninie
szego y domawiatsię oprzydanie Woznego Generata
Opatrznego Mikołaia Paliwodzkiego ktory przyda
ny Stanowszy przed Urzędem nineyszym Zeznał.
Iz Infamię wieczną na przerzeczonych Jmc Panu
Jozefie Kaniewiczu y Urodz. Stanisławie Kizikowskim
Chłopeckim Ignacym Sołtanie Kuleszy iako Dekreto
wi kondescensoryalnemu wyzey do actu wyrazone
mu Sprzeciwiaiącym się y nieposłusznych tu na Zam
ku Włodzi in praesentia przed roznemi Osobami na
ten czas zgromadzonemi głosem Swoim wyniosłym Wo
zniowskim obwołał y publikował ktorego obwołania y
publikowania Infamii przed Urzędem nineyszym wier
na y Skuteczna Zeznał Relacya prosząc ia actis con
notari co y otrzymał Mikołay Paliwodzki. Z ktorych
y ten wypis pod Pieczęcią Grodzką Włodzimirską iest
wydany pisany w Zamku Włodzimierskim.

Correxit Załęski

Lect. Szwabowski

Mãa nõne Swiętn: Jmi
X. Adama Urųny Kran
skiego Biskupa Bellinen[sis]
ozob intro wyrazonych
cum publicatione

A 1764 d. 5. Xbris

In Castr: Vladimir:

17614

My urząd miejski wareski daiemy testymonium na rekwizycyą JW. Jmę Xiędza woyniczanskiego Biskupa medyolanskiego Suffragana kamienieckiego Proboszcza włodzimierskiego etc: A to z strony akcyi kaniewicza studenta szkoł wareskich, ktory będąc dyrektorem u wny Jmę Pana Słomowskiego komisarza Dobr JW. Jmę Pana miira Starosty sieleckiego, a na ten czas mieszkaiący w oszczowie wmw Jmę Pan Słomowski w Dobrach tegoż JW. Jmę Pana miira przy ktorych dzieciach był kaniewicz na dyrekcyi, y iuż był ze szkoł exkludowany wareskich za rożne swoie excessa, podczynione w tych że szkołach wareskich, ktory wybieraiąc się w drogę, y iuż nie maiąc więcey nadziei bydź szkołach wareskich. u Ankla Jchowicza Arendarza wareskiego, na ten czas będącego Arendarzem konia temuż arendarzowi zratusza ukradł. przez dni kilka tegoż konia szukał, pomieniony Arendarz, znalazł go w oszczowie u Chłopa, ktorego kaniewicz przechowywał, y niekazał go do wody w dzień wyprowadzać, ale w nocy,

wnoy, kazał Chłopu wodę do stani konio-
wi nosić; ktorego konia, za staraniem, y rekwi
zycyą JmćPana Kopczyńskiego Gubernatora
naszego wareskiego. Ankiel Arendarz ode-
brał iako swoiego własnego; Drugo zaś
konia, poteżey samey akcyi, ten że Łanie-
wicz, ukradł konia drugiego u Żyda wares-
kiego Szkliarza na Zwiskiem Zendla; Juz
niebędąc wmoszczkowie, ale tułaiącsie po
innych wsiach, za ktorem była pogoń o
mil szesc, z miasta warężą, ale go nie
złapano z tym koniem, ktory koń był wart
złotych osiemdziesiąt. Ode zaś Testymo-
nium dla lepszey wagi y waloru Rękami
swasstemi naszemi podpisuiemy. przyłoży
sszy naszey mieyskiey pieczęci. Działosie
wwarężu dnia szostnastego Listopada
Roku Tysiącznego siedemsetnego szesc
dziesiątego czwartego.

Paweł Zieleński
Walenty Drobeżeński
Jan Łapczeński
Jozef Koniuszko

In Termino Condescensionis d. 14. 9bris
1764 in Turido Bonorum oppi
di Wołoh agitt reproductum Seko
rzewusk SZ

Franciszek Dogiel. Cyryna Sędzia Ziemski
Nowogrodzki Starosta Jabłonow. mpa.

Testymonium.
od Urzędu Miasta
Warsza in rem.
obiιty S Kaniwicza
dane. Roku 1764.
Dię 6ta. Listopada.

1 13

Wypis z Xiąg Głównych Kapturowych
Województwa Wołyńskiego.

1764

Roku Tysiąc Siedmset Sześćdziesiąt Czwartego
Miesiąca Novembris, Dwunastego Dnia

Na Sądach Głównych Kapturowych Województwa Wołyńskiego od
Dnia Dwudziestego Dziewiątego Octobris Roku teraźniejszego Tysiąc Siedmset
Sześćdziesiąt Czwartego przypadłych, y Sądownie odprawowaiących, zaszłych Przed Na-
mi Radami Dygnitarzami Urzędnikami y Obywatelami Wdztwa Woł. lunidopu-
blico deputowanemi Sędziami Gdy Roku Miesiąca y dnia wyz na Akcie wy-
rażonych na kadencyi Oktobrowey a die vigesima nona mensis ejusdem Sądzą-
cej zaszłey za przywołaniem Woźnego Gnala opatrznego Walentego Drozdow-
skiego Sądowego apparytora z Regestru taktowego przypadła była sprawa między
Przyjaciołami Sądowe, y Jego Dekalt Wiel. Imć. Xiędzem Piotrem Krzysztofem Gionways
de Cliburie Kanonikiem Katedralnym Łuckim Grabowca y Zbilowa Proboszczem, tudzież Uro-
dzonemi IMć PP. Franciszkiem Łazowskim, Józefem Sudlickim strona powodową ziiną, a Uro-
dzonemi IMć PP. querris nominum Krauskim, Saszkiewiczem, Urynowiczem, Chłopeckim, Wrzeć-
cem, Janiewiczem, Malyszewiczem, y Innemi szlt. Włodzimir. WWOO. Bazylianów
Studentami Stroną zdrugiey strony pozwaną za terminem Prawnym niezyin-
serowanie się mającym tedy strona powodowa postanowiwszy sie oczewisto pozwanąż
za przywołaniem Woźnego Gnala Opatrznego Walentego Drozdowskiego do Sądu y Pra-
wa niestanęła niestaniai swoim zadney stronie y Sądowi wiadomości niedała, owszem tedy
iako niestała Prawu y Sądowi nieposłuszna zdopuszczenia Sądowego na upadaiący
ten ratyone variar attentatar violentiar diffamationis tumultus cantationis de Si-
lentio ad conculcandum vello castrationis Illmo Mći Cajetani Mierzeyński Capitl Ple-
rani Castellani Podlachia simul cum aliis dissidentis tyrpiewtionis, eamdem repen-
tina infirmitatis cunctationis, arrisione vocum exhibitionis honoris laesionis, Atalas Ri-
tuid obusowis Studij Curatus in vitum lucrum panar Legum videlicet Infa-
miae liberae captivationis et alli quid pana canone decernunt Ledes Ministerialis
publicand. Termittetur causa Ptens pro executione quam nemo impugnare audeb
at et Consumat Cuj Skreiva Pana Banell. perpetud wzdała na termin czyli Relacya
pozwu takiego w Sobie maiąca Wypis z Xiąg Grodz. Zamku Włodzimir. Roku Ty-
siąc Siedmset Sześćdziesiąt Czwartego Miesiąca Octobris Czwartego Dnia Na Urzę-
dzie Grod. w Zamku JKMći Włodzimir. Przedemną Mateuszem Załeskim Urzę-
dem Grod. Grabow. Namiestnikiem Grodzk. Burgr. Włodz. y Xięgami niniejszemi Grodzki-
mi Starościńskiemi Stanowszy osobiście Woźny Generał Wdztwa Woł. y inne Opatrzny
Stanisław Roguski, który in vim Sue verae ac fidelis Relat. palam recognovit iż on Roku
Miesiąca y dnia na Akcie wyrażonych Pozew Gtt Kaptt na membranie Łacinie pisany
przybił na bramie Zamkowey, o którym przybiciu swoim wiedzieć może Prawnie o
wiedział pisany był ten pozew tenore tali My Rady Dygnitarze Urzędnicy y Sędziowie
Kapturowi

Kasztell: laudo publico W. Wdztwa Woll: w Lublinie obrani Wam Urod: quorum nominum Krasienskiemu
Paszkiewiczowi Kryniewiczowi Chłopicckiemu Wrzeszczowi Kamienczowi ur: de Czeterni
Skłot ex uhludowanemu człowiekowi Krzemieniu Lubi Marzkiem y Winne Piotrowi
Wiłusiewiczowi y innym do niżey wyrażoney Akcyi implikuiącymsię szlot WW:
Bazylianow Collegium Włodzimirs: Scudentom pozwanym z Osob Dobr uszelakich
Summ pieniężnych rzeczy ruchomych powagą Naszą przykazuiemy abyście WW.
przed Sądem Naszym Gl: Kaszt: na kadencyi od daty położenia tego pozwu za tę
dzil dwie w Lublinie sądzie y agitować się maiącey w ten czas gdy ta Sprawa z Re-
gestru Sobie należytego przywołana będzie Sami oblicznie y zawsze stanąć
na Instancyą Inyx Szrowcego y tego Delat: W. Jchci Xiędza Piotra Krzysztofa Gurowskiego
Tiburie Kanonika Katedralnego Pilzyne Grabowe y Zbik Proboszcza Franciszka Laz
yskiego Józefa Cudzielskiego Ablt: ktorzy Ablt Cipsue pro Xiędz Kanonik przy
ciąg sie do Manifestacyi swoiey Grodu WWciom pozwanym zaniesioney WW:
do poniesienia win prawnych personall y kriminall względem W. Aktora z
Włodzimirza Anno nunc currenti die decima tertia mensis Jan: z W. Imć
Panem Kaietanem Mieczyńskiem Starostą Berezanskim Kasztell: Podl: w podrozy Swoiey
iadącego y mimo Katedry Biskupstwa Włodz: Rethus gratia przeieżdżaiącego za-
tu tegoż Katedry tumultuosè wyszedszy nullo habitu Status Fratione
dyffamowania na tegoż W. Aktora krzyczenia wołania hac ipsa mówiąc, tego
po takiego owakiego starego wydrzyć y dalszego słow nieprzystoynych ktore
futuro Juris tractu inquisitionibus probabunt bez żadnego uszanowania kara
ktera Duchownego kontynuowania, przez ktorą chałas WWciów pozwanych
y szpetności słow wszczętą y krzyku wydaną JW. Kasztelanowa Podlaska tak
przerażenia ze widząc W. Aktora mocno ustraszonego y słowy WWciów nieprzy
stoynemi ze obą uraz zelżonego kładzie z pozwaniu na wypadł, y tegoż JW.
Kasztelanica w wielu ieszcze dzieciennym będącego przez te WWciów pozwanych
cięższey alteracyi gorączki, aż iż nie wiem do choroby nabawienie przyprowadzenia
drogi publiczney bezpieczeństwem w Prawie opisanym W. Aktorowi tamowania
y zabronienia na wyż oznaczony termin WWciów pozywa Sthesitat pariter termino
attentatum et ad omissa omnia fusius vobis oretenus proponenda et deducenda judicio
literis pozwanem pisan w Lublinie die decima quinta Octobris Millesimo Septingentesimo
Octuagesimo quarto Anno de quo Sigillum Melis Kell Stanisław Rożycki z Konyc
tury y ten Wypis pod Pieczęcią Grodzką Włodz: iest wydany pisany w zamku Wło-
dzimir: na tey Kell pozwu lekta y korrekta przy Pieczęci Grodu Włodzkiego na
tym oryginale wyrażoney temi y wyrażone Sławy Correat Łabruskimpo Lub
Czahorski mmd Stanisław Rzytski loci Illius: a po przeniesieniu y przeczytaniu takowego
mina Strona powodowa Prawem przekonywaiąca dalszego w tey Sprawie postępu
prawnego nad Stronie pozwaney Prawem przekonaney ale z Duchownego przeciw...
mawiałaciey, a tak Sąd Gl: Kaszt: Wdztwa Woll: za niestaniem Strony pozwaney, a za
mowieniem się, y Prawnymi postępkami Strony powodowey w dalszym tey Sprawy po-
stępku prawnym przychylaiący się wszystkim do Prawa y sprawiedliwości z przyczyny
tych popełnienia wiolencyi, tumultu dyffamowania, zgiełku y chałasu czynienia, zbiegu
włoczy y bicia usiłowania Jaśnie W. Kasztelana Mieczyńskiego Sty Berezan: Kasztelanica
dłuższy uraz z Aktorem iedynego przestraszenia y nawet z tąd choroby przyczyną stania się
chce dalszy zabronienia, stawy wicia, na drodze publiczney zastąpienia y zasiedzenia na Sz...
cie czynienia tych win Prawem opisanych tu iest Infamij wolnego złupania y ...
na głowy, ktore Sąd na każdym osobliwie z pozwanych ukazuie y do publikowania

Przych

14

Onych Woznego Generała opatrznego Walentego Drozdowskiego natychmiast przyjąć, ktoremu to
Sądy zprzydania Sądowego y z mocy Urzędu Swego wszelkiey przysługi Sądowey w przytom-
ności w ciele Obywatelstwa Woiewodztwa Wołyńskiego praw swoich Stanów insinuacio attendenti pomienio-
ną winę wieczney Infamii na każdym zpozwanych distinctim głosem swym wyniosłym
Wozniowskim obwołać y publikować przywodząc to wszystkim do wiadomości, aby z przerze-
czonemi pozwanemi Prawem przekonanemi żadney społeczności ani obcowania nie mie-
li, rady y pomocy onym uniwerzym niedodawali, ale się z niemi iako z infamisami po-
dług srogości Prawa we wszystkim zachowywali, a po obwołaniu y publikowaniu tey
Winy Infamii wieczney pomieniony Woźny przed Sądem stanowszy prawdziwe
tey Swoiey publikacyi uczynił y zeznał Relacyą, a tak Sąd Główny Kapturowy
Woiewodztwa Wołyńskiego Sprawę tę ze Strona Prawem przekonana, na mo-
cną skuteczną y nieodwłoczną do Dobr Summ y rzeczy wszelakich każdego
z osobna pozwanych Prawem przekonanych Egzekucyą zaleca, ktorego to Są-
du Kapturowego bądz inna Osoba Sądowa albo Urząd Dobrom pozwanych
należny za naypierwszą Strony powodowey requizycyą y ukazaniem tego De-
kretu kontumacyalnego pod Winami w Prawie pospolitym contra non exe-
quentes Officiales opisanemi mocną, skuteczną y nieodwłoczną na Dobrach Sum-
mach y rzeczach pozwanych Prawem y Processow Powodow podległych uczynić
y odprawić ma Egzekucyą, ktorey nikt tamować ani irrytować nie ma
y nie powinien będzie pod oznaczoną Winą Banicyi Wieczney mocą Dekre-
tu niniejszego kontumacyalnego w wszystko dla Pamięci do Xiąg ni-
nieyszych Głownych Kapturowych Woiewodztwa Wołyńskiego iest za-
pisano z których y Extrakt pod Pieczęcią Ziemską Woiewodztwa
Wołyńskiego iest wydany [illegible] Łuckim

Correxi Szczepkowski
mpria

Nro 1764 R. 24 9bris Cxc
ex Actis Capturalibus ex
mente Laudi circa Acta Ca-
strensia Luceoriensia adpræ-
sens manentibus

Legi Cum Inducta Chorzewski
[illegible]

WPanaś
Naymcie[illegible]
A m[illegible]

Publicata Infamia ca[ntra] W[ielmożnego] Jego[mości] X[ię]dza Gurowskiego Kanonika Kated[ralnego] Płockiego y Jmci na Urz[ędzie] Kanclerskim y Jmci Włodzimirskiego Kust[osz]a (?) o Studentach z Regestru tutejszego in Suo Exemplo obrzymana

Ac[tu]m 1764 u[nd]e 12. 9bris

Ex Judicio Capit[ul]o Palatinat[us] Volhin[iae]

2/ 15 X

Responsiones Replicatoriæ ex Parte Ven. Collegij Academici Vlodimiriensis Ord.
S.B.M. Actorum adversus exceptiones articulad. Per Illustrissimum ac Re-
verendissimum Oranski Episcopum Bellinensem appositas.

Postquam in Anno 1762 Illustrissimus ac Reverendissimus Oranski Episco-
pus Bellinensis Suffraganeus Camenecensis et Præpositus Vlodimiriensis
in præjudicium Scholarum Publicarum Academicarum Collegij Basilia-
ni Vlodimiriensis instaurare præsumpsisset, sub prætextu Scholæ Seminarij
Diæcesani Scholas novas quasi sensim sub nomen daturas speciosa Paro-
chianas, ad erudiendam juventutem in Cathechismo et Principijs Fidei
Catholicæ vocitavit, et nihilominus Studiosos Academicos ad frequenta-
das scholas suas varijs modis avocabat emanavit ex Cancellaria Sa-
cri Tribunalis Ap[osto]licii Inhibitio cum Citatione de non erigendis hujus-
modi novis Scholis nec avocanda Juventute sæculari. Ex Cujus Inhibiti-
onis et Citationis Termino ad inscriptionem et audientiam Causæ sub
die veneris 18 Janij Anno eodem 1762 fol. Att. 221 latum est Decretum
quo mediante Sacri Tribunalis Apostolicum auditis Partibus Inhibi-
tionem quoad Seminarium Clericorum revocavit. Quo vero ad Perso-
nas sæculares extraneas non Clericos eandem Inhibitionem in suo robore
Conservavit. Qua vero sub Litis pendentia Causæ istius Illustrissimus
Oranski expromanavit sibi a S[erenissi]mo Augusto III quoddam Privilegium de
erigendis Scholis titulatis Latinis, adversus quale Privilegium obrep-
tie obtentum V. Collegium Basilianum Academicum illico Lite-
ras Mandati Citationis pro recessione hujusmodi præjudicialis
Scholis Academicis Privilegij ad Judicia Sacræ Romanæ Majestatis Assessoria-
lia propter quod ad punctum Cognitionis Privilegiorum Sacrum Tribunalis Apo-
stolicum Causam ad Judicia Regia Assessorialia remisit. His stantibus
Illustrissimus et R[evere]ndissimus D[omi]nus Oranski minime attento Decreto
modificato Inhibitorio Apostolico imo etiam Stricta Litis pendentia
Causæ quoad punctum Cognitionis Privilegij ad Judicia Regia remissæ
accumulavit varias violentias, injurias et præjudicia, Scholis Academi-
cis Basilianis et ipsi V. Collegio Vlodimiriensi despotice in facto illata.
Super quibus novis attentatis, violentijs et præjudicijs dum conventus
fuit ad S[acru]m Tribunal Apostolicum Citatione Literali a Nobis in
Originali hic reposita, apposuit exceptionem declinatoriam Fori,
rejecta mandavit S[acru]m Tribunal Apostolicum directe respondere ex
principium Juris subinde in Termino responsionis idem Illustrissimus
Oranski petiit Propositionem in Citatione Originali quasi generice

generice descriptam, reduci ad speciales Articulos, et eos sibi communicari.
Facta igitur communicatione articulorum opposuit Exceptiones sibi placitas, et praetextuosas, Nos vero pro admissione omnium et singulorum
specificorum Articulorum ex Parte V. Collegii Academici Vlodimiriensi instando exceptiones adversus articulos Partis Actoreae ab adverso
oppositas minime attendibiles esse replicando diximus. Et quantum ad
articulum in 1mum in quo Illustrissimus et Rndmus Oranski arguitur
quod contraveniendo Decreto Apostolico ad Scholas suas assertas Parochianas non tantum Juventutem adultam variae Conditionis Nobilitaris et Civilis Saeculares admittenti et admittere demandat, verum
etiam ex Scholis Publicis Academicis Studiosos variis modis pertrahit, protegit, et nunc Scholas a Gramatica usque ad Philosophiam doceri jusit, Minime relevat opposita exceptio Privilegio Regio, cum
enim adversus hujusmodi Privilegium Scholis Academicis Praejudiciale obreptice obtentum, illius emanaverint mandata Citationis
pro responsione illius emanata, et hujusmodi Privilegium in a(c)tu litis pendentiam Regiam expectare debuit ac debet Illustrissimus
Oranski praeviam cognitionem et discussionem causae in Judicio Regio
et interim nihil quidquam attentare, usurpare, et exercere, conformiter
tramites Legis SS Canonum Scholas duntaxat ut propter clericos seminariis
bus premissum, propter aliam vero Juventutem Saecularem inhibitum
habet. Causa quo ad punctum Cognitionis Privilegiorum in Negotio
Principali ad Judicia Regia remissa manesibe ac eo magis quia idem Reverendissimus Dominus Citatus Studiosos Academicos avocare praesumit. Quantum ad Articulos 2dum et 3tium similis opposita Partis
exceptio similiter responsione tollitur, haec vero quae in facto negat, inquisitione Testium probabuntur. Quo ad articulos 4tum et 5tum Negativa. Partis Responsio, Inquisitionibus Testium probabitur. Quo ad articulum 6tum licet mandatum ausu praeceptum expressum ad invasionem V. Collegii Actorum, modernis Actoribus non sit
evidenter notum cum tamen Praefectus et Professores Scholarum
Parochialium ab Ipsomet Illustrissimo Oranski qua Principali
illorum dependent, mandatumque quatenus praestitum a depositionibus Testium probandum et enarrandum dependeat causaque continentia inter Dominum Principatem, et facti complices dividi in
diversis Judiciis nequit, ea propter et hic Articulus junctim cum
caeteris admittendus, et probandus venit. Quo ad Articulos 7mum
et reliquos usque ad 17tum Negativa simplex Partis Responsio in-

16

inquisitionibus probabit. Quo ad Articulum 15tum siquidem
Illustrissimus Oranski qua Episcopus ex Persona directe subesti
foro Tribunalis Apostolici, et continentia causæ articulorum in
uno eodemque Judicio decidi jure merito debeat, id circo punctum vi
olatæ Immunitatis respective Ecclesiæ Ruthenæ ad Illustrissimum
Loci Ordinarium Latinum minus spectat et remissio hujus inci
dentis obiter Puncti gratis per Illustrissimum Citatum petitur.
Quo ad Articulos 16tum et 17mum Negativa Partis Respon
sio Inquisitione Testium in contrarium probabitur.
Quo ad Articulos 18tum 19num 20mum et Unum Illustri
ssimo Oranski neutiquam objicit evidens et expressum man
datum ut pote actoribus ignotum bene tamen præsumptus et
tacitus fautoratus, et controventia opinari potest, cum Illustri
ssimus sit Dominus Principalis omnium Scholarum Parochiali
um, et pro complicibus quatenus subordinatis, id quod fortasis dis
positiones Testium edocebunt sive ex convenientia sive fautorata
aut secreta subordinatione Judicandus in Causa venit. Quo ad Arti
culum 22dum simplex Negativa Partis Responsio inquisitionibus
probabitur. Quo ad Articulum 23tium Responsio consimilis pro
ut ad Articulum 6tum. Quo ad Articulos 24tum et 25tum Nega
tive contestatos Testes veritatem probabunt. Quo ad Articulum
26tum Quamvis Contra Judæos remaneat Judicium Palatinale
tamen Illustrissimus Oranski occasionem damni et Litis expensa
rum ac sumptuum Juridicorum prebens et causans, postquam
in hoc Inquisitionibus convincatur, damna et Litis sumptus re
sarcire debebit. Quo ad Articulos 27 et 28tum. Replicat quod Il
lustrissimus Oranski nedum ex prestito suo mandato verum
et qua Dominus, ac moderator Dispositorque Professorum tum qua
ex persona sua Episcopus respondere in Tribunali Apostolico ex
indeque judicatum sortiri debet salva remissione Pro Poenis Pro
fessorum ad Judicium Ordinarium. Quo ad Articulos 29 et re
liquos usque 33tium simpliciter negative Contestatos, Hi Inquisi
tionibus Testium pro veritate probabuntur.

3/ 17

Ex Mandato

Illurmi Excelmi et Revmi Dni Dni Nuntii Aplici in Regno Poloniae et Magno Ducatu Litto feliciter commorantis.

Citentur 1764

Per Aliquem Legitimum Executorem Adum Rndus ac Relgsi in Xto PP. Rector, Vicerector, Procurator, Praefectus Scholarum, totumq Collegium Vlodimirien Ord. S. B. M personaliter si id fieri poterit, alias per dimissionem Copiae praesen ad manus Janitoris dicti Collegii. Quatenus ad Instantiam Illurmi et Revmi Adami Woyna Oranski Eppi Bellinen Suffraganei Camenecen Praepositi Vlodimirien Principalis Actoris. Coram Tribunali praelibati Illmi et Revmi Dni Dni Nuntii Aplici. Vigesima die ab executione praesen computan. ipsâ tunc Iuridicâ existentia, alias extunc proximè et immediate sequenti horâ audiendarum Causarum fieri solita personaliter, Legitimè ac peremptorie compareant. Ad videndum, et audiendum. Contra se proponi de et super eo: Quia ipsi non contenti anterioribus violentiis, invasionibus et tumultibus per Studiosos Scholarum suarum pluries adversus Studiosos Scholarum Illurmi Actoris excitatis, et innovatis, non adeò pridem dictos Studiosos suos variò Armorum genere instructos, aliosq licentiosos homines eisdem associatos turmatim ad Scholas Illrmi Actoris superimmittere easdemq Scholas securibus dissecari demandare, Studiosos dictarum Scholarum nonnullos Lethaliter convulnerare, caeteros consauciare, aliôs enormiter mutilari facere reliquos graviter concutere, converberare, dispergere, et dispellere, ac etiam Sacerdotibus in Seminario Vlodimirien existentibus, Scholares Illurmi Actoris defendentibus minimè parcere, quinimo violentas manus in ipsos injicere, protrudere, pugnis tundere, quibus perpetratis triumphos

publicos et plausus damnabiles per vicos et plateas Civitatis Vlodimiri cum scandalo Xti fidelium ac etiam Infidelium exercere, Internecionem Ipsimet Illmo Actori qua Scholarum Latinarum Fundatori multoties palam comminari, aliasqz plurimas violentias, damna, gravissimas injurias, et maxima absurda, fusius in termino termini proponenda, et articulanda Actori, ejusqz Scholis inferre demum verò, ut hde sua malefacta cooperirent, eadem temerarie in Personam Illmi Actoris retorquere, illaqz ipsi Audacter, et Calumniosè improperare, et super his ad Tribunal Aplicum ante medium Annum citare, non tamen Causam prosequi, imo eandem deserere, sicqz sub Malleo impictorum gravium Objectorum, nunquam tamen probabilium, imo nec verisimilium, Dignitatem Eppalem, et honorem Actoris semper intaminatum relinquere velle, exindeqz summopere Authoritati Ejus per sparsas inter Vulgum, ac etiam coram variis Subsellijs irrealissimas et per totum falsissimas objectiones derogare ausi sunt, et praesumpserunt. Ipsos proinde ad respondendum stringi praemissis. Alias Actum Contumaciae Ipsorum pro Lite negative contestata declarari, dictosque Citatos pro impictis gravibus Calumniis, huccusque tamen non deductis nec deducibilibus in poenam talionis incidisse, et incurrisse declarari easdemque juxta praescriptum SS. Canonum contra eosdem Citatos irremissibiliter extendi, et signanter eosdem pro Calumniatoribus declarari; Officiis quibusvis quae in Sua Religione obtinent privari, ac ad alia in posterum assequenda inhabiles pronuntiari, Authores Facti, Complices, Mandatorios, et Consultores à Loco delicti amoveri, ad Carceres, revocationem, et deprecationem publicam condemnari, ad bonificationem damni per dissipationem Scholarum

Illrmi Actoris, tum compensationem doloris Convulneratis, et Mutilatis Studiosis, nec non ad refusionem damnorum omnium, et expensarum Litis stringi, et obligari, et ad eum effectum Mandatum quodvis Necessarium et opportunum decerni. Ceteraqz pro Iure et Iustitia statui et sententiari. Ceteraqz &c. Certificantur &c. In quorum fidem &c. Datum Varsaviae hac die 28 Mensis 9bris 1764.

Paulus Aloysius Sylva Auditor Generalis et Iudex

1752 19

4

Ex Mandato

Illrmi Excellmi et Rvmi Domini Dni Nuntij Apostolici in Regno Poloniæ et Magno Ducatu Lithvaniæ feliciter commorantis.

Citetur

Per aliquem Legitimum Executorem Perillustris Reverendissimus Adamus Woyna Oranski Belinine Suffraganus et Cancellarius Cathedralis Camenecensis personaliter si id commode fieri poterit, alias per dimissionem praesens Copiæ in Solita Ipsius Residentia cum praedestinatione de Dimissis, quatenus ad Instantiam Perillustris Admodum Rdi Joannis Brzezinski Canonici Cathedralis et Procuratoris Capitularis, totiusq Reverendissimi Capituli Camenecensis Actoris Principalis [illegible] coram Tribunali praelibati Illmi et Rmi Dni Nuncij Ap[illegible] [Var]savia, aut ubi tunc in Dno feliciter Constitutum [illegible] [pr]ima die ab executione praesens computanda [illegible] dica existente, alias exturi proxime et immediate [illegible] exclusa et non computata Executionis die, hora loco Audiendarum Causarum fieri solitis personaliter, legitime et peremptorie compareat. Ad videndum et audiendum Suprascriptum Rvum Citatum ad Restitutionem depositi Summa Trium Millium Florenorum Pol: ex Provisionibus seu Censibus pro redemptione Captivorum ab Infidelibus Coalitæ per Perillustrem Adm Rdum olim Bozym Decanum Cathedralem Camenecensem facti et per eundem Citatum in Chyrographo ejus die Octava [Men]sis Julij Anno 1736. dato recogniti Juris medijs Stringi, et compelli Mandatumq Executivum ad effectum

effectum decerni et in forma solita relaxari in damnis et Litis expensis condemnari Caeteraq. Certificantes etc. In quorum fidem etc. Datum Varsaviae [illegible] Aprilis A.o 1752do = Andreas Vincentius [illegible] Auditor Generalis et Judex = (L.S.) Petrus Jastrzebski Vicecancellarius mpp

Praesens Copia Citationis cum Originali Instrumento per me infrascriptum Notarium lecta et collationata Concordat de verbo ad Verbum In cujus meliorem rei fidem circa impressionem Sigilli mei Notarialis Publici manu propria me subscribo Datum Camenecii Podol. in solita mea Residentia Die Veneris 19na Mensis Maij Anno Dni 1752do.

Casimirus Franciscus Kleysz Canonicus Camenecensis Publicus sacra Autte Apostolica [illegible] et [illegible] Notarius

mpp

20 No 4to

1741

5)

In Nomine Domini. Amen. Ad Perpetuam Rei
Memoriam

Universis et singulis quorum interest aut aliquomodo inter-
esse ad praesens et in futurum poterit, significamus et
ad notitiam indubitatam deducimus, plenaque fide, honore
et Conscientia attestamur, praesentibusque Testimonij No-
stri Literis fidem facimus. Qualiter Illustrissimus et Reverendissi-
mus Adamus Sylvester Weyna in Orance Oranski Epi-
scopus Bethlemiensis Suffraganeus et Cantor Cathedralis
Camenecensis necnon Cancellarius itidem Cathedralis
Luceoriensis Judex Tribunalis Regni ex eodem Reverendissimo
Capitulo Luceoriensi Condeputatus Noster de Genere et
Prosapia Domus Illustris non solum in praesenti
Tribunali Regni et publica functione sui super
Quem Nostri oculi pendent continuo verum et in
anterioribus functionibus Amicibus ac alijs qui-
busvis occurrentiatibus in Regno Nostro practica-
tis omni Studio conatu et Conscientia illaesa San-
ctam et administrativam Justitiam unicuique ex
patientibus distributivam promovebat virtutibus
exemplaribus tam in Ecclesia Dei ad aedificationem
populi universi quam in Sacra Themidis Ara prae-
minebat, pie, Sobrie, et Continenter sese gerebat
ita ut nullus ex adverso habeat quidquam mali di-
cere aut mussitare de Illo. Proinde uti Viro
probo, exemplari, honesto, habili, idoneo et absque
ulla suspitionis nota viventi et honestissime con-
versanti praesens Testimonij Nostri Instrumentum
de Jure et Licita aestimatione dandum subscribendum
et Consignandum non denegavimus, quinimo Consigna-
mus, Subscribimus et damus ad quemcunque eventum.
In quorum fidem Datum Lublini Die 14. Mensis Xbris 1741.

Stephanus à Skrzynno Dunin
Scholasticus Gnesnensis Prae-
sidens Tribunalis Regni mppa

Michael Madalinski Subiu-
dex Terrestris Vielunensis Mares-
chalcus Tribunalis Regni mppria

Stanislaus Grodzicki Vice
Instigator Regni ex Palatinatu Cracoviensi
ad Tribunal Regni Judex Depu-
tatus mppa

Collationavit Michael
Kiewęzki Cancellarius Publ.
Sacrae Caesareae Majestatis

Joannes Zembinski Pincer
na Palatus Cracoviensis Succa
merarius S.R. M.tis Judex
Deputatus ad T.R. ex Duca
tu Osviecimensi et Zatoriensi
m.ppria

Franciscus Skarbek Borowski
Canonicus Cathedralis Cra
coviensis Judex Deputatus
ex Capitulo Cracoviensi
m.p.

Michael Jastrzębski Capitaneus
Kozinensis ex Palatinatu Russiae
Terra Haliciensi ad Tribunal
Regni Judex Deputatus. m.ppria

Vladislaus Joannes
Wierusz de Walknowy
Walknowski Canonicus
Cathedralis et Judex
Deputatus ex Capitulo
Posnaniensi. m.pp.

Vladislaus Junosza Piaskowski Pocil
lator Czerniechoviensis Judex Castrensis
Novogrodensis Judex Deputatus ad Tribu
nal Regni ex Palatinatu Volhiniae Dis
trictu Vlodimiriensi m.ppria.

Krzemieński Pincerna Urzędowi
Castr. Mielnicensis & Tribunalis Regni ex
Palat. Volhiniae Districtu Cremene
censi Judex Deputat. loco tenens Judicii
Terrestris Luceoriensis Holkman m.p.

Stanislaus Małkowski
Primicerius Chelmensis
Tribunalis Regni Judex
Deputatus ... a ... exi
stens functione Tribuna
litia cum Illustrissimo Suf
fraganeo nihil in eo iudi
davit

Nicolaus Bratkowski Ecclesiae
Metropolitanae Leopoliensis Cathedra
lis Chioviensis Canonicus et Judex
Deputatus ex eodem Capitulo m.p.

Antonius Radzicki Judex Terrae Za
crocimensis Deputatus Ducatus Maso

Theodorus Szydłowski Judex ...
et Vicecapitaneus Castri Varsaviensis Depu
tatus ex Ducatu Masoviae m.pp.
in Tribunali Regni ... Notarius m.pp.

Ignatius Działowski Alter Judicii
Palmensis Castrensis Brzeście Judex
Deputatus ex eodem Palatinatu m.pp.

22

Chrysostomus Browinski Assessor Iudicij Terrestris Micha-
loviensis Iudex Deputatus ex Palatinatu Lublinensi m. p.

Prout dictante Lege publica ab Annis viginti Sex Iuditijs
Tribunalitijs Regni Lublinens. assistens, Praesentem Reveren-
dissimum Adamum Oranski Episcopum Bellinensem Suffra-
ganeum Camenecensem in functionibus Tribunalitijs ex
Capitulo Luceorigensi Vicibus quatuor, Nunc ex Camenecensi
Numero quinto Dignissime, absq3 minima nota se gessisse
vidi. In quorum fidem manum meam appono
Hiacinthus Stoinski Iudex Terrestris Lublinens.
m. p.

1741 (23)

6

In Nomine Domini Amen

Nos Proceres Dignitarij ac Regni Nostri Officiales infrascripti, Omnibus et Singulis ad quos praesentes Nostrae testimoniales Literae devenerint, significamus et respective attestamur Illustrissimum et Rndissimum Dominum Adamum Sylvestrum Woyna de Orance Oranski Episcopum Bellinensem Suffraganeum Amcellarium Cathedralem Camenecen[sem] Cantorem Leo[p]oriensem Genere et Prosapia Conspicuum a puerilia inter Nos conviventem et Commorantem, varijs in functionibus utpote Tribunalibus Comitialibus publicis multoties, ac etiam alijs quibuscunque particularibus accidentalibus et occurrentialibus ac praecipue in Ecclesia Dei et Studio suae Dignitatis et Authoritatis Episcopalis statim a principijs sui Characteris semper et Continuo absque omni renitentia et procrastinatione Concurrentium ad quaevis Sa~~cramenta conferenda~~ seu iam alias collata tum Sacramentalia, curamque et administrationem eorundem esse probum, infatigabilem, exemplarem ornatum, honestum, Continentem, omnemque prave sui Conversationem inhonestam aufugientem Scandala et indecentias summopere vitantem quinimo in Scandalosos et dedecus patrantes forti ~~et~~ Constanti animo fulminantem, Justitiamque unicuique administrantem et nolentes administrare redarguentem. Proinde Eidem praesens testimonium uti rationi Consonum et licitum, nulliq[ue] obnoxium de Nostro affectu tribuendum et subscribendum esse duximus uti quidem tribuimus et subscribimus manibus Nostris proprijs. In quorum fidem Datum Lublini die 14 Mensis [illegible] Anno 1741.

Joannes Comes de Tenczyn Tarlo Palatinus Sandomiriensis Generalis Terrarum Podoliae Camenecensis Lati[czo]wiensis Sokaliensis etc. Capitaneus

Casimirus Rudzienski Castellanus Cernensis Colonellus Prim
S. Regiae M[aies]t[a]tis et Reipublicae D. Testimonium meum quod stante
Functione Mea Marschalkali Tribunalis Regni et Capitulo Luc
oriensi stante Functione Sua Idem Reverendissimus Orans[illegible]
Episcopus Bellinensis Suffraganus Camenecensis optime fun
ctionem Suam in anno A. 1760 optime provinciam Suam ge

Stefanus Jacobus in Magna Tarkow Tarkowski Castellanus
Brestianensis Magni Ducatus Lithvaniae m.p.

Franciscus Andreas in Lopacin Lopacki Ca
stelanus Terrae Dobrzinensis
Adalbertus de Broze Lanckoranski
Castellanus Gostynensis Capitaneus Premisliensis, [illegible]

Collationavit Michael
[illegible] Cancellariae
[illegible] Regentis [illegible]
[illegible]

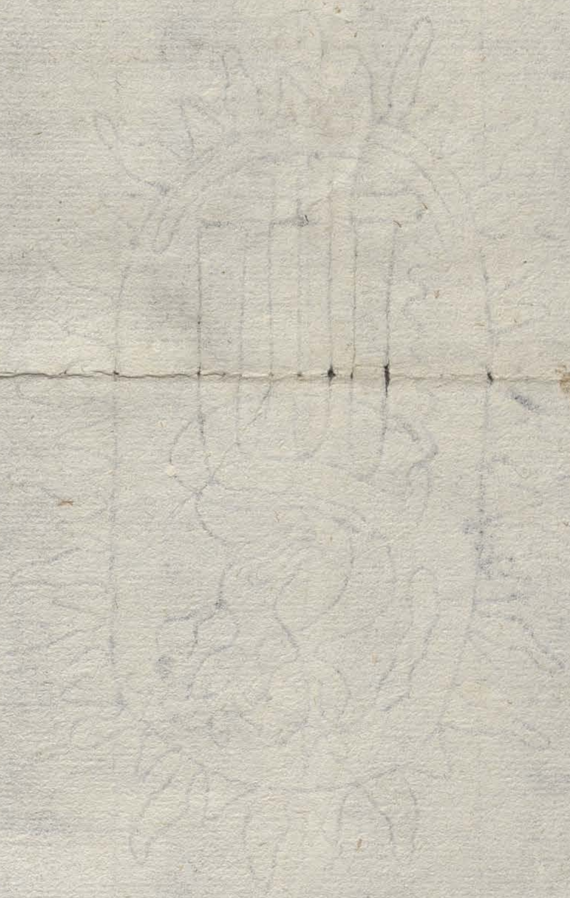

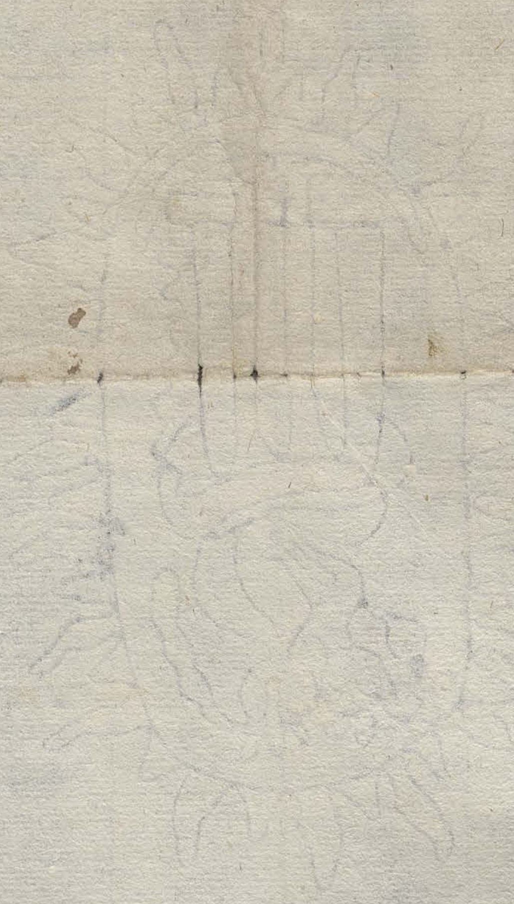

Copia Rescripti Sacrae Congregationis Concilii Tridentini ad postulata Illustrissimi D. Episcopi Luceoriensis.

Perillustris et Reverendissime Domine uti Frater. Nec latet amplitudinem Tuam quid Episcopale postulat munus, nec quid ei congruit exequi negligit. Utrumq Sacrae huic Congregationi Tridentinarum Sanctionum interpreti ex Tuis ad eam Literis in aperto fuit. Dum enim luculentissima descriptione latissimam Fidei Tuae commissam Dioecesim, Pastorali defunctus erga Romanam Sedem obsequio Ipsi ob oculos posuisti, intellexit profecto, mentem ad omnia te diligenter convertisse, quae aliquam vel Suae Authoritati, vel ovium Saluti, vel communi bono plagam iniicere visa sunt. Aeque vero insigni gaudio perfusa fuit certior effecta remedium Vulneri a Te statim adhibitum, curatamq summo studio Gregis Salutem. Pares deinde concepto gaudio ejus eximiae in vigilantiam, Solertiam ac pietatem Tuam laudes emanarunt. Non illae quidem generatim et more quodam effusae, sed quae ad res singulas a Te gestas attigerunt. Itaq silentio non est praetergressa Pastoralem Tuam Solicitudinem, qua vel tot politicis negotiis quandoq impeditus totam peragrare Dioecesim non distulisti, commemoravit coactam Synodum, extulit plausu, quos utrinq fructus retulisti. Nam et Clerum ad meliorem frugem revocasti, seu delectu diligentius habito, seu piis Meditationibus per aliquot dies in solitario Secessu exerceri, priusquam ad Sacros Ordines ascenderet, jusso; seu Morali saltem Scientia per imperatas frequentiores publicas, ea de re disputationes melius instructo, seu (quod fortasse longe omnium saluberrimum) aucto alicubi Ecclesiastico Seminario, alicubi grandi Tua pecunia excitato, alicubi vindicatis ejus praediis instaurato. Istud experientia magistra praesentissimum excolendis ovibus remedium, a Tridentinis Patribus tanto studio commendatum, ut in dies magis magisq signum Industriae Tuae propositum sit, Sacra Congregatio vehementer cupit. Quid autem non est eloquuta de novis Institutis Parochiis, de aliis solertius dispositis, aut plurium Sacerdotum Ministerio locupletatis, ne pro nimia populi frequentia ac locorum intervallo, mi-

nus ovium Valetudini consultum foret. Quid de initiata Confirmationis Sa: cramento tanta Gregis parte? Quid de Sacris Missionibus quaquaversum di: missis, de editis donatisq libris pro recta fide tuenda, pro fovenda pietate pro Christiana populorum Institutione. Quam Tibi non peperit laudem Cathedrale Templum, ac vix non penitus absolutum, Ornatum insuper, Sacraq supellectile decoratum? Tot deinde alia extructa, aut restituta a squa: lore, a sordibus, alia vindicata. Enim vero palam fecisti decorem Domus Dei Cordi Tibi esse. Erunt ista perpetuum gloriae Tuae Monumentum, nec unquam Tua pietas, ut non e civium oculis, ita ex Animis obliterari poterit. Nihil ho: rum, quae adhuc commemoravi tua Laude fraudatum est, quae pariter ad quid quid reliquum a te gestum fuisse Scribis, sane pervenit. Sed longus essem si omnia persequi dicendo vellem, cum praesertim ad plurima Tua postulata rescribendum sit. Optime Te gessisse pronuntiavit Sacra congregatio in Curanda, obtinenda, retinendaq, Monialium Regularibus Subditarum, ut vocant, Clausura, repressa Simfal, foeminarum, ultro citroq illuc manenti: um licentia, aliisq corruptelis, quas invaluisse reperisti. Quo vero ad Abbatissam Claussarum repugnantem parere Tuis Mandatis, aliasq Contumaces, in eo quod pertinet ad ipsam Clausuram utere adversus ipsas Tua et Sacrae hujus Congregationis Auctoritate, prout de Jure et ad for mam SS Canonum et Apostolicarum Constitutionum.

Jus merum tenuisti Tuum in iis, quae Regularibus circa Curam Animarum et Sacramentorum Administrationem imperasti, quibus, quid in rebus tantum si Patres Carmelitae discalceati pergunt Tua respuere jussa, eos compellito eti am Sacrae hujus Congregationis Nomine, prout de Jure, Servataq SS: Cano num et Romanorum Decretorum Lege.

Perperam agunt Graeci Presbyteri Latinis Sacramentum Matrimonii, alia queq ministrantes. Ut eos cohibeant Sacra congregatio dari jussit Literas ad ipsorum Episcopos, nec dubitat, quin huic malo medicinam faciant. Ipse simul nostri Ritus homines, qui Tui sunt Gregis, ne id amplius audeant inhibeto, adhibitis canonicis poenis.

Indignum narrasti facinus Schismatici Graeci Parochi, qui Tabulam illam Ro manae Pontifici adeo Contumeliosam apud suum Templum Catholico in Regno tenet. Jubendum iterum Tibi est, ut ea protinus comburatur, si renuat, coram Notario, Testes adhibeto, qui Graeci Contumaciam affirment, et insuper ejus dem Tabulae descriptionem Notarii pariter Authoritate exprimi curato, Utrumq ad nos transmittito, et nostrum erit incumbere, ne tantam Audaciam

Contes:

Confessarios Regulares, qui obtentu suorum Privilegiorum alensuis absolvunt, adversa etiam parte non placata, et nulla ab Ordinario in id impetrata facultate, Moneto prius, ut prorsus abre abstineant, idq. dum iis audiendi sacras Confessiones potestatem facis, si se non Cohibeant, in eos procedito prout de Jure, adhibita quoq. Sacræ hujus Congregationis Authoritatæ.

Alios Regulares, quibus festis diebus solennioribus Missam Celebrare in Oratoriis privatis vetantur, quiq. id circo Græcis tunc Ecclesiis utuntur, contempto Parochialium Jure, ut non parvo Divini cultus detrimento hortari, atq. admonere fortiter debes, ut ab hoc se abstineant.

Longe magis oportet eorum Regularium temeritatem coercere, qui Procerum Nobiliumq. Confessiones audiunt, ac pænitentiæ sacramentum, ultra id quod possunt Ministrant, Violatis SS Canonibus atq. Ecclesiæ Præceptis. Contra ipsos, ni resipiscant, omnia exercere Sacrorum Arma, prout de Jure etiam Sacræ Congregationis Nomine.

Periculum Fidei, quod adest Græcis Romano Pontifici hærentibus, dum Chioviensia Schismaticorum Antra Religionis Causa adire non dubitant, removendum Tibi est, vel prohibita ejusmodi Lustratione, vel data opera, ut a Græco Episcopo aditu interdicantur. Circa Latinos Basilianum Græci Ritus Institutum amplectentes, aliosq. facile ad Ritum ipsum transeuntes, quamvis a Schismaticis deflectant Servanda est constitutio S Pii 5, quæ incipit: Providentia et Sicuti et Instructio Clementis 8 edita Anno 1595 in Bullario f. 34 quæ hujusmodi de re agunt. Sic autem rem tractes, oportet, ut nulla Præcessui Spicio incedat, odio se, suumq. Ritum a Latinis haberi.

Qui vivente Conjuge Monachi Basiliani fiunt, si Tuo sunt e Grege, in eos animadvertere poteris, prout de Jure. Si ex aliena Diœcesi, ad nos referto, qui quales sint, Nec remedium deerit. Missarum Numerum immunitis Censibus quibus innituntur onera hujusmodi, conceditur, ut Pensatis eorum Viribus coarctes, Servata tamen formula, quam cum his literis accipies.

Facultates, quas in Bulla ad quinquennium obtinuisti, dabitur a nobis opera apud Pontificem Maximum, ut longius vigere sinat. Templis implendi Paschale Præceptum et Tuo Arbitratu prorogare ut valeas a Sacra Congregatione indulgetur. Aderit Tibi quoq. apud SS Indulgentiarum Congregationem, ut earum, quas postulas munifica Tibi esse velit. Cupit enim Sacra hæc Congregatio ex omni Te parte conscium fieri, Pastoralem Tuam Vigilantiam sibi quam Maxime in pretio esse. Te igitur quotidie magis ad bene agendum Urge, Novisq. meritis cumulato. Hæc ipsius Nomine ad Tuas Literas. Quod ad me attinet, si se occasio dederit, ut studium erga Te meum, ac benevolentia ignota Tibi nequaquam sint, Curabo diligenter

Amplitudinis Tuæ

Uti Frater Studiosus

Romæ 10 Aprilis A: 1728

C Card. Origues Præfectus

S. Ruduschi (?) Ep. Romano Secretarius

Rescripti Regii
do JW Biskupa
Zwetiego

M.M.M
47mo

21

Veniens Personaliter Admodum Rdus Josephus Antonius Prokenthall Vicarius Ecclesiae
Praepositurali Zinkowecz providendo Integritati Nominis, Honoris et fortunae suae, ~~gravi~~
Non sine gravi Sensus sui Dolore hanc ad Acta praesentia in et contra Venerabiles
Petrum Lapinkiewicz Ordinis Divi Basilij magni Collegij Vlodimiriensis Rectorem, totamque
Communitatem Vlodimiriensem ejusdem Ordinis Divi Basilij magni Infert Diligentiam Que-
relam et Manifestationem in eum tenorem. Quia jidem Patres Basiliani Vlodimirienses respectu
avocandarum Personarum Clericalium Parochialium ad varios Sollicitationum modos assue-
ti, nitantur alias Personas Clericales ex Seminario per Illmum et Rdmum Adamum
Wojna Oranski Eppum Bellinensem Suffraganeum Camenecensem Vlodimiriensem et Praepositum
pia Intentione fundato, modo incongruo, tacito, odioso erga Personam ejusque Illmi et
Rdmi Suffraganei Camenecensis naturaliter ducti Animo avocarent et avocant, verum
etiam et Se manifestantem eodem praetextu, Singulariter autem motivo acquirendae a se
manifestante, Substantiae Paternae ac Successivae in varijs Palatinatibus existentis per
Praedecessores moderni Comparentis jure Sanguinis in manifestantem devolutae ad Statum Religio-
nis suae avocarent et Compulsi Sunt, et Sic Vlodimiriae Avocatum, in Claustro Suo
aliquot dierum Spatio varijs Sollicitationibus, alliciendo detinuerant, demum ad Castren-
sis officij Chelmensis adduxerunt, ibidemque ad Manifestationem quandam Sub Actis Feriae Quintae
post Dm S. Annae Matris Deiparae Virginis Mariae in anno elapso 1763tio contra
eundem Illmum et Rdmum Adamum Wojna Oranski Eppum Bellinensem Suffraganeum
Camenecensem, factam veritati dissonam Stimularent et coegerunt, in hunc Sensum (
quod Cessio juris aliqua in Blanca per Se manifestantem eidem facienda et Recognoscenda
[quoniam tum erat capax motum habendi]
Sit nude adnotata, et Centum Imperiales vulgo Duble, ac si ad Depositum eidem
Sint concredita, in eadem Manifestatione [cas] officio Castrensi Chelmensi ultra mentem Sui Querulan-
tis exprimi et annotari Studiosa et Hypocrita Sui Indole fecerint, sed Cessionem
quandam in rem Ecclesiae Hrubieszoviensis Rithus Graeci ibidem Sub Actis eodem cum praejudicio
naturalium Sui Fratrum contra mentem directam moderni Comparentis Coegerint, irrealiter
et fraudulenter Secum Manifestante eo in passu processuri Sunt, demum exinde ad Monasterium
in magno Ducatu Lithvaniae in Bytten existentem Se Manifestantem advehi curarunt, ibidemque
varias Personae et Nominis persecutiones, molestias, et ad ultima Servitia ac miserias
[prope milliaria Sexaginta]
applicando eidem Manifestanti praebuerant, exindeque ut fuga pedester, modernus Manifestans Saluta-
riter Causati Sunt, Cum autem adjuvante Deo in Patrimonica Polonica Provincia
Steterit, et modum Salvandi Sui Status Spiritualis Instinctu Spiritus Sancti
elegerit, in eodemque ut est Deo vivere Servire et mori optando, quam primum un-
annus Discretionis Suae et Recognitionis ~~elegerit~~ assecutus Sit, et de manifestatione
in Castro Chelmensi Superius de Actu expressa, tum etiam de Cessione quadam
in rem Ecclesiae Hrubieszoviensis Rithus Graeco Uniti Ordinis Divi Basilij magni Super
Summas quasvis ibidem in Castro Chelmensi eodem Actu nulliter facta notificatus Sit
illico a prima notitia ad Acta praesentia adveniendo, Manifestationem eandem contra Illmum
et Rdmum Adamum Wojna Oranski Eppum Bellinensem Suffraganeum Camenecensem
ex Suggestu eorundem Patrum Basilianorum Vlodimiriensium Seductive factam
revocat, reclamat, et annihilat, palam publice, coram Deo et Hominibus
Actisque praesentibus Manifestando, pro nulla et eliminanda habere
vult et declarat, De nullitateque ejusdem Cessionis per Se in Rem ~~Eccles~~
Religiosorum Basilianorum Hrubieszoviensium, uti contra Praescriptum Constitutionum
Regni, non juxta formam Statuti, Subdole, clandestine ac Seductive

nullo jure factae, iterum iterumque contra eosdem Patres Basilianos Colle
gij Uladimiriensis Queratur et Agatur, salva quentis majoris si id ne
cessitas exigerit melioratione, et juridica Prosecutione ac vindicatione

8

Nos infra scripti Terrigenae Districtus Vlodimirensis, assistentes diebus rogationum solitis ad ~~Templas~~ Templum Parochiale ~~[illegible]~~ processionibus. Testamur vere et non aliter eadem fuisse confirmamus, quam per nos visum fuerit. ~~[illegible]~~ Quia die 20ma Maji R.R. Vlodiminensis Presbyteri cum suis clericis Ecclesiae ~~[illegible]~~ Parochialis Vlodiminensis exemplariter cum solito cantu procedentes, et ad Cathedram Vlodiminensem Ritus Graeco uniti congregatos, ibique Sacrificium Missae Celebrantes et Ceremonias Catholicae Processioni congruas conficientes, ipsos R.R. Basilianorum Magnifici Studiosi Condensi invaserint, illisque insignia diripuerint. Verbis obscoenis exceperint. Qui R.R. Vlodimini communiter his sibi illatas injurias sustinuerint. Immo etiam vidimus, quod die 29 Maii in continuantes suam Processionem in Templo Patrum Ordinis Praedicatorum iterum ipsis Patrum Basilianorum illique Magnifici Studiosi invaserint, illisque insignia seu vexillum surripere animo conduxerint, Quos R.R. Dnos Presbyteros et Clericos non permittentes ut ab his arripiatur vexillum non nullos percusserint, baculis capillorum tractaverint, colaphos usque ad effusionem sanguinis impegerint, Quod factum ~~[illegible] Patres Praedicatores concurrentes~~ cum Patribus Ordinis Praedicatorum unque de jure venerit in quorum Ecclesia id factum est jure jurando comprobabimus, quam etiam nostris manibus, propriisque sigillis subscribimus et communimus

Mnie Wielce Mci Pani

Jedyna grzecz moie W. Pana ktora raz mi pokazał kiedym był u Wielk
stanu Lędzkiego Dóia, y miłości bliźniego, jego pilna uwaga, bo ze
wszystkimi Kiedykolwiek dobry; pociągnął mię do tego abym W. Pa
nu dał radę żebyś się tak obszernie w te okoliczności nie wda
wał co mniey do W. Pana należy, Życia, honoru, y szczęścia do
brey sam Pan Bóg strzeż przybywał, ale żeby z takim sza
niegdzi

Coram Perillustri et Rmo Dno Paulo Aloysio Sylva Illi Dre Prothonotario Aplico Causa Illmi et Rmi Dni Antonij Eugenij Vice-Comitis DE et Aplicae Sedis Gratia Archi-Episcopi Ephesini Sanctissimi Dni Nri Dni Clementis Divina Providentia Papae Ejus Nominis X. III. Praelati Domestici et Assistentis Episcopi et Sae Sedis Aplicae in Regno Poloniae et Magno Ducatu Lithe cu facultatibus Legati de Latere Nuntij Generali Causarum Auditore et Judice Comparuit praeter Prosus Paulus Barss Suprascriptorum Admm Rndorum ac Religiosorum in Christo Patrum Rectoris Vice-Rectoris totiusq Venc. Collegij Academici Scholarum Publicarum Vlodimiriae Ord. S. Basilij Magni Principalium Actorum legitimus Procurator in Termino ex Actis legitime provenienti contumaciam praeexpressorum Illmi ac Rndmi Adami Woyna Oranski Epsi Bellinensis Suffraganei Camenecensis et Praepositi Vlodimiriensis nec non Admm Rndorum Antonij Eduardi Casimiri Stanecki ac aliorum praetensarum Scholarum neo erectarum Parochialium Professorum Praefectorum et caeterorum facti violentiarum Complicium attorum quatenus non Comparentium nec adversus communicatas mediante praecedenti Decreto S. Tribunalis istius Aplicae Responsiones Replicatorias adversus exceptiones Articulorum pro parte Suorum principalium Actorum, Productarum a parte adversa oppositas, in contrarium rescriptas quidqua relevans allegandum curasavit, et in specium talem Contumaciam in Causa occasione variarum violentiarum, injuriarum, invasionum, oppressionum, querelarum, tumultuum et multifariorum Praejudiciorum etiam suppendentia Actuali Causae et actoriis praesentis in hoc S. Trli Aplico intentato pendentis Scholis Publicis Actorum Academicis, et Ipsi Vlti Collegio eorundem Actorum illatarum.
Post litem jam alcas in Articulis responsorijs ab adverso modificatis negative contestatam Suos Admm Rndos ac Religiosos Principales Actores ad probandum Omnes et Singulos Articulos Spetiales et violentiarum ac praejudiciorum, etiam suppendentia Causae praesentis intentate pendentis perpetratum et indecenter excitatorum specificos in actu Commissionis et inquisitionis latius juxta interrogatoria exprimendos admitti et Commissarios hinc in prima jenis nominari mandari postulavit Salvande Omne.
Praesente Generoso Josepho Hoszerowicz Suprascripti Illustrissimi et Rmi Adami Woyna Oranski Episcopi Bellinensis Suffraganei Camenecensis Praepositi Vlodimiriensis Principalis ex adverso citati et reconventionaliter Actoris legitimo Procuratore Salvis qua protestandoa Se ad exceptiones Suas adversus nonnullos ex Parte RR. Basilianorum Vlodimiriensis contra Suum Illmum Principalem productos Conventionales Articulos Scriptotenus exaratas et Parti adversae Communicatas referente Quibus inhaerendo eosdem Articulos Partis adversae ut pote Primum Secundum et Tertium ex quo in se contineant materiam per Judicium S. R. Mttis Assessoriale Suo tempore decidendam atq Articulos Sextum. Decimum Octavum Decimum Nonum Vigesimum Primum Vigesimum Tertium et Vigesimum Octavum siquidem in illis comprehensa facta nec explicite nec implicite impropentur Suo Illmo Principali nec ipsum Arguunt de Mandato recipiente Reliquorum vero Articulorum Contenta vera esse negante quinimo de impetita
idem

eidem suo Illmi Principali per eosdem injuriosos Articulos Calumniâ So-
lamniter protestante et pænam talionis praecustodiente ac insuper reconven-
tionaliter contra memoratos P.P. Basilianos Vlodimirie intuitu dati
Suis Studiosis ad disecandas Scholas Parochiales, inferendas plurimas
violentias converberationes convulnerationes et mutilationes Stud-
iorum Scholarum Parochialium Mandati, juxta articulos reconvent-
ionalis ad praesens Juditium productos proponente cui reconventio
responderi mandati, et quatenus negata fuerit Suum Illmum Principa-
lem ad probandum omni genere probationum admitti et Commissaria
pro Prima Juris post Pascha nominari mandari, postulante Salvo
omni &

~~Qui Andmus~~ Dnus Auditor Datus Ce Ledendi Auditum Termi-
num habuit pro Servato Vittw Ce

Quem Terminum pro Servato habitum dictus Andmus Dominus
Auditor aperiendo Ledenda cum Articulus Primus, Secundus
et Tertius quo ad punctum respiciens jus docendi Juventutem
Latinam quod R.R. Patribus Basilianis Andmo Suffraganeo
disputatur Contineant quaestiones à Juditio Assessoriali Sae
R.ae Mttis decidendas, cumque Sextus Decimus Octavus Decimus
nonus Vigesimus Primus; Vigesimus Tertius et Vigesimus Quartus
Complectent facta quae nec directe imputat Andmo Suffraganeo
nec de ipsius Mandato perpetrata fuisse dicunt, idcirco eosdem
Articulos rejecit. Quo vero ad Articulum Octavum in puncto in
quo R.R. P.P. Basiliani Conquerunt quod Andmus Suffraganeus
eos Suspectos de fide asseruerit, tum 4tum 5tum 7mum ad 14um
inclusive, nec non vigesimum Secundum 24tum 25tum 26tum 29num
et Sequentes cum super iisdem negative eis à Andmo Suffraganeo
Contestatur quemadmodum etiam 15tum quoniam de facto cum caeteris
objectionibus Connexo, nec non 9num cum in eo directe non de
administratione Sacramentorum sed de avocatione a Ritu Rutheno
unito agat, ideo Omnes dictos Articulos et partes ad probandum
contenta in illis admisit et Commissarios ad Primam Juris post Dominicam
Conductus Pascha nominare Mandavit

10

11/ 30

Articuli ex Parte Adm Rndor ac Rlsorum in Christo Patrum Rectoris Vice-Rectoris, totiusq Collegii Academici Vlodimiriens Ord. D. B. M. Principalium Actor contra Illrmum ac Rmum Dnum Adamum Woyna Oranski Eppum Beliniens, Suffraganeum Cameneceus et Praepstum Vlodimiriensem nec non Adm Rndos Antonium Slowacki, Dąbrowski, Casimirum Stanecki Scholarum praetensarum Parochialium Possessores, Praefectos ac alios, facti Complices, in Causa occasione variarum violentiarum, injuriarum, et praejudiciorum Scholis publicis Academicis Basilianis, et Collegio Vlodimiriens illatarum, conscripti et Parti adversae communicati, salvâ eorundem Articulorum impinguatione, et [illegible] in Actu Commissionis et Inquisitionis facienda.

Exceptiones Partis Citatae.

Imus

Qualiter Illrmus Woyna Oranski Eppus Beliniens Praepositus Vlodimiriens adversus Decreta Inhibitorialia Sae Nunciaturae Aplicae quibus mediantibus Schola Parochialis est ipsi duntaxat propter Clericos Seminaristas permissa, propter aliam vero Juventutem Saecularem interdicta; non tantum variae Conditionis Nobilitaris, et Civilis juventutem Saecularem ad Scholas Parochiales noviter erectas admittit, et admittere demandat, verum etiam ex Scholis publicis Privilegiatis Academicis Studiosos ad Scholas suas Parochiales variis modis precario promissis, imo et comminationibus pertrahit, protegit, et Scholas publicas a Grammatica usq ad Philosophiam docere in forma jussit.

ad Imum.

Gratis obtruditur per PP. Basilianos iste articulus. Cum etenim Sermus olim Augustus III. mediante speciali Diplommate suo permiserit Illrmo Oranski praeter Seminarium pro Clericis, etiam aperire Scholas pro erudienda Juventute Saeculari ut habetur sub Litera A. cum demum per suballterna literas monitoriales idem Serenissimus Rex praefatum Diplomatum debito executioni demandaverit ut habetur Litera B. Tribunal vero praesens Aplicum viris hujusmodi literis Causam hanc in concurrentia Privilegiorum ad Judicia Assessorialia remisit, minime conservata in suo robore inhibitione, tali casu articulus hic ad probandum non est necessarius, sed decisio in Judicio Regio expectanda.

IIdus.

Qualiter idem Illrmus Eppus Beliniens ad tractanda Studia Rhetorices, et Philosophiae accersiri fecit, et utitur non Sacerdotibus Ecclesiae Parochialis Saecularibus, sed Patribus Soc. Jesu quorum unus P. Krokowski Jesuita docet Rhetoricam alter vero P. Thomas Bukowski docet Philosophiam.

ad IIdum

Quando Illrmus Oranski habet Jus a Rege aperiendi Scholas, licitum est ipsi conducere Professores quales vult, et unde vult, adeoque hic Articulus non indiget probatione, cui enim licet plus, licet et minus.

IIItius.

Qualiter idem Illrmus Eppus Beliniens in contemptum Scholarum publicarum Privilegiatarum Basilianarum, sparsit inter Populum cavillosam traductionem quod Patribus Basilianis tanquam Ruthenis de fide suspectis non liceat Juventutem Latinam ad Scholas suscipere, et in moribus Christianis educare.

ad IIItium.

Dixit hoc Illrmus Oranski, quod Patribus Basilianis non competat Jus docendi Juventutem Latinam, quia hoc verum est, sed ut ipsos traduceret pro Suspectis de fide, negat.

IVtus.

Qualiter idem Illrmus Eppus Beliniens per suam protectionem, adulationem, et conniventiam Studiosis Parochialibus omnem licentiam ad violentias, infestationes, et varias exorbitantias contra Scholas publicas Academicas permittit, Studiosos Basilianenses captivare, ferire, secare et vulnerare concedit, imo demandit.

Negatur.

5tus.

Qualiter Idem Illmus Episcopus Belinens excurrendo ad Bona sua in Podoliam commorabatur, et Professores Scholarum Parochialium certificabat, quod in directionem Scholarum Basilianensium voluerit secum Horaces ex Ukraina conducere, unde iidem Professores sumpserunt motivum, et ambitum temerariae Scholarum Basiliensium persecutionis, et variarum infestationum, et violentiarum perpetrationis.

Negatur.

6tus.

Qualiter Item Rndi Antonius Ilowacki Presbyter Parochialis, et Casimirus Staniecki Scholarum Parochialium Praefectus quaerendo consulendo occasionem ad inchoandas novas violentias, et infestationes die 5. Aprilis idest ipso die Martis Festorum Paschalium Anno 1763. postquam intrassent ad Collegium Basilianum cum baculis unus alterum per Curritorium baculo transpellendo, et terribiliter vociferando, non tantum omnes Rlsos, verum etiam homines Conventuales inservientes affecerunt timore, et in admirationem inopinatam induxerunt, et quo casu Patres Basiliani propter tranquillitatem vitando tumultum in cellis se non occlusissent, procerto tumultus, et extrema violentia in Collegio Rlsorum perpetrata fuisset.

Siquidem in hoc Articulo non objicitur mandatum Illmo Ordinario. Presbyteri vero dicti in eodem Articulo indigitati subsunt Jurisdictioni Ordinariae, idcirco petitur excleseo hujus articuli, et PP. Basiliani agant si volunt cum dictis Presbyteris coram Illmo Loci Ordinario.

7mus.

Qualiter dictus Illmus Eppus Belinensis in festo S. Joannis Baptistae eodem Anno 1763. convocaverat varios homines, et Incolas Jurisdictionis suae Praeposituralis, nominatim Antonium Patrem Figulum, Antonium filium Lignifabrum Linkiewicze, Michaelem Szafarczyk, Laurentium Stachmalewicz Sutorem, Joannem Kuchta, Josephum Neophitam, Timoteum Perdukiewicz Ferrifabrum, Joannem Kowalczyk, Michaelem Nichomski Serifabrum, et omnes alios ex Jurisdictione sua Incolas, Artifices, Sutores, et Lignifabros, quos pro captivatione, et carceratione Studiosorum Basilianensium disposuit, ac in vijs excubias facere demandabat.

Negatur.

8vus.

Qualiter Idem Illmus Eppus Belinens praeter memoratos homines Incolas Jurisdictionis suae, insuper Rusticos ex Podolia de Bonis Praeposituralibus conduxerat, eisdemq suos

Negatur.

Subditos

Subditos ex Villa Luncizow, et in Civitate manen-
tes, necnon Aulicos, Servos, Musicos, auri-
gas, Hortulanos et artifices adjunxerat, et
taliter catervatim congregatis diversa Arma,
bombardas, et gladios distribuit, cremato ipsos
inebriabat, omnesq ordinabat, ut contra Stu-
diosos Basilianenses hostiliter irruerent, ca-
ptivarent, et ad Carceres deducerent, opponentes
se verberarent, vel etiam vita privarent.

9nus.

Qualiter eidem numerosæ Catervæ Personas ducen- Negatur.
tas excedenti, attribuit pro Ductoribus Cleri-
cos Latinos, signantes Imbler, Rudnicki, Ostrowski,
Dziewonkiewicz, Tyszecki, Stanecki Diaconum,
Josephum Proconthala Subdiaconum vestibus
Rusticanis transvestitum, ut dictant numero-
sam Catervam ad invadendas Scholas, et Colle-
gium Basilianum disponeret.

10mus.

Qualiter Studiosi PP. Basilianorum metuentes Negatur.
certum insultum, et violentiam, et nollentes
tumultum facere, coacti fuerant per aliquot
noctes in Collegio Basiliano pernoctare.

11mus.

Qualiter supradicti Clerici Ductores antesignani Negatur.
per quatuor noctes invadebant Cœmeterium
[illegible]
tæ Basilianæ provocando ad conflictum, et pu-
gnam Studiosos Basilianos, et ut facilius
ad pugnam provocarent, et defraudarent, in-
solentem Catervam collectorum hominum post
muros Cathedræ, et Collegii pro excubijs collo-
carunt, et reliquerunt, soli vero in parva
quota armatorum hominum in Cœmeterio
Cathedrali se præsentabant.

12mus.

Qualiter non valentes evocare Studiosos Basi- Negatur.
lianos ad pugnam, abducta ab obsidione mu-
rorum insolenti Caterva, inebriabant, et
insuper inducebant eandem, ut quocunq pos-
[illegible] modo Studiosos Basilianos cape-
rent, verberarent, et ad Carceres deducerent.

13tius.

Qualiter iidem Rustici, et Homines congregati Negatur.
temulenti die 29. Junij eodem Anno 1763.
Studiosos Basilianos in Civitate infe-
stabant, et tumultum faciebant, quos vix
per pulsum Campanarum super hac vio-
lentia cœpta absterre fuit possibile.

14tus.

Qualiter cum Clericus non abstinendo ab ulterioribus violentiis die 20. Junij innocentes Studiosos Scholarum Academicarum in Civitate Vlodimiriensi commorantes cum baculis trituratoriis, falcibus, bombardis, sclopetis, et frameis invadere ausi fuerunt, et nonnullos consecarunt, et convulnerarunt, et suis ictibus affecerunt, vestes in illis dilacerarunt, et confricarunt.

Negatur.

15tus.

Qualiter Gnosos Nizycki et Złotycki Scholarum Academicarum Studiosos prorsus innocentes a Judaeo Introligatore exeuntes obviando ipsidem, ipsos usq ad Ecclesiam Ruthenam Vowdemoviensi insequebantur, eosdemq in Cameterium ejusdem Ecclesiae Ruthenae impulsos p. minus observando immunitatem Ecclesiasticam: exinde violenter extraxerunt, adducendo ipsos perticis immisericorditer quatiebant, et consautiabant, consautiatos vero ad Carcerem post cratem intruserunt.

Siquidem in hoc puncto objicitur Illmo Suffraganeo Oranski violatio immunitatis Ecclesiasticae, quali materia spectat ad Loci Ordinarium, idcirco petitur ad eundem remitti.

16tus.

Qualiter iidem congregati homines Illmi Eppi Beliniensi pedestres, et equitantes Studiosos Basilienses in publicis viis, et tractibus obviando ipsis cum falcibus, sclopetis, baculis, trituratoriis, alioque armorum genere verberabant, captivabant, et sautiabant.

Negatur.

17mus.

Qualiter Gnosum Brzezinakiewicz Scholarum Academicarum Studiosum praevia licentia dispensatione Patris Praefecti sui aliquot milliaribus ad propria itinerantem in loco Rytanica nuncupato extra Civitatem Vlodimiriensi in via publica erumpendo cum vario armorum genere circumdederunt, ad effusionem sanguinis concusserunt, et consautiarunt, defendenti se frameam per medium confregerunt, et vix ipsum non trucidarunt, nisi succursu hominum defensus fuisset.

Negatur.

18vus.

Qualiter Studiosi Parochiales pro exploratione missi Gnosum Jacobum Kulczycki Studiosum Scholarum Academicarum infestando, ipsiq convulnerationem Capitis opponenti apud dextram manum sine spe curationis duos digitos transecarunt, adeo quod Digiti in cuticula a palma pendent, ac denique ipsum etiam in alijs corporis partibus convulnerarunt.

Siquidem in hoc puncto non objicitur mandatum Illmo Oranski, idcirco reservanda est praetenso Injuriato actio ubi et coram quo de Jure, Articulus vero hic est excludendus.

32

19nus.

Qualiter iidem Studiosi Parochiales Gnosum Jacobum Czemkowski Studiosum PP. Basilianorum Gnoso Jarocki Avunculo suo assistentem penes Ecclesiam Parochialem rapuerunt, et vix non trucidarunt, si ipsum dictus Gnosus Jarocki Avunculus non salvasset.

Similiter petitur prout in puncto praecedenti, alias opportet ut se Pars adversa declaret in his Articulis, quod Illmo. Oranski Mandatum obijciat.

20mus.

Qualiter iidem Studiosi et homines Parochiales Studiosos Basilianenses Pauperes precario pane viventes, et propter eleemosinam sub fenestris cantantes, denegando ipsis ex misericordia eleemosinam dispellunt, verberant, et hac de Causa alij Studiosi Scholarum Academicarum propter securitatem Salutis, et vitae causa conficiendorum negotiorum suorum tametsi opportunissimorum ex residentijs suis egredi non audent.

Petitur similiter prout in antecedentibus Articulis.

21mus.

Qualiter unum Studiosum Pauperem mendicato pane viventem, sub fenestris cantantem damnose convulnerarunt, adeo quod idem innocens Studiosus propter hanc convulnerationem ulterius Studia tractare cessaverit, et circa hanc mancitatem, ac emendicatum panem totam vitam suam ducere cogitur.

Petitur ut supra.

22dus.

Qualiter dum post praefatos insultus violentias, et exorbitantias Studiosorum hominum, et Subditorum Praepositurarium ex permissione Divina fulmen in Ecclesiam Parochialem irrupserat, ibidemque fenestras, Altaria, et Vesilla concusserat et ruinaverat, Illmus Episcopus Belinensis publice in praesentia multorum hominum culpam, et calumniam in Patres Basilianos retorquebat, firmiterque asserebat, et allegabat, acsi hoc fulmen accidentale per artem Magicam PP. Basilianorum fuisset attractum per quod in vulgo occasionem, et impressionem ad malam suspitionem, et infamationem PP. Basilianorum causavit.

Negatur.

23tius.

Qualiter et postquam unus Studiosus Dabrowski vocitatus addiserit se Scholis Basilianis, easdemque per aliquot dies frequentando nulla facta gratiarum actione permiserit se pertrahi ad Scholas Parochiales, vocatusque fuisset a Professore PP. Basilianorum ad dandam justificationem, cur Scholas deseruerit, et absque gratiarum actione

ne

ne abierit extunc Professores Scholarum Parochialium expediverunt Studiosos suos et homines ac Incolas Jurisdictionis Praeposituralis omni armorum genere munitos nominatim Joannem Skulimowski, Thomam Stor: Sutanum, Michaelem Lichomski Serifabrum, Thomam Kaczanowski, et alios una cum Musicis Ecclae Parochialis, qui frameis, et Sclopetis stipati, per aliquot noctes an pro internectione, an pro captivatione cujuscunque Studiosi Scholarum Basilianarum invigilabant.

In hoc Articulo inculpantur Professores, qui sunt Presbyteri Saeculares subjacentes Jurisdictioni Loci Ordinarij, Mandatum vero non objicitur Illrmo Dranski, proinde cum Presbyteris utantur Jure suo PP. Basiliani ubi, et coram quo de Jure venerit.

24tus.

Qualiter inservientes Aulici Illrmi Eppi Belinenis ex mandato ejus prout facile conjici potest, ipsius Domini duos Patres Basilianos Scholarum videlicet Academicarum Praefectum, et Magistrum Sintaxeos in foro publico Civitatis Vlodimiriensis in praesentia totius Communitatis cum evaginatis frameis infestabant consecare, et convulnerare intendebant, ipsisque publicam confusionem fecerant.

Negatur factum, ac etiam Mandatum.

25tus.

Qualiter dictus Illrmus Eppus Bellinensis aspiciens ut tumultus, et violentiae ex mandato ipsius per Subordinatos homines, et Studiosos Parochiales perpetratae [illegible] et coram Judicio occultentur obligavit, et superinduxit Officiales Cancellariae Castrensis Vlodimiriensis quinimo sub comminatione Excommunicationis interdixit, ut nullam protestationem ex parte PP. Basilianorum contra se suscipiant.

Negatur, et querela haec est incompetens, quia PP. Basiliani in casum Denegationis sibi Actorum possunt recurrere ad Loci Ca[illegible] cellariae.

26tus.

Qualiter idem Illrmus Eppus Bellinensis volens ut Pater Rector cum toto suo Collegio non haberent modum ad intentandam et prosequendam respectu talium violentiarum injuriose factarum litem, habens notitiam de Summis Capitalibus Collegii, et Scholarum Academicarum fundationalibus apud Synagogam Judaeorum pro Censibus inscriptis, interdixit Judaeis solvere redditus censuatos, et assumptis in protectionem Judaeis exigere Census Exactoribus Collegii absolute non permisit, et non permittere declarat.

Impertinens est iste Articulus, quia contra Judaeos Census solvere renuentes habent Patres Basiliani Judicium Palatinale, ubi facile cum ipsis consequentur justitiam.

27mus.

Qualiter Professores ad Ecclesiam Parochialem degentes ex mandato Illrmi Eppi Belinensis Studiosos ex Scholis Basilianensibus ad Scholas Parochiales pertraxtis, et perductis Ritum, et Religionem Graecam deserere, et quamvis

In hoc Articulo agitur de Ritu, et de Sacramentis, cujus materiae cognitio competit Loci Ordinario, Ergo ad ipsum est remittenda.

vis impassive Sacramenta, et Sacram Communionem juxta Ritum Latinum in pane asymo suscipere et communicare praecipiunt et contra Bullas, et Decreta Pontificia ad Ritum Latinum superinducunt, et pertrahunt.

2 8vus.

Qualiter quod Postquam unus Studiosus Scholarum Academicarum Basilianarum fatisce[ss]isset qui tanquam Sodalis juxta morem antiquum Scholasticum sepeliendus erat in Sepulchro Congregationis Sodalitatis, extunc Professores Scholarum Parochialium immissis suis Studiosis ad residentiam recenter Demortui, Cadaver illius violenter interceperant, et contra universalem Ecclesiae consvetudinem idem Cadaver post exitum animae mox in Spatio quatuor horarum sepeliverunt.

In hoc Articulo agitur de Sepultura demortui, quae materia similiter spectat ad Loci Ordinarium Ergo ad ipsum remittenda.

2 9nus.

Qualiter dictus Illmus Eppus Belinens sicuti a principio fortiter minabatur conducere ex Ukraina Kozacos pro diruitione, et persecutione Scholarum Academicarum Basilianarum, ita in effectu ipso eosdem Kozacos in numero trecentarum Personarum conduxerat, illosque penes se in promptu ad patrandas violentias rectines.

Negatur.

3 0mus.

Qualiter iidem Kozaci non pridem in mense Septembri captivarunt tres Studiosos Scholarum Basilianarum, illosque ad Carceres intruserunt terrorem faciendo, ut nullus Studiosorum Scholas Basilianas frequentare in iisdemque se erudire audeat.

Negatur.

3 1mus.

Qualiter Is idem Illmus Eppus Belinens volens multiplices, et toties repetitas violentias per Subordinatos a se homines tumultuarios perpetratas pro justis demonstrare, et colorisare superinduxerat suos Principaliores Professores, et Studiosos: ut manifestationes contra Studiosos Academicos, et Patres Basilianos facerent improperando imposturam, ac si Studiosi Scholarum Basilianarum sine quovis rigore, jurisdictione, et continentia apud PP. Basilianos existerent, exorbitarent, grassarent, et quasi sub absentia illius de nocte Residentiam Praepositturalem invaderent, ibidemque baculis lateribus, lapidibus ad fenestram vibrarent, homines que perterrere facerent, Et dum nonnulli Studiosi

Scholarum

Negatur.

Scholarum Parochialium per conscientiam obijcere tales calumnias utpote sibi incognitas, et invisibiles per manifestationes recusarent, praecepit ipsis, ut ad Informationem et relationem Ipsius Soluis tales Calumnias in manifestationibus obijcerent.

32dus.

Qualiter Studiosi Scholarum Academicarum Basilianarum existebant semper, et existunt sub debita Jurisdictione, et exemplari PP. Basilianorum rigore, nec de nocte, nec de die excubitant, aut grassant, nec homines infestant, occasiones ad rixas, tumultus, et pugnas cum Studiosis Parochialibus vitant, quinimo multifarias infestationes, et violentias a Studiosis, hominibus, et Professoribus Parochialibus ex mandato Illrmi Eppi Beliner patratas, patienter, et modeste quantum possunt tolerant, et duntaxat in tumultibus, et violentijs inevitabilibus se defendere, et ab interitu salvare conantur.

Negatur.

33tius.

Qualiter ad praesens jam post editas ad [illegible] Decisiones, et [illegible] pendentia Causa praesentis, semper majores, et incessabiles violentias, et novas infestationes ex mandato, et conniventia Illrmi Eppi Bellinens per Kozacos, Studiosos, et homines Praepositurales in sublationem Scholarum Academicarum Basilianarum absolute perpetratas Studiosi Basilianenses patiuntur, et tolerant.

Negatur.

Comparens Ater Wielebny Jmc X.

Jak Jmieniem JW Jmc X Adama Woyny Oranskiego Biskupa Bellinenskiego Olę
horagana Kamienieckiego Proboszcza Włodzimirskiego takoż Jmieniem wszyst
kich Professorow Szkół Publicznych takoż y Młodzi Szlacheckiey w tych Szko
łach Edukuiących się oraz Jmieniem Urodz: Dąbrowskiego krzywdę ponos
zącemu Subveniendo ~~honor~~ całości honoru y Jmienia JW. Pryncypała całe
swego przychylaiące się w tym do dawnieyszych Manifestow co nomine zanie
sionych na przeciwko Wielebnemu w Bogu Jmci X Piotrowi Łapinkiewiczowi
Zakonu Święt: Bazylego Wielkiego Kollegium Włodzimirskiego Rektorowi y
Całemu zgromadzeniu tegoż Kollegium zanosi żal skargę y Manifestacyą
o to, Jż obżałowani wiedząc dobrze o Przywileju przez Nayiaśnieyszego Monarchę Pol
skiego Szczęśliwie nam Panuiącego Kościołowi Farnemu Włodzimirskiemu
dla publicznego uczenia Młodzi Szlacheckiey Rithus Latini wrożnych Umie
iętnościach Nauk benigniter nadanym gdy mocą tego Prawa Szkoły traktować się
szczęśliwie zaczęły Młodź Szlachecka propter eruditionem insuentijs do tych
szkół przy Kościele Farnym Włodzimirskim agituiących się garnęła się y
garnie między Jnnemi nieiaki Student nazwiskiem Dąbrowski rekommendowa
ny od Rodziców do tych że Szkół udał się Czego Wielebni Jchmć XX Bazylianie
Włodzimirscy zazdroszcząc, primo namowiwszy swoich Studentow, aby tak po
mienionego Dąbrowskiego Studenta całą y Jnnych rożnemi perswazyami a po
tym vi et violenter removerent, Młodź drugą Szlachecką rozgromić y rozproszyć, à
perconsequens od Szkół Farnych Włodzimirskich do siebie odmowić, gdy się
Studenci Rithus Graeci Jmc XX Bazylianow Włodzimirskich nad wie kupy um
yślnie rozdzielili dla wykonania zamysłow y Jmprez, iednego Czasu pod wieczor
sami na siebie napadli, y swoi swoich niepoznawszy (Subponiiąc że od Szkół
Farnych Włodzimirskich Młodzież rekreacyi zażywa) sami na siebie na
li hałas y Tumult między sobą wszcząwszy iak fortiter ranili się Ktorą gwał
towną ochraniaiąc. Aby zaś w Jmposturę Studentow Farnych Włodzimirskie
wprowadzić, y te obelgę gwałtownego postempku swego na nich iako nieumyślnie
redundare smieli yważyli się przez Manifest w Grodzie Horodelskim niedawno
uczyniony JW Komparenta opisać. Honor y Sławę wielkiem zatym nieskazitelną
oczernić, rożne zarzuty zadawszy, iakoby Modernus Mans na zniesienie Szkół
Bazylianskich Włodzimirskich wymowił się że miał Kozakow sprowadzić co
umysli tak JW Załączyło się niepoiętate ani też od Jmci X Regensa Seminaryi Mło
dzież Professora Syntaxios aesi tę powieść rozsiewaiących nie słyszeli y to
czasu prawa Jnkwizycyami emundowaną będzie, ale bardziey cez Wielebni Jmc
XX Basylianie Włodzimirscy płonnemi Jmmayinacyami swemi czy też
Subpozycyą mniemania swego uwodząc się niesłusznie krytykuiąc JW Com
parenta y Szkoły Farne Włodzimirskie tudzież tych Professorow krytykuiąc
w Manifeście Horodelskim słowami uszczypliwemi adnotowanemi fałsz
a nieprawdy pełnemi Calumniose opisali y szczegulney krzywdy szcze-

dzaiąc

tym Manifestem skwapliwie do xięg Horodelskich zaniesionym przymusili JW Comparenta do użalenia się y Remanifestowania takowego przeciwko wyż wyrażonemu Jmci X Rektorowi y Całemu Zgromadzeniu się Ojców Bazylianów Włodzimirskich a oprzanie y Zarzuty Calumnioze żądane skarży się oświadczając się tego wszystkiego Foro Fori Prawnie dochodzić y windykować Salva praesentis Manifestationis melioratione prosząc ad Acta Actis connotari co y otrzymał.

35

12

1763

a

Anno Domini Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Tertio
Die vero Lunæ Vigesima Octava Mensis Novembris. Janovia
Coram Officio Actisq Curiæ Illustrissimi Excellentissimi
ac Reverendissimi Domini Domini Antonij Erazmi
Wołłowicz Dei et Apostolicæ Sedis Gratia Episcopi
Luceoriensis et Brestensis Decani Varsaviensis Con-
stitutus personaliter Admodum Rendus Andreas Łazo-
wski Curatus Mielnicensis Mente Sanus Corporis tamen
Viribus Summè debilitatus lævi in Persona Sui Cleri-
calis Privilegij Integritati, Honoris ac vitæ Suæ securitati
providendo omnibus melioribus, quibus de Jure, via, Sty-
lo, potuit, debuitq modis, Solennissimè Contra Venerabiles
Joannem Wacewicz Tit: Resurrectionis Christi Domini
et Joannem Zielinski Tit: Nativitatis B V Mæ Ecclesiarum
Ritus Græci Latino uniti in Oppido Mielnik Presbyteros
Protestatus et Manifestatus est, De et Super eo. Quia Ipsi
obliti Timoris, Divini Characteris Sacerdotalis in Persona Manifestantis
ac Reverentiæ Ecclesijs debitæ immemores, præconcepto adversus
A D Rndum Manitem Capli Odio in vitam illius machinantes Eidem Die
hesterna ex Oppido Mielnik circa horam pomeridianam ad præ-
dium Ecclesiasticum Waykow discedenti, nihilq Sibi mali metuenti
Suprascriptus V. Wacewicz circa Ecclesiam Tit: Resurrectionis Xti Dni
R S. U Iter facienti Obviare, ad excipiendam a se confessionem Sa-
cramentalem astute invitare, invitatumq ac eo fine Ecclesiam præ-
dictam Subintrantem Odio Sancto et desinere Fœderatusq cum me-
morato Vli Zielinski impietate ex insidijs in tabernaculo Dni
Structis, erumpente, horrendo ac Orbi inaudito Exemplo Presbyte-
rum Presbyteri inter Altare violenter injectis manibus, Suaden-
te Sathana, a palitis retractum ad immanem rapere Lanienam,
manus illius primum ferociter in tergum extorquere, dein horrido
exardescentes furore crudelissime obturatis oribus naribusq
Strangulare et Suffocare, Strangulatum detractis violenter Vestibus
usq ad ultimam telam denudare, frustraq in defensionem vitæ veniam
a Sicarijs hostibus exorantem, nihil lamentabile Lachrymantis gemitu
nihil blandis emolliti precibus Pavimento barbare mactandum allide-
re, immaniter raptare, atrocissime excruciare, concutere, direq Conclusum
ad extremum grandi crassitie ponderoso quadruplicatoq reste, Consulto
ad prædictum Scelus inter Aram majorem præparato, lethaliter pro-
scindere, nefandumq immodum Castigare, et donec ictibus promi-

B

des

fatigassent humeros a Sacrilegis verberibus: quâ modicum adhuc Con
tusus Ad. R. Mnsttem brevi extremum reddidissent non desistere, Sica
riumq homicidium effectuare. Ac ita humana prorsus ope, vita destè
tutum, non absq Dei succurrentis prodigio, dum auriga Adlis Rndtis
cum Curru in via sua Dnum praestolans, Clamoresq in Eccla perso
nantes a longè audiens plus justo ad excipiendam Confessionem invi
tatum commorari pertaesus, accurrit ad Ecclam, reseratas valvas Adl.
Rndtum semimortuum humiq prostratum absq indicijs vitae conspicit, binoq
sibi per Vblem Zielinski ad caput inflicto ictu extra Coemeterium pulsus
Dnum suum a Presbyteris saeva nece interfectum exclamans, obvijs in via
Publica hominibus delictum manifestat, eosdemq ad Coemeterium pro
evidentiori testimonio congregat, dictus verò V. Zielinski ab expellendo Au
riga redux conceptum sibi ad continuandum perficiendumq Crudelitatis sua
Opus, utpote toti jam Orbi notificandum, sortitur invitare incitareq Adl.
Rndtum jam protunc extremam sibi necem perhorrescentem, ad demulcendos ra
bidorum animos non nisi prius jurata ante Eucharistiam Fide, super non
revelando secreto obstrictum, vix tandem ex Carnificina illa durissima vesper
semivivum dimittere, taliterq cum sub Cortina Sacramenti, Domus Dei exe
crata, Altare insidijs conspurcatum, Sacerdotalis vita nefarie litaretur iniquitati,
eumq fucato vultu, ac si nullius Criminis consij ad Campanile usq deduxerat, et ut
Adl. Rndtum ad Currum regrediens confluentes ad Coemeterium ab auriga suo
convocatos homines deprehendisset, dicti Venerabiles Monitti ne vestigium
facinoris exstaret clam se subducere ad Ecclam, ac occultare audiverunt vel prae
sumpserunt. Adl. vero Rndtum ad praedium Glaykow devectus vulnera, ictus
recentiaq doloris signa vocatis in praesentiam sui subditis commonstravit. Ac
acceptata de divulgato iam in Oppido Mielnik perpetrato dicto Crimine
notitia nocte profunda ad Offium praedens in instanti quaerulaturus accurere
volebat, nisi et tenebrosum iter et ingravescens debilitas eundem a pro
posito removissent. Qui tamen qm primum die hodierna valuit. Acta ad
Edere super publica ejusmodi laesi Characteris Sacerdotalis injuria, vi
taq sua in periculo per tantum facinus constituta quam solennissime coram
Caelo totaq Eccla ac Patria summo cum animi sui dolore iterum iterumq que
stus manifestatus et protestatus est. Condignas tam nefandi sceleris poenas
apud legitimam implorans Jurisdictionem = Et in continenti ad praemissorum pro
bationem Offio monstravit in sinistro latere infra cor, enormem concussionem
ictibus inflictam sanguinolentam et lividam hydrope intumescentem circumducta
ad spinam dorsi se protendentem latitudinis sex digitorum transversalium, longi
tudinis duodecim digitorum similium, in dextera manu circa cubitum quatuor
vicibus cutim ad sanguinem derasam, unam concussionem sanguinolentam et
fistulam intumefactam, in pollice circa unguem cutim ad sanguinem derasam, simi
liter in manu sinistra circa indicem, cutim ad sanguinem decerptam, scapulam dex
tram hydrope intumefactam, super nasum notabilem tumorem, in barba duo mino
ra signa contusionis sanguinolenta, cervicem quoq pectus ac brachia praedictum
modo dolore interius prementem, movere se non posse conquestus est, vestem
quoq superiorem circa manicas laceratam nodulos octo ab inferiori veste per
violentam eorundem detractionem avulsos ostendit. Quorum omnium patra
tores in Actu per suprascriptam manifestationem indigitatos expressos VV. Wacenit
et Zielinski Presbyteros Mielnicenses R. G. U. inculpavit, ejusmodiq obdu
ctionem Actis praesentibus connotari petijt, quod prout de Jure obtinuit ac ad
fidem praemissorum manu propria hic in Actis subscripsit. Salva &c. Non
solum &c. Sed &c. Praesentibus Adl. Adalberto Smoczewski Notario Consul
rij

36

ġnalis Iangiendis V. Mathia Ostrowski Clerico Gnoso Adalberto Włodek Burgrabio
Castri Drohicien[sis] meq[ue] Notario infrascripto Andreas Łazowski Curatus
Mielnicensis [...] Anno Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Tertio
Die vero Veneris Decimasexta Mensis Decembris Ianovii.
Coram Illustrissimo Excellentissimo ac Reverendissimo Dno Dno Antonio Erasmo
Wołłowicz Dei et Aplicae Sedis Gratia Episcopo Luceorien[sis] et Bresten[sis] Decano
Varsavien[sis] Constitutus personaliter Eximius Wenceslaus Egiermann Chirurgus
Sanus mente et Corpore palam Sponte libere ac per expressum recognovit
quia ipse Ad R Andream Łazowski Curatum Mielnicensem debilem Cor-
pore viribusq[ue] Sub die Vigesima Octava Mensis 9bris proxime elapsi in Cu-
ram Suam medicam inter plurima morbi et enormiter Conquasso Cor-
pore provenientis Capita plurimarum mortis periculi in pectori ac lateris
Sinistri Contusionibus habuisse reperit. Pectus enim ex Contusionibus
internum tumorem Cum inflammatione ad gangrenam proxima Concepit
habuitq[ue] extensionem Diaphragmatis, quod facile Corrumpi et lacerari
potuisset unde Sanguinem per os expuere est Compertus in latere vero
Sinistro invenit intumefactionem ac extravasationem Sanguinis
Subcutaneam longitudinis dimidiae ulnae latitudinis Autem quadrantis ulnae
quibus duplex malis, nisi tempestive medicinarum beneficio Succurrisset
indubitatam mortem produxisse et [...] Secuturam asseruit. Reliqua vero
in Corpore minutiora Signa et Si mortis Causativa non fuisse, plurimum
tamen dolorifera extitisse, diligentemq[ue] Suam operam per Sex duas hebdoma-
das ad salvandam Suprafati Admodum Rndi Łazowski Vitam restaurandamq[ue] valetudi-
nem Se locasse, et pro applicata Sua Secondigne Salariatum esse affirmavit
[...] praemissorum in eam Rationem: Prout praemissa omnia
Super qualitate debilitatis et morbi in personam Ad R Łazowski Curati
Mielnicensis Contracti Suaq[ue] Cura ad valetudinem restaurati recognita
juxta Scientiam medicam Realia esse in Actis hisce deposuerit, ad Effi-
quem Crucifixi Dni praestitit Seq[ue] his in Actis manu propria Subscripsit
Praesen[tibus] Perillustribus Ad Rndis Dnis Iacobo Glinka Utq[ue] Iuris Doctore Archi-
diacono Bresten[sis] in Cathedra Luceorien[sis] Praeposito Gorecen[sis] Ioanne
Stykowski Utriusq[ue] Iuris Doctore Scholastico Cathedrali Luceorien[sis]
Cancellarium Curiae Suae Excellentiae Auditore ac Iudice Gnali
[...], Antonio Podkowski Canonico Posnanien[sis] Custode Bre[sten]
Iudice Surrogato Consistorii Gnalis Ianoviensis, Mertz[...] Praeposito
Adm R Nicolao Sztobrecki Suae Illmae Excellentiae Capellano aliisq[ue]
pluribus Fide dignis Testibus, meq[ue] infrascripto Actor[um] Eorund[em] notario
Wenceslaus Egiermann Facultatis Viennen[sis] in Austria Iuratus Chirurgus
mpria

Ex Prothocollo Actor[um] Curiae Suprammemorati Illmi
Excellmi ac Revmi Dni Eppi Luceor[iensis] et Bresten[sis] Decani
Varsavien[sis] extractt

Michaël Augustynowicz Pbr et Aucte
Aplica Notarius et Cancell[arius] Curiae Suae
Illmae Excellmae Regens mpp

R. Lasowski P. M.
Contra Presbyteros Ru-
thenos itidem Mielnig:
Mácas & Vulnera Plentat
cum testimonio ac Jura-
mento Chirurgi

Janoviae

1767

13/ 1764

Ex mandato
Illmi Excellentissimi, ac Revmi Domini Dni Nuncij
Apostolici in Regno Poloniæ et M. D. Litt. Commorantis
Citentur

Per aliquem Legitimum Executorem Illmus, ac Revmus D. Adamus Woyna Oran
ski Eppus Bellinens Suffraganeus Camenecen Præpositus Vladimiriens, necnon
alij a tergo præsentium de Nominibus et Cognominibus specificand. per
sonaliter si id commode fieri poterit alias relictis præsen. Copijs in Solitis
Eorum Residentijs cum ob destinatione, de taliter dimissis, quatenus ad
Instantiam V. Fiscalis Episcopalis atq V. Capituli Ecclesiæ Cathedralis
Vladimirien Sive Ejus Procuratoris Coram Tribunali Prædicti Illmi Ex
cellentissimi ac Revmi Dni Nuntij Aplici Varsaviæ Vigesima Die ab in
timatione præsentium Computan. Ipsa tunc Juridica Existen. alias extunc
proxime et Immediate sequen. hora, et loco audien. Causarum fieri solitis
personaliter legitime ac peremptorie Compareat seu Compareant, ad viden
dum et audiendum, Causam, et Actionem Judiciariam. In Judicijs Generalibus
Capturalibus Palatinatus Volhyniæ motum et p officium Eorundem Condescen
soriale, Terrestre Camerariale, Czerniechovien. et Castren. Capitt. Luceorien.
inter Partes Ejusd. dep violentijs infrascriptis cum parato processu et In
quisitionibus Remissam recep. et cognosc. posteavero Ipsum seu Ipsos Citatos
respectu invasionis Cæmeterij Ecclesiæ Cathedralis Vladimirien cum adjuncta si
bi Numerosa diversæ Conditionis hominum vario armor. genere instructo
rum. Copia ibidemq post posito Timore DEi et Veneratione Sacrarum ae
dium Studiosorum Scholar. Ejusd. Cathedralis ad asylum Ipsius Confugi
entium Violentæ Agressionis. et ad Ipsos ex Bombardis globis plumbeis
oneratis continuo explosionis Portæ Cæmeterij Ipsiusq Ecclesiæ ac parietum
et fenestrarum tum in Ipsa Ecclesia Stæ Imaginis Crucifixi Domini Nostri
Jesu Christi Ipsius Divina Ope, Gratiis et Miraculis Clarescen jaculationis glo
bis q lesionis et perfossionis Asyli et Immunitatis Ecclesiasticæ violationis
ac loci Sacrati prophanationis tum aliquot Casacorum mandatis Suis ad pa
trandas prædictas Violentias Oneratorum periculo mortis quod reipsa tan
quam invasores in violento Conflictu non evaserunt temerariæ expositionis
et post hæc Sine ullo Conscientiæ Epplis scrupulo Divinis se officiis per
eundem Illmum Dnum Episcopum continuo Immistionis in Sententias. et pœ
nas de Jure latas et sancitus incidisse et incurrisse declarari se orsive ven
ratione persecutionis ex ratione Diversitatis Ritus inservite Vladimiriens Ru
thenorum Unitorum et Scandalosæ Cujusdam, postquam de rit. Græco aliquem
resciverit in Ipsum ut Spiritus Ruthenus, ab eo recederet, non sine mani
festa Ejusd. Ritus Catholici prostitutione Inspirationis, Matrimoniorum in
ter utrumq de Ritu Græco, Omissa Assistentia, et licentia Proprii Parochi Lo
ci Nullitem et perperam, benedictionis, ac multorum Ruthenor. futuro in ter
mino seorsivo Regestro specificand de Ritu Græco ad Latinum nulla ad id Cogen
te necessitate et sine dispensatione Aplica Traductionis Fundorum Beneficiorum
Ecclesiar. Ejusd. Ritus Græci Vladimirien sibi et Ecclesiæ Suæ indebite appro
priationis et Ipsisq usus fructus quotannis interceptionis Campanorum et
sua in sua Parochiali cum præjudicio Cathedralis ibidem Sitæ prius pulsatio
nis aliarumq in Conventionem et præjudicior. pariter in futuro termino propo
nendorum Pdnis demeritis officij ulteriorem persecutionem Ruthenorum et
matrimoniorum similem Benedictionem tum Traductionum de Ritu Græco ad La

tinum

ad latinum atq pulsum Campanarum anticipantem serio inhiberi de occupatione Fundorum alienorum sibi nulliter appropriatorum, una cum Bonificatione debita cui competierit usus fructus in jungi, jam vero traductos ad redeundum ad Ritum proprium Catholicum juris medijs stringi et compelli in Damnis et litis expensis condemnari caeteraq ette vel ad dicendum ette Certificantes ette Inhibeatur uno eodemq praesentium Literarum Contextu suprafato Illmo ac Reverendissimo Dno Eppo Bellinensi alijsq a tergo specificandis ne Ipsi quovis quaesito colore praetextu et ingenio, tam per se quam alias ad id Directe vel indirecte tacite v expresse subordinatas Personas, Studiosos praedictae Cathedralis Eorumq Professores inquietare, et molestare, dicq studiosis frequentationem hujusmodi scholarum Cathedralium impedire, ac ea de causa Domus Ipsorum Residentiales invadere et perturbare, de quasvis violentias et injurias alias ysdem scholis Ipsisq Cathedrali v Ejus Cemeterijs sive modo sive post inferre et patrare audeant et praesumat sive audeant et praesumant, sub poena Decem millium aureorum Hungaricalium parti Principaliter agenti, in casu Contraventionis irremissibiliter puncto applicand. et in subsidium prout opus fuerit contra Ecclesiasticos suspensionis divinis et ita vero laicos excommunicationis respective exoratione pontificalis et interdicti ac ingressus Ecclesiae
Citentur pariter praesentium contextu tam praedictus Illustrmus D. Eppus Bellinensis quam alij a tergo. Earundem specificand. quatenus ab Intimatione praesentium computand. pro Die loco et termino supra praefixo Compareant ad videndum et audiendum Ipsum sive Ipsos poenas supra comminatas in eventu Controventionis per Ipsos succubuisse, et incurrisse declarari declaratorias decerni et extradi mandari caeteraq ette vel ad dicendum ette Certificantes ette In quorum fidem ette Datt. Varsaviae Die 14. Mensis Xbris Anno 1764.

L. S. Paulus Alosius Sylva Auditor et Jud. Judex

F. Jastrzemski Cancellarius

X 39
14)
1763

Wypis z Xiąg Grodzkich Zamku Włodzimierskiego

Roku Tysiąc Siedmset Sześdziesiątego Trzeciego Miesiąca Januarij Dwudziestego Siodmego Dnia.

Na Urzędzie Grodzkim Włodzimierskim w Zamku Jego Krolewskiey Mci, Przedemną Mateuszem Zaleskim Wiceregentem Grodzkim Grabowieckim Namiesnikiem Grodzkim Burgrabstwa Włodzimirskiego y Xięgami ninieyszymi Grodzkiemi Starościnskiemi: Comparens Personaliter Wielebny w Bogu Xiądz Józef Rudnicki, ten Extrakt z Akt Metryki Kancellaryi Kor. z wpisaniem w nim Oblaty Przywileju od Nayiaśnieyszego Krola Jmci Augusta Trzeciego na uczenie szkoł w Mieście Włodzimirzu Danego ad Acta praesentia Castrensia Wlodimiriensia per Oblatam podał, de tenore Verborum tali. Augustus Tertius Dei Gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithvaniae Russiae Prussiae Masoviae Samogitiae Kijoviae, Volhyniae Podoliae Podlachiae, Livoniae Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque nec non Haereditarius Dux Saxoniae et Princeps Elector Significamus praesentibus Literis Nostris Quorum Interest universis et Singulis. Oblatas esse ad Acta praesentia Metricae Regni Cancellariae Nostrae Literas Privilegij docendi Scholas Latinas in Civitate Wlodimiriensi Manu Nostra Subscriptas, et Sigillo Minori Regni Communitas, hic Varsaviae die Nona Mensis et Anni nunc currentis datuatas, sanas, salvas, et illaesas omniq suspitionis nota carentes tenoris sequentis. Augustus Tertius Dei Gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithvaniae Russiae Prussiae Masoviae Samogitiae Kijoviae Volhyniae Podoliae Podlachiae Livoniae Smolensciae Severiae Czerniechoviaeque nec non Haereditarius Dux Saxoniae et Princeps Elector. Significamus praesentibus Literis Nostris quorum Interest universis et singulis relatum nobis esse per Consiliarios Nostros assidentes Dioecesim Luceoriensem Notabilem Cleri ad curam animarum pati defectum idq vel maxime ob defectum scholarum et Studiorum talium quae circa Seminarium instituere Juventutem simul Literaturae fundamentis et congruae

vocationi

vocationi Cleri Saecularis doctrina commode institutam redderent. Cui Indigentiae succurrendo Reverendus Adamus Oranski Episcopus Bellinensis Praepositus Vlodimiriensis de Consensu pariter Reverendi in Xto Patris Antonij Wołłowicz Episcopi Luceoriensis exemplari erga salutem animarum ductus zelo proprijs sumptibus pro Clero circa Ecclesiam Parochialem Vlodimiriensem, ad summenda necessaria instructionis fundamenta Seminarium exstruxit penes quod etiam Scholas pro erudienda Juventute constituere, doctrinasq et Studia Latina statui Spirituali opportunum Professores conducere, ac fovere intendit. Quo vero gloriosa ac devota ejusmodi Cogitatio efficatius subsequi et adimpleri possit Nostram Authoritatem et consensum Implorat. Quamobrem Nos Spectata praemissorum expositione Consensum Nostrum Regium clementer praebemus, utq in praefacta Civitate Vlodimiriensi circa Ecclesiam Parochialem scholae exstruantur et aperiantur docentesq et Professores Linguae Latinae /: Doctrina et studijs Graecorum intactis manentibus :/ juxta arbitrium praeexpressi Reverendi Episcopi Bellinensis, Consensumq Reverendi in Xto Patris Domini Loci Ordinarij constituantur, ibidemq studia tractentur consentimus et concedimus, omnimodamq facultatem tribuimus et Impertimur, et ut absq quarumvis Personarum impedimento, ea omnia effectivam consequantur executionem volumus et constituimus praesentibus Literis Nostris Quas Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Datum Varsaviae Die Nona Mensis Septembris, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Sexagesimo secundo. Regni vero Nostri Vigesimo Nono Anno. Augustus Rex Locus Sigilli minoris Cancellariae Regni. Privilegium docendi scholas Latinas in Civitate Vlodimiriensi, Antonius Wyszynski Premisliensis Varsaviensis Canonicus S. R. Mtis Secretarius mpp. A tergo vero harum Literarum verba sunt haec: Pro Cancellariatu Illustrissimi Excellentissimi et Reverendissimi Domini Michaelis de Granow Wodzicki Episcopi Premisliensis Abbatis Commendatorij Coroneensis et Clarae Tumbae ProCancellarij Regni Sigillatum Quas ejusmodi Literas Privilegij sic ut praemissum oblatas, Nos ad acta praesentia Metrices Regni suscipi, ijsdem inseri, et parti postulanti in Forma Authentica extradi, Originale vero rursus restitui permisimus, de quo recepto Cancellaria Nostra quietatur. In quorum Fidem praesentibus Sigillum Regni est appressum. Actum Varsaviae Sabbatho post Festum Sancti Matthaei Apostoli proximo Die scilicet Vigesima quinta Mensis Septembris Anno Domini Millesimo Septingentesimo Sexagesimo secundo Regni vero Nostri Vigesimo Nono Anno. U tego Extractu per

oblatam

40

oblatam podanego przy pieczęci Mnieyszey Koronney podpisy Rąk w te sło-
wa M. Wodzicki E.P.P.K. mpp (L.S.) Ad latus pieczęci Relatio Illustris-
simi Excellentissimi et Reverendissimi Domini Michaelis Wodzicki Episcopi
Premisliensis, Abbatis Commendatorij Cervenensis et Sanct. Tumbe Procan-
cellarij Regni. Pod pieczęcią podpis w te słowa Ignatius Ludovicus Nowie-
ki Metricae Regni Praefectus, S. R. M.tis Secretarius mpp. Niżey pie-
częci Oblata Privilegij docendi scholas Latinas in Civitate Vlodimiriensi któ-
rego Extrakt za wyż rzeczonego podaiącego podaniem y prośbą a za mo-
im Urzędownym przyięciem do Xiąg Nnieyszych Grodz. Włod. iest ingrossowany z których y ten wypis pod pieczęcią Grodz. Włod. iest wydany. Pisany w Zamku Włodzimirskim.

Correxi Dąbrowski

Lgi in Actis Macewicz

Oblata Extraktu
Zasztowskiey kan
cellaryey kopij zpi
saniem wszey oblaty
Przywileiu od Nayias
Krola JMC Augusta
Drugiego nadanego
szkołom ... wszy
przy kościele farnym
d 1763 d 27 Junij

41 ad 1762

Augustus Tertius &c. Przywiley na szkoły dane

Significamus praesentibus Literis nostris quorum interest Universis et Singulis oblatas esse ad Acta praesentia Metricae Regni Cancellariae nostrae Literas Privilegij docendi Scholas Latinas in Civitate Vlodimiriensi Manu nostrâ subscriptas et Sigillo Minori Regni communitas hic Varsaviae die .. Mensis et Anni nunc currentis datatas, Sanas, salvas, et illaesas omniq suspitionis notâ carentes tenoris Sequentis. Augustus III. Dei Gratiâ Rex Poloniae Magnus Dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czernichoviaeq nec non haereditarius Dux Saxoniae, et Princeps Elector. Significamus praesentibus Literis Nostris Quorum interest Universis et Singulis, relatum nobis esse per Consiliarios Nostros Latere Nostro assidentes Dioecesim Luceoriensem notabiliter Cleri ad Curam Animarum pati defectum, idq vel maximè ob defectum Scholarum et Studiorum talium, quae circa Seminarium constitutae Juventutem simul Literarum fundamentis et congrua vocationi Cleri Saecularis doctrina commodè instructam redderent. Cui Indigentiae succurrendo Rndus Adamus Orański Eppus Bellae Praepositus Vlodimiriensis de consensu pariter Rndi in Christo Patris Antonij Wołłowicz Eppi Luceorie exemplari erga salutem Animarum ductus Zelo propriis sumptibus pro Clero circa Ecclesiam Parochialem Vlodimiriensem ad summenda necessaria instructionis fundamenta seminarium extruxit, penes quod etiam Scholas pro erudienda Juventute constituere doctrinasq et Studia Latina Statui Spirituali Opportuna tum Professores conducere, ac fovere intendit, Quo verò gloriosa ac devota ejusmodi cogitatio efficatius subsequi, et adim-

adimpleri

2

#

Augustus Tertius.

Significamus praesentibus Literis Nostris Quorum interest Universis et Singulis Emanatum fuisse Privilegium hic Varsaviae sub die 8. Mensis 9bris Ao 1746 concessionis docendi Scholas Relgis Basilianis Provinciae Litu in Civitate Nra Vlodimiriensi gratiosè concessum, cum verò relatum habuerimus necessarias esse ob defectum Cleri R. Latini in Dioecesi Luceoriensi Scientias et Doctrinas eidem Statui et Vocationi Congruas quodq Rndus Adamus Orański Eppus Bellae Praepositus Vlodimiriensis exemplari Erga salutem et Curam Animarum ductus Zelo circa dictam Ecclesiam Vlodimiriensem pro instruendo Clero Seminarium extruxit Studiaq Latina Statui Spirituali opportuna introducere Professoresq conducere intenderit. Ideo Privilegium ad praemissum effectum itidem Varsaviae die .. 9bris Ao 1762 benigne concesseramus. Et quia Supra expressi RR. Basiliani executionem modo dicti Privilegij et Consensus Nri impugnare sive retardare intendunt. Ea propter succurrendo necessitati Supra Indigitatae eosdem RR Basilianos monendos esse duximus, monemusq praesentibus idq Sub poena et rigore Mille Aureorum Hungaricalium et cassationis Privilegij Illis anterius dati; Ne ipsi quoquo modo directè vel indirectè Executionem docendorum circa Ecclesiam Vlodimiriensem Scholarum impedire aut retardare praesumant irremissibiliter Irrogandam in casum

Contraventionis

adimpleri possit. Nostram Authoritatem et Consensum implorat. Quam ob rem Nos
spectata praemissorum expositione consensum Nostrum Regium Clementer praebemus
utque in praefacta Civitate Vlodimiriensi circa Ecclesiam Parochialem Scholae extruantur
et aperiantur, docentesque et Professores Linguae Latinae (: Doctrina et Studiis Graecorum intactis Manentibus :) juxta Arbitrium praeexpressi Rndi Eppi Belzensis
Consensuque Rndi in Xsto Patris Dni Loci Ordinarij constituantur, ibidemque
studia tractentur consentimus et concedimus omnimodamque facultatem tribuimus et impertimur, et ut absque quarumvis Personarum impedimentis eaomnia effectivam consequantur executionem volumus et constituimus praesentibus
Literis Nris. Quas Manu Nra subscriptas, Sigillo Regni communiri jussimus Dtt Varsaviae die 9. Mensis Xbris 1762. Regni verò Nostri 29. Anno
Augustus Rex. (L.S.) Minoris Cancellariae Regni Privilegium docendi Scholas Latinas in Civitate Vlodimiriensi Antonius Wyszynski Premisliensis Varsaviensis Canonicus. S^ae^ R^ae^ M^tis^ Secretarius. A tergo verò harum Literarum verba sunt
haec: Pro Concellariatu Illmi Excellmi Et Rndissimi D. Michaelis de Granow Wodzicki
Eppi Premisliensis. Abbatis Commendatarij Covenensis et Clarae Tumbae Pro Cancellarij
Regni Sigillatum. Quas Ejusmodi Literas Privilegij, sicut praemissum oblatas, Nos
ad Acta Praesentia Metricae Regni suscepi ijsdem inseri et Parti postulanti, in
forma authentica extradi Originale veri rursus restitui permisimus,
de quo recepto Cancellaria Nostra quietat. In Quorum fidem

Contraventionis in Judicijs Nostris extendere. Ut itaque praesenti Mandato
Nostro stricté obediant, haberi volumus Hisce Literis Nostris quas
Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus
Datt. Varsaviae Die 14. 9bris A^o^. 1762. Regni verò Nostri 30 A^o^.

Augustus Rex.

(L.S.)

42

Comparens Ltter Urodzony Imć Pan Ludwik Kobierzyński z Kreią Skoligowany
z JW Imćią X: Adamem Woyno Orańskim Biskupem Bellinenskim Su-
fraganem Kamienieckim Obywatel WWstwa Wołyńskiego dowiedziawszy się o Ma-
nifeście uczynionym przez Wiell Alexandra Siedleckiego Stolnika Wiskiego
w Grodzie Włodzimirskim uczynionym w Roku teraźnieyszym 1762 Dnia
Jako Honor JW Imći Xiędzu Biskupowi biorący y nienależyto invective
naniego wnoszęco przeciwko temuż Wiell Siedleckiemu tak Imieniem Swoim
iako Imieniem JW Imći X Biskupa Bellinenskiego Manifestuie Protestuie
y Reprotestuie się w ten niżey opisany sposob y oto. Iż Wiell obżałowany zapom-
niawszy affektu y Przyiaźni ktore Swiadczył JW Biskup Pryncypał Wiell niegdy
Wiktoryi Siedleckiey Matce obżałowanego tak w życiu przez Lat Dwanaście lub
więcey przy kościele mieszkaiący ktory affekta y akkommodacyę Swoię pokazy-
wał y do Smierci też Same przyiaźni przez ciągłe obłaganie Maiestatu Boskie-
go przez Samego JW Biskupa iakoteż y Kapłanow iego przy kościele Far-
nym Włodzimirskim Zostaiących Żadney Złyi temuż Wiell obwinionemu nie
czyniący y owszem przyiaźn dobrą pokazuiący tenże Wiell obżałowany bywszy
złością całkowicie uwiedziony czyli od kogo namowiony wziął protekcyą Swoię
nienależyto Hultajow w Szkołach Wielebnych OO: Bazylianow znayduiących
się pod protextem niby Studentow ktorzy bunty podniosłszy przeciwko temu
JW Principatowi naypierwiey przez Wiell obżał napadłszy Sługa tegoż JW Imći X Principata
okrutnie zrąbali potym Dnia Dziewiętnastego Junii z dobytemi Szabla-
mi do Rezydencyi Proboszczskiey opułnocy napadli tam Ludzi Spiących bijli
rąbali drzwi odbiwszy, okna wycinali wybijali niekontentuiąc się tym, we
Dzien S: Jana Chrzciciela ciż hultaie przez swego Dyrektora Wiell Imć
Pana Siedleckiego Imieniem nazwanego Jagielskiego ktory bunty podniosłszy
na JW Imći X Principata na gwałt przez Swoich buntownikow Dzwon Kat-
hedry Włodzimirskiey bez woli JW Imći X Metropolity uderzył y gwałtownie przez
czas niemały dzwoniący tenże bunt uszykowawszy armowano sięgą z przybrane-
mi Sobie Hultajami ~~Tarkiewicza~~ ~~Horyniewicza~~ z Horodła
Krzemienieckiego w Zi Złotkow syn mełnika, Horyne-
wicza z Tarnkowa popowicza Bomiewskiego popowicza
z Horodkowa ~~[illegible]~~ Leontowicz popowicza, Krzy-
wickiego popowicza, Kulińskiego popowicza, Lasko-
wicza, Kiedrzyńskiego popowicza, Leyrckiego popowi-
czem naprzod chciał na Probostwo uderzyć potym powziąwszy wiadomość że niby JW Wiell
Biskup wyiechał na powitanie JW Imći X Biskupa Łuckiego ktoren miał przy-
bydź do Włodzimirza w pogoń zanim pobiegli za miasto na Przedmieście nazwa-
nym Rytawsko gdzie Spotkawszy Parobka na Imie Jana WW OO: Kapucynow przy
Fabryce robiącego iadącego w potrzebie roboczemi Maiąc natymże Wozie Antoniego
Dachownika w robocie Dachowki przy Kościele Farnym Włodzimirskim zostaią-
cego tegoż dachownika obaczywszy iż zdaiącego dobrze łożył Farny złapawszy
gwałtownie wzięli pytaiący się gdzie jest JW Biskup znayduie się gdy Im tym
nie..

Zeznaiąc

relacyą że się na Probostwie znayduie a oni byli informowani że wyiechał y roz-
mieli że tenże ukrywa Osobę Biskupią chcący słpicy wtym wziąść wiadomość
gdzieby był tenże JW Biskup naypierwszey kiymi go bić poczęli aże niemogł szy-
wymoc na nim tego, Sposobu dalszego zażywaiąc Sławetny Brzezinkiewicz Popowicz z
potomny Szablą go w głowę ciął a że y potym razie tęż Samą przyznawał że JW
Biskup na Probostwie znayduie się drugi nazwiskiem Malewicz Popowicz przy
bieg zły chcący go Szablą przebić w Ramie pchnoł go y gdy iuż wdzielił go omdla-
łego y krwią zbroczonego z kiyami z Szablami drugi Popowiczowie przybywszy
~~Forsztar~~ ~~z Krzemieńca~~ ~~Swidzinski~~ z ~~[illegible]~~ Wierzski ~~Łaszkiewicz~~ Wyszewskiego
malewicza [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nowo nadwornego Sirgejewego [illegible]
[illegible] ~~Zupinskiego~~ [illegible] [illegible]
bili y tak omdlałego prawie Smiertelnego widziawszy litości nad nim nieużyli ani
miłosierdzia nie pokazali ale w bolu zostaiącego iescze mu ręce y nogi związali y z
wiązanego wiozące napadli na idącego Husarza bić go y kaleczyć poczęli
złość pokazuiąc żeby Farny bili a że się nieprzyznał do tego tylo żeby rzemi
ęsnik Mieski zbitego puścili y żeście podrzczy e podkawszy Jozefa Kuchte JW
Principała do Młyna iadącego zbili y iuż prawie Smiertelnego widziawszy porzu
cili tylo konia Spodniego wzięli z którym pomienionym Antonim Dalkowni
kiem Tumultem szli przy assistencyi Wielebnego ~~[illegible]~~ Rymaszewskiego Prefekta
Szkół y drugiego Leszczynskiego Magistra Syntaxeos którego Pomienionego dom
tonego do Kollegium tychże W: OO: Bazylianow zaprowadzili y tam zaprowadzo
nego w prywatnym więzieniu przez cały Tydzień trzymali co dzień nie roz
ne mu kary zadaiąc przywodząc aby niegodziwe wyznawał relacyą tak na
JW Principała iako y na Ludzi Jego nawet przywodzi go do przysięgi kto
ry z bolu y z przestrachu wszystko czynił co mu tylo kazali y fałszywe słowa
daiąc y przeżnik mowiące potwierdzał potym tenże tuby Dyrektor Wil-
na [illegible] nazwiskiem Jagielski z przy
e Stolniku Dnia Dwudziestego Osmego Juny
branemi do siebie kompanami Kirikowskiego Zupinskiego
Kirkora [illegible] Krupnickiego Dawidowicza Łanewicza
Okopinskiego. Krajewskiego Łoski ~~Krajewskiego~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
wiadomości [illegible] [illegible] [illegible]
Osamey pułnocy Osob kilkunastu z strzelbą y szablami na Probostwo napadł
a że widział Ludzi iescze nieśpiących y ostrożności maiących udał się nazad
do kupy Swywolney chcący wypełnić Intencyą złą swoią w tenże Dzwon katke-
dralny Dzwonić kazał y tumult czynił aże Ludzie JW Principała wstrze
martwości zostaiące Probostwa pilnuiące y całości Zdrowia JW Principała prze
strzegaiące ten tumult y wyzwanie niegodziwie utrzymali przez nieuwychodze
nie do nich. Ale zawziętość niewygasła zaparzystałych buntownikow prze
ciwko JW Principała Dyrektora nazwiskiem ~~Wiel:~~ Jagielskiego Stolniku wypełniła się w
złości Swoiey [illegible] [illegible] napadli [illegible]
[illegible] [illegible] Podstoli y [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Koronego [illegible]

kiedy o godzinie dziewiątey tenże swoy dyrektor
naypierwey nakłonił w pełney sessyi swoiey na meyscu
dzieci tupat, a potym tumultem na samego Bi-
skupa z krzykiem y z strasznemi świstaniem na-
padli strzelać poszli gdzie naypierwey z kusze
kuszy pierwey ieden wystrzelił y dwu nasze głu-
pami czterema postrzelił, nie tylko brukuiące ich
y tym daley złe swoię pokazuiące złośliwość
do samego JW Biskupa ten tumult uspokaiu-
iącego z kurmakami kilka kałamarza na niego wy-
pił że tylko łaska Boska utrzymała że ty-
ko kule iedne nadachówce nastąpiły ni
dzące drugie w ostawieniu studni oparły się y
~~ku katechyzmu~~ dali początki ~~nayprzód~~ kiedy osob-
nego Woycicha Zdytrowskiego doskonale szkodzące
dorzuci młodzi mieyskich zaprzywilejów nay-
Jaśnieyszego Pana króla Augusta Trzeciego Nay-
szczęśliwie panuiącego złupieniu doskonale
WOO Bonifratrów zaprowadziło przez X Ale-
ksego Mrocka y WO Sobieskiego Fedorowicza
Popowiczów y innych pawlesów y ich
kościołom plag wyliczyli przy obecności
Zesarzyńskiego magistra Syndyka... WO B
uskiegy w swoich tworzywszych aborcyey na
skupiaiących na młodzi szlachecką edukacyą
sycthię w szkołach dawnych ~~ku~~ zasadzie się
sie poczynili ~~studnrosci~~ drugiey szkole zie-
pac studentów dawnych, aże ci uczniowie
liwości według tego że więcey prawo ak-
demiey spokoynie nie wychodziły samo
nasienie na podszy katolickiego katalogu
zyskali, iako szkoły dobudowali które uchwa-
lali na szczerą młodź szlachecką edu-
kacyą w szkołach dawnych włodzimierskiego
pokorniey w szkole JW szkolnika kiedy nauka
się na początek masz swoiey na szkodę
radniey do listowny w szkole swoiey szkoły
dziecka wsiach, które wyrządzi niebyło w szkole

cztoweka tego urodzonego odlaßa idącego drzwiami swe
się matki rzekszy ochocze mieli y łapać niedostał
go tey swoy [illegible] rzeczywiście tebe matki twojey
dziecko y po śmierci dziedzictwa [illegible] na którą
swoie y wiele cierpienia matki twojey nie ukazał
y ochotnie wszelakie wszelkie usługi czynie
matki twojey wchodzące, y słuszne oddawał
w wieku duszy twey ciało y pokornie cała
ale wtenczas przyjęte pokarało zawsze y dla
iakował kiedyś prowadził studentów ni
opisujące podkowania ciało matki twojey
cie studenci wychodzące z kościoła [illegible]
drzwi dochodzące [illegible] y [illegible] twoie
z drugiemi we szkole przychodzi nasi WOO Be
[illegible] Professorów którym tego nie godzi
[illegible] Dyrektor był dotego maksem, pokr
wszy złego manifestu zaś samo ma
być [illegible] przywodzi kiedy w dalszę
w nie należało professorom [illegible] więcey [illegible]
[illegible] wszelakich wyprawionych y czynności
pokarałeś o tym zawsze twoie kiedy żadne
go niemaiący pokoju do urodzonego [illegible]
[illegible] dla [illegible] było [illegible] y
y którą nie infamiey na młode szlacheckie
że mieli tego urodzonego [illegible]
niby [illegible] wujowi twemu Wiel
[illegible] tapać nie mając [illegible]
ney przyczyny. [illegible] z młodych lat [illegible]
był edukowany [illegible] JW Biskupa
od [illegible] ojca [illegible] ale y [illegible] zawsze
odbierał protekcyą [illegible] Wo[illegible]
od tego JW Biskupa był [illegible]
y [illegible] na [illegible] y [illegible]
w [illegible] [illegible] odbiera
Wiel [illegible] [illegible] [illegible]
Syn [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w manifeście [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] szlachetne [illegible]

44

Comparens Personaliter Wielebny w Bogu X.

Ostrowski Professor ~~Szkoł~~ Poezyi Szkół Publi-
cznych przy kościele farnym w Łowiczu [illegible] dnia
JWX. Adama Woyny Orańskiego Biskupa Bellin.
Suff. Kamienieckiego Proboszcza Łow. [illegible] imie-
niem wszystkich Professorów tychże Szkół y Studen-
tów w nich znayduiących się obecnie przychylaiących się do
dawnieyszych manifestow co niniejsze nayniższe
[illegible] ~~zarosi lat skarg y manifestuiący~~ Świętym
y pracowitym
o to, że i według oddane urodzonym Jegomości
urodzonym Ludwika Kopczyńskim [illegible] Kollegowany
[illegible] Biskupom [illegible] obywatelom
województwa Łęczyckiego [illegible] urodzonym
Zorowskim Ostrowskim [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] przy [illegible] Szkół [illegible]
Collegium [illegible] Bożego [illegible]
wszystkie [illegible] [illegible]
opisać [illegible]
[illegible] [illegible] całe [illegible]
[illegible]

pismo Orańskiego

Comparens personaliter w Bogu Przewielebny Jmć X.
Tomasz Obyszewski nomine et ex speciali comis-
sio Jmć X. Jędrza Adama Woyny Branickiego
Biskupa Bolinensis Suffragana Kamienieckiego i Probosz-
cza w Łodzi którego przestrzegaiąc iakości zdro-
wia y honoru przed Aktami Grodu niniejszego
na przeciwko Jchm. PP. Studentom Włodzi-
mirskim szkoł OO. Bazylianów iako to Ja-
kubowi Kotowskim Janion Makarewiczowi Brzozowska-
kiewiczowi Kuleszyńskiemu Stradyńskiemu Lu-
bieniewiczowi Gruszeckiemu Babniewiczowi
Makarewiczowi Borysiewiczowi Podgórskiemu Za-
i Horbaczewskiemu Horonowiczowi Łoszyn-
skiemu Fedorowiczowi Kosińskiemu y pro-
wiolatorom y gwałtownikom manifestuie się
y protestuie o to iż ciż Jchm. obwinieni nie
ustannie gwałty y wiolencye czynią y czyniąc
nie przestaią kiedy czasy niedawnymi prze-
ciwko prawa świeckiemu y Duchownemu prze-
ciwne smieli y ważyli się pod niebytność
Jmć Pana na Probostwo Włodzimierskie
~~wsi~~ w nocy napaść a napadszy kijmi
cegłami kamieniami okna szturmować
y dobywać Ludzi śpiących zabiiać atakiem
y szturmowaniem prawie samego Xiędza nie przy-
iaciołom przywodzili y przewodzili oco Zło-
dzieyom powtornie przed Aktami Grodu niniey-
szego imieniem wyż wyrażonego Jmć Xiędza
dla Biskupa Kulinen przeciwko wyż wspom-
nionym gwałtownikom y wiolatorom manifesta-
cie y protestuie

45

Comparens personaliter Wielebny w Bogu Tomasz Antoni Tyszecki
Kleryk Ritus Latini Kościoła Parochialnego Włodzimierskiego Zostawuiący
tym Charakterem, który nietylko honoru y Sławy Ludzkiey, y naymnieyszey
naruszyć nie pozwala, owszem z powinnym dla przykładu Przykładem iako nay
lepiey one piastować każe, będąc na Sumnieniu tknięty że przez niżey wyra
żoną Tranzakcyą niemałą Lezyą honoru WW. Xięży Bazylianów Włodzimir
skich przyniosł, aby ta Gubernatorskiey y nieslusznej y niesprawiedliwej dla dy
styngwowanych persony ludzi w tego niesprawiła opinii, Zapobiegaiąc ta
kowym nastąpić mogącym Zarzutom y emendując niczym nienaruszony WW.
Bazylianów honor exonerando Suae Conscientiae Tę przed Aktami Niniejszemi
y naprzeciwko manifestowi Anno praesenti primo diebus Julii w Grodzie Wło
dzimirskim Imieniem JW. Xiędza Ormiańskiego Biskupa Belinowego przeciwko WW.
OO. Bazylianów Włodzimirskich ad Comparentem Sui mandatis coactive Zaniesio
nemu czyni semanifestacyą w niżey opisany Sposob y że Jż lubo niniejszy
Comparens tenże namieniony Manifest z woli JW. Xiędza Ormiańskiego Bisku
pa Belinowego przeciwko Xięży Bazylianów Włodzimirskich uczyniony, Zasadził
to na zapadnienie na Rezydencyą JW. Xiędza Biskupa Belinowego y kościoł
Parochialny Włodzimirski przez Studentów Szkół Włodzimirskich y XX.
Bazylianów, y tam okien powybijanie, ludzi bicie y przez Włodzimier
skich zeznienie iako obszernie w tymże manifeście iest opisano że całosci
[tego nie widział ani tego przywiedział] wszystkim, bo na ten czas we Lwowie
Znaydował Się ~~nic tam nie widział~~ Szczegulnie tylko uczyniony
Relacyi tożsamości, y na napisanym gotowym Manifeście nic tam ąbere
ex timore reverentiali podpisał Się Zaczym aby in Subsequam żadney krzywdy
dla Xięży Bazylianów Włodzimirskich y Szkół uczynek nie przyniosł pomie
niony Manifest, y w nim wyrażone y zadawane nieznośne obżelowanie
obwiedzity, gdyż Comparens Zawsze Juramentem explere gotów iako to
oznaymuiac y wstręt wrzał w tymże manifeście przez siebie ad acta Wło
dzimirskie podanym opacznie napisanych Całe nie widział, ani wie, y to acta
Manifest Uczynił Succurendo Intaminato iam vero per praedictam
Manifestationem injuste factam Laeso honori y uspokaiać se manner
Conscientia sua quae semper restitutionem alienae famae dictat nie
raz rzeczony Manifest iako nierzetelnemi Punktami y obżałowami
napełniony y nie sposobnie Cale zaniesiony we wszystkim rewokuie
zniszcza kassuie nihil nocere infamiensate famae deklaruie oraz
przeciwko temuż niesprawiedliwie przez siebie Komparenta
uczynionemu Manifestowi quam solennissime remanifestuie się

Tomasz Antoni Tyszecki mp Conferens cum Copia per
Piotrowski mpm

46

Comparens Personaliter swego y JWiel. Jmć Xię

dla Adama Woyny Orańskiego Biskupa Bellinenskiego, Suffragana Kamienieckiego Pro-
boszcza Włodz. y którego zgromadzenie Szkół exercowanych przy Kościele Farnym Włodz. subor-
dinowane całości Honoru zniesienie tak JWiel. Jmć X. Biskupa Professorów do nauk tychże ich inko-
rporowanych y urzędowych Jchmciów Studentów w tych że Szkołach teraźnieyszych przychylaiąc się w tym do
nieymnieyszych Manifestow ro nomine zaniesionych naprzeciwko Wielebnemu w Bogu
Jmć X. Piotrowi Łapinkiewiczowi Zakonu S. Bazylego Wielkiego Rektorowi oraz
Jmć X. Wawrzyńcowi Gymnastewskiemu tegoż Zakonu Philozofiy Professorowi y Szkół
Włodz. tegoż Collegium WW. OO. Bazylianów Prefektowi y całemu zgromadzeniu tychże
WW. OO. iako y wszystkim w tych że Szkołach teraźnieyszym Studentom przychylaiąc się w tym
do dawnieyszych Manifestow ro nomine zaniesionych, zanosi żal, skargę y manifestacyą
oto. Iż obiatowanie wiedząc dobrze o przywileiu przez Nayiaśnieyszego Monarchę Pol-
skiego szczęśliwie nam panuiącego Kościołowi Farnemu Włodz. dla publiczney edukacyi
Młodzi Szlacheckiey Liter Łacińskich w różnych Scientiach nauk benigniter nadanego,
gdy mocą tego prawa Szkoły trzydzieści naszey szczęśliwie założyły Młodź Szlachecka propter
eruditionem in scientiis do tych Szkół przy Kościele Farnym Włodz. egzystuiących się garnę-
ła się y garnie, między którymi nie iaki Student naówczas urodzony Adalberty Dąbrow-
ski rekommendowany od Rodziców do tych że Szkół udał się, czego WW. Jmć Xięża
Bazylianie Włodzimierscy za złe sobie mając zawiedzieli dobrze dobrze o Liście Zakazuią-
cym od Nayiaśnieyszego Monarchy wydanym pod prawem y winami aby żadnych prze-
szkód y wiolencyi Studentom w Szkołach Farnych teraźnieyszym nie czynili, y mając mandat
do Sądów Assesorskich wydany o niektóre wiolencye w tym że sądzie egzystuiące się y nie skoń-
czone nie kontentuiąc tym, że tegoż Urodzonego Dąbrowskiego napadszy przez namówionych stu-
dentów swoich do Szkół przyprowadziwszy temuż Studentowi trzykroć Wielebnego Gymnastew-
skiego Prefekta ręką Wielebnego Leszczyńskiego Magistra Syntaxios więcey pięciudziesiąt
plag wyliczyć kazali, ciż Jchmść innych Studentów rozmaicie y różnemi sposoby więzili, a per
consequens od Szkół Farnych Włodz. do siebie odmawiali y gdy się im te sposoby nie udały
Wielebny X. Gymnastewski Prefekt zwoławszy Studentów swoich Liter Godzin uformowawszy
ich, naléżycie szpadami y szablami inszych obdarowawszy ony ów do miasta wnet ciemno będącey
prawie y na kilka kupy ich rozdzieliwszy dla wypełnienia zamysłu im przez swoiego aby
studentów Farnych pobić y potłumić mogli y niepotrzebnie pozwalali tych zasiadaiące kupę
były na samych że siebie napadli, hałasy tumult między sobą uczyniwszy y upomniawszy te
studenci Farni byli iak fertur iedni drugich ranili, które gwałtowne bez wszelkiey akcyi
a winy pokazane studentów Farnych Włodz. sprowadzie y te obelgi gwałtownego postępku
swego na nich iako niewinnych w Studentach śmieli y wazyli się przez manifest w Grodzie Kro-
dutskim nie dawno uczyniony JWiel. X. Biskupa opisać Honory sław wielkiey całym nie-
skazitelny osobnie wolne zarzuty iakoby JWiel. X. Biskup na zniesienie Szkół Bazylian-
ckich Włodz. takowy sprowadził, co i z tumultu cianami ramowane się będzie, ale nay bardziey
supponuiąc imieniem swoim uwodzących się niesłusznie krytykować JW. Jmć X. Biskupa
y Szkoły Farne Włodz. Studentów Jchmciów Professorów krytykuiąc do Manifestu Hrube-
szowskim słowami uszczypliwie adnotowanemi fałszy a nieprawdy pod nimi kalumniowie
opisali y szczegulnie studentów z takiego to czynili, ale nie ukontentowawszy się temi swemi

wiolencyami nayrazniejsze czynili, y lubo chcący się niby emundowac mandat do
Sądow assessorskich wydawszy, nie pamiętaiąc na tę sprawę wszystkich tey dachowi-
stey w dzień zaś S. Jana Chrzciciela tumultowi między studentami uczyniwszy drugi
gwałt uczynili, zaś Wielebny Jmć X. Rymaszewski Prefekt z przytomnym sobie
Wielebnym Jmć X. Leszczyńskim Magistrem Syntaxios z różnymi kapłanami w laskach
swoich maiącemi przychodzili chcący aby studentów farnych żywymi ale dopóty
ciała Boskiego studenci farni iako w dzień Święty y w wigilię S. Jana w Ko-
ściele na nieszporach znaydowały się nie mogąc dopełnić intencyi swoiey z tymże
tumultem z miasta wypadszy każdego [illegible] tegoż JWiel. Pryncypała do osobisty
tey dachowości należący z parafiey Fabryczney WW. OO. Kapucynów iadących
naypierwey nie omieszkli srodze kijami zbili tamże raz z szabli cięcie w głowę zadali
y pełniąc ciem raz drugi ~~szabla~~ szablą w ramię, także tamże z konia do siebie
zabrali, y w przywiązanym więzieniu trzymali, wymagaiąc na nim tak przez bicie iako
groźby iako też y do przysięgi przymuszaiąc aby wyznawał utrzymanie na życie na JWiel. Pryn-
cypała umyślnej, Ale nie dosyć na tym żeby się w swoich wiolencyach uspokoić mogli, ciż
WW. Jchmości osobliwie wszyscy studentów swoich na zasadzki namówili w Umarzaney
Carwieckiego aby z szkół farnych nayniższego studenta Bogackiego wyprowa-
dzili gdzie nie wiedząc [illegible] ten że student Bogacki wyszedł bez żadnego zbłądze-
nia się, gdzie kilku mężów ciż studenci WW. OO. Bazylianów wypadszy iako to
Kitkowski, Dziennikiewicz, Malewicz, y inni po imionach wyrażeni y zamor-
dowani tegoż Bogackiego w samym prawie Probostwie nie mało srodze wy-
bić chcieli, którzy mu nic ledwie zadawszy tym się nie ukontentowali po nocy do pokojów Bo-
skich wpadli tamże z Dyrektorskiey okna powybijali, studentów tam śpią-
cych się bili, y insze wiolencye czynili. Żeby zaś po kątach mogli tym łatwiej swoie
pod pretextem nabożeństwa przyszedłszy do Kościoła Farnego Włodzimierskiego
na pogrzeb niegdy Wielmożney Wiktoryi z Sadkowskich Podczaszyny Nowogrod-
kiey gdy z kościoła wychodzili dachowiskie na szkołach farnych Włodzimierskich
cegłami stłukli okna wybiiali. Nie opamiętawszy WW. Jchmości Xięża Prefekt Ryma-
szewski y Leszczyński Magister Syntaxios szkół Bazyliańskich tey swywoli
nie zganili, y owszem w swoich obronili. Tey wszelkie zaś podobieństwo że do tey
swywoli ich były przyczyną, iest że nie kontenci tey wiolencyi ciż Jchmość Xięża
Bazyliańscy nie tylko te gwałt czynili w sobotę poprzedzającą w dzień SS. Apostołów
Piotra y Pawła aby na Rezydencyę JWiel. Pryncypała napaść, y iego osobie które-
dy iakowy uczynić mogli. Z Prowidencyi Pana Boga do skutku swoiey woli tedy
tego nie uczynili, ale na zajutrz o godzinie dziewiątey wypełnili intencyę swoię
kiedy Jmć X. Rymaszewski Prefekt z przytomnym sobie Magistrem Syntaxios Leszczyń-
skim we dwoch katedralny uderzywszy tumult zrobili y z uzbroionemi studen-
tami na Probostwo napadli, y tam napadszy dwunastu kulami postrze-
lili; do tamże JWiel. Pryncypała siedmią kulami z pistoletu strzelili gdzie łaską
Pana Boga iest ochroniony od tych [illegible] z drugich szkół tez się kule oparły, gdzie iest
obdukcya tey. wszystkie te wolności [illegible] uczynione. A żeby respekta

violentiam perpetratam convulnerationis, tudzież circumscriptionis indebitè ac vel honoris intaminati Laesionis suorum J.W. Principaliter Jchmościów Panów Studentów y Professorów imieniem na przeciwko wyż ciż wyrażonym y wymienionym obżałowanym quam solennissimè deklaruią się tymże obwinionemi y obżałowanemi in foro caussae competenti jure mediante [illegible]

Idem manifestans manifestat, protestatur et reprotestatur hanc pro manifestatione suam de praemissis factam actis connotari pro se, co y otrzymał.

48

Comparens Personaliter JW. Jmć X. Adam Woyna na Orzanach Orański Biskup Belliney Suffragan
Kamieniecki Proboszcz Włodzimirski przychylaiąc się do dawnieyszych Zażoł prawnych co in Passu
Urzędownie zaniesionych, tudziesz Zważaiąc co raz nowe a nowe przez niżey obżałowanych wszczynaiące się
excessa, rozpusty, swawoleństwo, gorszące drugich złe przykłady y akcye, żeby rozpustne wyuzdana
na swywolę bez Karności y rygoru zostaiąca Młodź, Szkoły y nauki w WW. OO. Bazylianów Włodzi
mirskich attentuiąca, uskromić się w dalszych gwałtownych postępkach mogła, zapobiegaiąc temu
wszystkiemu te przed Xięgami ninieyszemi na przeciwko Wiel. Jmść PP. X. X.
zanosi mocne uraźliwe się skargę y Protestacyą o to. Iż Jchmość obwinieni niepomniąc
że od Rodziców swoich do Szkół oddani są nato, ażeby Tyrocinia Juventutis suae do wszelkich
Przymiotów, Przykładów, Cnot, Przystoyności y Umiejętności w Szkołach Wielebnego Kollegium
Włodzimirskiego OO. Bazylianów praktykowanych applikowali, w naukach, Skromności, Boia
źni Boskiey y wszelkich wiadomości co do Wiary Świętey ~~przy~~ Każdemu prawowiernemu Kato
likowi przynależy nad wszystkie maiętności Świata przekładaiąc ćwiczyli się y uczyli, przeciez
Jmć obżałowani ~~[illegible]~~ miłość y honor ku Boga, Dobrą estymacyą u Rodziców y Ludzi za niczy sobie
poważaiąc, rozpuszczaiąc Umysły swoie, chęci, y wolą nie Ku Dobrym Postępkom ale Inten
cye swoie zły Koniec Honoru y Życia za sobą prowadzące do Rozpusty, gwałtownych Czynów
y swawoleństw nakłaniaiąc, czyli Fomentem Dyrektorów swoich, czyli też z natchnienia wyra
źnego Professorów swoich, czyli też z swey woli y Rozpusty natężeni rozkiełznali się, podczas
Dni Krzyżowych Czasu Świętego ubłagania zagniewanego Boga wszechmogącego nayprzód
w Kościele Katedry Włodzimirskiey Rithus Graeco Uniti Dnia Pierwszego podczas Nabożeństwa
agituiącego się, Chorągwią Studentów Szkół Farnych Włodzimirskich tey solenney Processyi
pobożnie assystuiącym bez wszelkiego względu przytem umyślnym nieuważaiąc na Boga
przytomnego w Przenayświętszym Sakramencie utaionego, Immunitatem y Ecclesiasticam violando
rzuciwszy się z zgiełk wszczynać, Hałas y Tumult w tymże Kościele wzniecawszy bezprawnie y bez
bożnie gwałt Prawu Koronnemu y Duchownemu popełnili, potym z Kościoła tymże Studentom
wychodzącym w Presentia tak wielu Duchownych y Świeckich Różney Kondycyi Ludzi
na Cmentarzu Laski Studenckie z rąk wydarli, Drugiego znowu Dnia gdy Processya od Ko
ścioła Farnego Włodzimirskiego do Kościoła Wielebnych OO. Dominikanów dla nabożeństwa
przyszła, tamże w tymże Kościele zastąpiwszy iedni na Kurytarzu, drudzy zaś Społecznie
za Kościołem wszyscy oręże przybrani zasadzki poczyniwszy Processyi wychodzącey y Studen
tom Farnym Włodzimirskim chorągiew przeciwnie wydzieraiąc, Hałas Tumult y krzyki
na Kurytarzu WW. OO. Dominikanów uczyniwszy za Drzwi Osoby Bogu poświęcone
rzuciwszy się Kamienie na nich pierdli, tychże ranili y rozkrwawili, pobożny uczynek
y publiczną Processyą tym Sposobem gwałtownym zatamowali, tak że Xięża Farscy
Włodzimirscy obawiaiąc się nieszczęścia Honoru y Życia swoiego po Kurytarzu WW. OO.
Dominikanów tułać się musieli, z wielkim od tychże obżałowanych przegrażaniem się
że nie y chodzić Nieznanemi bo wszelkie będzie siekanina, zamyślaiąc te y inne nefanda
poczynili, natym nie przestawszy ale bystrości gwałtowney swywoli y Umysłów swoich
niepohamowanym zawziętości Impetem napełniwszy, obwalili się ze wszystkim ~~[illegible]~~
Tumultem Kompanii swoiey Sebraney na Cmentarz przy Kościele Farnym Włodzimirskim
będący na którym Szkoły Drewniane dla Młodzi Szlacheckiey wystawione były ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ gwałtownie z orężem umyślnie nato przysposobionym woiennym napadli, wpadszy iedni
też Szkoły Siekierami, drudzy w Kopułę natey Szkole będącą z Siekierkami wpadłszy
ię porąbali, popsuli y z gruntu obalili, drudzy błoto biorąc na Statuę S. Jana Nepomu
cena przy Kościele Farnym Włodzimirskim Kamienną ~~[illegible]~~ na Cmentarzu wyżey tali
szkoły stoiącą ~~[illegible]~~ błotem rzucali, drudzy też Statuę Szablami razy kilka cięgiem
oznaczyli, rożne okrzyki strzelania Contemptuando czynili, a potym na znak wiktoryi

Swięty Dzień cały z armatek strzelali, Dzwonek z kopuły Szkół Farnych Włodzimierskich ciągnęli, y między Drzewami dwoma powiesili na kontempt Dnęgich Szkół Farnych Włodzimierskich Dzwonniczy, Kuli, okrzyki rozne pełnięc złysternie exkwizowali, jeszcze te exkwizowała poczynienczy śmieli y naysli się publicznie ~~w Prezentii~~ a osobliwie Jmc Stecky y Bartoszeski, w prezentii [motłoku wszelkiego stanu] wielu Dystyngwowanych Ludzi na miejscu pewnym czasu swego przez Jnkwizycye doniesi się mayącym et cum male ~~ferent~~ [egerint] de pessimis suemoriani, te imputando formalnie, że myśmy to Studenci zrobili, a gdzie wielu gnezij ktor żalu odpowiadać bydnie, y nie nadzieie exkwizowac nie przestaią, Jdbo ponitur że nie z siebie samych te popełniaią akcye y wiolencye. Jn Religuo w samy Oktawę Bożego Ciała gdy po mieszu Procesyia solenna cum Sanctissimo z śpiewaniem Pieśni świętych y Ewangelij według Ceremonij Kościoła Świętego odprawowała się, Ci Jchmość z dwiema Kolegami swemi na wał zamkowy z kopiecizy się, y na wale w Czapkach stoiąc, żadney rewerencyi utaionemu w Przenayświętszym Sakramencie Bogu, nieuczynili, ani Chwały powinney (jakoby Kościoła Bożego Prawowiernego Katolickiego odrzuconi zostaląc) Panu Bogu niedali, a tym zgorszeniem Prostaczkom y niewiernym, y iednym widowiskiem y ohydą Boga y Ludziom stali się, z tey Przykład wmłodym wieku y nieutszczywości czyniąc z siebie dali, Co żeby Jmpunie niebyło y w niepamięc nieposzło, ale całemu światu te wypuszne exkwizowanye akcye, gwałty, Zumulty, wiolencye y naysieia tychże obwinionych wiadome Czyny, te powtornie do xiąg niniejszych Jdem Illustrissimus Comparens r. apthonyc wyraszonych obwinionych Czyni wpilnosci Swięty Skargę żal y Protestacye ofiaruiąc się w każdym Sądzie tego wszystkiego prawnie dowodzić y Jnkwizycyam dowodzić, Jdem praesentis Protestationis ~~melioratione~~, prosząc do tych Actis Connotari, co y otrzymał.

49

Comparens JW. JmPan Adam Sylwester Weyna Orański B. B. S. K. P. W. cribroeniendo Całości y bezpieczeństwa
Zdrowia y Życia swego te napisało N. D. Czyni Kwestionowania Skargę y Protestacyą ob. Jż NN obżałowani
nie kontentuiąc się tym że Honor y Sławę JW Komparenta Manifestami do Xiąg Grodzkich zaniesionemi; niewinnie
niesłusznie a raczey umyślnie zadaiąc zarzuty (ocernili y opisali) ieszcze godząc na własne Zdrowie y Życie
ninieyszego żalącego się subordynowali Studentów Szkół Rithus Graeci Kuklin, aby pod pretextem Nauk do Szkół Za
mojskich Włodzimirskich przyięci byli; którzy Dni kilka w Szkołach bawiąc ducti instinktem żeli ku osobie JW żalą
cego się niektórzy wyznali; że tak oni tym pretextem do Szkół Zamoyskich przyiechali będąc namówieni od Wielebnych
Obżałowanych, iako y drudzy nato ordynowani są, aby JW Komparenta iadącego z Karety gwałtem wywlekli
Krzywdę Imieniowi, Osobie, Zdrowiu y Życiu Jego zadali; nie tylko natym ale Wielebny JX [illegible] Pre
fekt Szkół Bazyliańskich czyli z umysłu swego czyli też zradą y namową Starszych swoich Osobliwie
dawszy tym y owe wszystkim Studentom Swego Rithus Graeci, czyich pod osobliwszym rygorem ordynował y zani
mawiał żeby na JW Komparenta napadli, y Milenie iemu uczynili; lecz że się im to nieudało, bo JW
Pan przestrzeżony będąc od ichże Studentów o takowey niesłychaney y nieprzyzwoitey kierunku Religiozo
rum Imprezie, miał się y dotychczas ma się we wszelkiey ostrożności, ale zawziętości niepohamowana
umysłu gwałtownego obżałowanych, co raz nowych a nowych wynayduie Sposobów do zadania JW Kompa
rentowi umartwienia y niepokoju, Kleryka iednego namówili NN. Który był Dyrektorem u JX Pa
Sakllaria w Opiece u W. Bystrzyckiego Chorążego Czerniechowskiego zfomentowawszy y zbuntowawszy
onego [illegible] przy admiriculo innych Studentów Consulto ordynowanych namówili; Który rozkazem y
namową JX Prefekta Szkół Bazyliańskich w niedzielny w nocy po Polsku przebrawszy się zaraz z in
nemi przybranemi Sobie Studentami in Cognito na Probostwo (gdzie sam ex Persona JW Komparent rezyduie
napaść chciał, y iuż w Mieście będąc Imprezy Swoiey do Skutku chciał przywieść gdy pod same Probostwo
przyszedł; zważywszy iednak JW żalącego się Ostrożność, że się z Ludźmi swemi szczególnie dla
Bezpieczeństwa Swego ma na Uwadze zasłaniał się y od Imprezy Sposobem złego Skutku takiego
gwałtownego uczynku pokrytey supersedował, Co JW Komparent zważaiąc, że przez te niegodziwe
NN Obżałowanych y gwałtowne Imprezy, Subministrowanie Ludzi [illegible] wolnych na wszystko złe ordy
nowanych, zasadzki, namowy y nasyłania innych Osób, niebezpieczny iest w Domu Swoim

Zdrowia y Zycia, czego wszystkiego z Instrukcyiami Urzędu swego szczegolnie dowiedzie, ote bezprawia Reliqio serio irregulanter zapełnione ponieważ na przeszło wyż wyrażonych WW. obradowany zali się y manifestuie, salva per Majoris melioratione, auctione pleno in utroque reser vata.

50

Comparens Personaliter Wielebny Jmć Xiądz Grzegorz Mazurkiewicz Professor Szkoł Publicznych przy Kościele Farnym Włodz. Zostaiących tak Jmieniem JllW Jmć Xiędza Adama Woyny Orańskiego Biskupa Betlineny Suff. Kamienieckiey Proboszcza Włodz. iakoteż Jmieniem Wszystkich Professorow tychże Szkoł protestuie y reprotestuie przeciwko Przewielebnemu w Bogu Jmć X. Zapiskiewiczowi Rektorowi Kollegium Włodz. Zakonu S. Bazylego Wi oto Jz obżałowany Jmć wiedząc dobrze o Konstytucyach ~~Kościołowi Farnym, nadanych~~ mocą swą Wztwierdzaiąc Kościoły Farne abyśię przy nich młodź edukowała w naukach, y wiedząc przywiley Nayiaśnieyszego Krola Jmć Augusta III szczęśliwie nam Panuiącego na Otworzenie Publicznych Szkoł, y pa stronie maiąc List napominalny od tegoż Nayiaśnieyszego Pana aby Zadney Praejudicium Szkołom Farnym nieczynili, ale przeciwnie żdaiąc nietylko Studentow roznemi sposobami odwodząc, ale odebrawszy Mandat sobie podłożony przez należytego Woźnego Macieja Złotego Lentertyku Oblata w Grodz. Włodz. Dnia Roku Zle: y przy należytey assystencyi, ktora należy przy podaniu Mandatu Urodz. Jchmć Szlachty, przez Manifest swoy dla iedney tylko kalumnii opisanea Zaszłszut uczynili niby niewiedząc do ktorey Assessoryi zapozwani byli, Maiąc Mandat nie z Litewskiey ale z Koronney Kancellaryi y wiedząc że Włodzimierz nie do X. Litt. ale do Korony należy. tudzież że Kościoły Parochialne in Ritu Latino nie in Graeco zostaią ktorym Zadnego praejudicium nieczyniąc w Uczeniu Greckiego y Ruskiego Języka.

whersens maer ikke
bedienecy morg ere
bh wrede [illegible]
ani w dampeber

Stanowszy oczywiście woźny ieneral województwa wołyńskiego y innych szla-
chetnych Mikołay Daliwodzki który w swoi prawdziwey wierney y stałe-
cznej relaciy swoiey iawnie ustnie y dobrowolnie do zapisania do akt te-
nieyszych Grod. Włodzimirskich zeznał iż on Roku Miesiąca y Dnia
na akcie wyrażonych na affektacią y prawno requizycie J.W. Jmci Xiędza
Okrańskiego Biskupa Bellirzeńskiego Sufragana Kamienieckiego
maiąc przy sobie Szlachty Ludzi wiary godnych Urodzonych Jana Łu-
zeckiego, Stefana y Ignacego Dziębskich, Ludwika Koprzywnickiego,
tibi maioris ac evidentioris Testimonii gratia adhibitos widział
człeka Kormia Bobeluka, który na wylot przestrzelony od piersi
poczowszy między łopatki kulami iakto znaki pokazywały y kawał-
kiem żelaza, tak też zabitego ~~widział~~ przed karczmą przy drodze
leżącego na imie Semena Michalczuka do którego przyszła przymo-
wszy dla niedopuszczenia Studentów strzelaiących by dali opa-
trzenia, żyło daleko widział leżącego którego miarkowali że by
z sterbł zabity przez Studentów wielebnych OO. Bazylianów Włodzi-
mirskich, całe to w manifestach wyrażono od których byli po-
strzelane y zabity. ~~[illegible]~~ co widziawszy y oglądawszy, y słyszane
rzy przyłano oświadczył tey Szlachcie y przed urzędem niniejszym sta-
nowszy, y prawdziwo obdukcyi uczynił ze znaku relacią, którą pod-
pisuie.

Comparens Personaliter Wielebny Jmć X. Jozef Rudnicki Wikary Kosciota Farnego Wło-
dzimirskiego, Jmieniem JW. Jmć Xiędza Adama Woyny Oranskiego Biskupa Bellinenskiego
Sufraganna Kamienieckiego Proboszcza Włodzimirskiego, przychylaiąc się do Dawnieyszych Manifes-
y Protestacyi skargi w sobie opisanych tędo Xięgniniey szych naprzeciwko Wielebnemu Jmć Xiędzu W-
itynccowi Rymaszeskiemu Prefektowi Szkoł Kollegium Włodzimirskiego Wielebnych OO. Bazy-
now, y Uczciwemu Filkowskiemu, studentowi y Kalafaktorowi Tychże Szkoł Bazylian-
skich Zanosi skargę żal y protestacię, oto, Jż Tenże Wielebny Jmć X. Rymaszeski Prefekt
Szkoł Bazylianskich Włodzimirskich niekontentuiąc się dawnemi poczynionemi violencyami
owszem one pomnażaiąc na wzgardę Szkoł przy Kościele Farnym Włodzimirskim będących
Dnia 24 Mięsiąca Kwietnia, toiest w sam dzien Swiąteczny Poniedziałkowy, koło Szkoł Farnych Wło-
dzimirskich z Kalafaktorem idący, zumysłu sam z osoby swoiey po południu o godzinie pierwszey
laską okna powybiiał. Szyb dwadzieścia y dwie w tych że oknach sztuk, y pustkami te same Szko-
ły powybianiem okien zostawił, Słowa nieużyte wymawiaiąc te szkoły nieszkołami nazywaiąc
(: Jako o tym swiadectwa Ludzi nato patrzących swego czasu wyiawić:) Ktorych słow przez wyra-
nowanie Xięga wyrazic niemożna, dlatego o te Krzywdę y violencyę Tenże Comparens naprzeciwko Temu
Jmć Xiędzu Prefektowi Szkoł Bazylianskich Włodzimirskich. Jmieniem ut supra powtor-
nie Manifestuie się.

Et in Continenti Tenże Comparens stawił wiernego Generała Szlachetnego Stanisława
Rogulskiego urzędowi ninieyszemu Znaiomego Autentycznego przysięgłego, ktory Woźny
Maiąc z sobą Dwoch Szlachty WWmć Jozefa Putowskiego, y Jozefa Badeskiego chodził do
Szkoł Farnych Włodzimirskich, gdzie będąc, widział, Okna po połowie u gory wybite Szyb
Dwadzieścia y dwie wytłuczonych, mieniąc Jż ta szkoda przez Wielebnego X. Rymaszeskiego
Prefekta Szkoł WW OO Bazylianow Kollegium Włodzimirskiego stała się, y okna przez niego
zumyslu na kontempt. Farnych Włodzimirskich Szkoł wybite szyby potłuczone O czym
Tenże Woźny sprawiedliwą y rzetelną zeznał relację, y Szlachty wyżey wyrażonych zgodna
tey Wizyi attestacya.

Comparens personaliter [illegible] Tomasz [illegible]
[illegible] Parochialnego [illegible]
[illegible] Charakterze ktory [illegible]
[illegible] nardzeyo [illegible]
[illegible] naypilniey [illegible]
[illegible] Klonetyse [illegible]
[illegible] z swoim [illegible]
[illegible] Włodzimierskich [illegible] aby to [illegible]
[illegible] niesłuszney [illegible] dla dystyngwowaney
[illegible] Opinii zapobiegaiąc
[illegible] nastąpić mogącym [illegible]
[illegible] WWOO Bazylianów [illegible] exonerando sui Con
scientiam te przez akta niniejsze naprzeciwko [illegible]
[illegible] Anno praesenti [illegible] w prześwietney Włodzi
mierz [illegible] JW Jmci Xiędza [illegible] Biskupa [illegible]
[illegible] przez WWOO Bazylianów Włodzimierz [illegible] Comparen
tis Manualis Coadiutore Parochianum [illegible]
[illegible] opisaney [illegible] Comparen[illegible]
[illegible] Manifest [illegible] JW Jmci Xiędza [illegible]
[illegible] Bazylianom [illegible]
[illegible] Rezydencyą JW
Xiędza Biskupa [illegible] Parochialny Włodzimir
[illegible] Włodzimierz [illegible] XX. Bazylianom [illegible]
[illegible] Konwentowi [illegible]
[illegible] jako obszerniey w tymże Manifeście iest opisano [illegible]
[illegible] Wielebny [illegible] wszystkim [illegible]
ani tego nie wiedział [illegible] czas [illegible]

53 w tylko wzmiankowaney Relacyi to Opisat, y napisanym w

Manifescie non tam libere quam lestimere reuerentia

podpisał się Zaczym aby in subsequens takowy szkody dla

Xięży Bazylianow Włodzimirz y szkol tamże niepriyme

ta pomieniony Manifest, y w nim wyrazone y porządkowane nie

rzetelne objekcye nieszkodziły gdyż Comparens zawsze furam

tu explere gotów, jako o zarzutach pretensyach w tym re

manifescie przez siebie od Acta Włodzimirz podanym opacznie

pisanych Cale niewiedział ani wie, y co actus Manifest Którym

succurendo Infaminato iam vero per praejudicium Manifesta

uner injuste factam Laeso honori przy pokazaniu mors Conse

cretia sua qua semper restitutionem aliena fama dictat

ten rzeczony Manifest jako nierzetelnemi Punktami y objekcyami

napełniony przestawnie Cale Zamieniony we wszystkich

cząstkach Swoich kasuie nihilo nocere in Calumniata Delikwent

oraz ptko temuz niesprawiedliwie przez siebie komp

rota Którymi zamienionemu Manifestowi quam solennissime rema

nifestuie się Tom Antoni Ogrodzki mp

Anno 1757 d 27 Maii

[illegible]

Comparens Illr̄ JW Imć Adam Woyna Oranski Biskup Bellinenski Suffragan Kamieniecki [illegible] Włodzimirski
jak tylko o zaniesionym skwapliwie przez wielebnego Imć Rymarzewskiego Imieniem całego Zgromadzenia OO Bazy
lianów Włodzimirskich z niemałą uymą Honoru JW Komparenta przed Xięgami Włodzimirskiemi Manifeście dowiedzieć
się mógł, tak zaraz zapobiegając bezpieczeństwu Prawa y Honoru swego te do Xiąg niniejszych naywyso
wielebnemu Jmć X Piotrowi Łapińskiemu Rektorowi Kollegium Włodzimirskiego Zakonu S. Bazylego Wielkiego, Lektorowi
y Imć [illegible] Rymarzewskiemu Szkoły Retoryki Professorowi niemniey y całemu Zgromadzeniu
Włodzimirskiemu przeciwko OO Bazylianów Włodzimirskich zanosi skargę, Żal y Remanifestacyą etc. Iż wiele
bni JmcXięża Bazylianie Włodzimirscy mocno Przywileyow od Nayiaśnieyszych Monarchów Polskich względem
erudiendæ juventutis Scholaris in Scientiis Scholasticis sobie służących niemniey przeciw JW Komparentowi
zaniesli skargę, że niby JW ad praesens założyć się Szkoły u siebie przy Kościele Katedralnym Włodzimirskim zakładać
zamyśla, Studentów tak Szlacheckiey iako y Mieyskiey młodzi do nauk przyimuie y zachęca, gdzie JW
Manifestans tak dawno w Rządzie swoie Probostwo Kościoła Włodzimirskiego obiąwszy Prawem od Nayiaśnieyszych
Królów Regnantów Polskich zawarowanego, y żadney wielebnym OO Bazylianom Włodzimirskim przeszkody
w utrzymywaniu nauk dla młodzi, którą y teraz exercentur nie tylko przeszkody y nieczynił, owszem w myśli JW zakłada
go się, tak skwapliwa Imć Rymarzewskiego konsekwencya y przemówienie nigdy niezostało, y żadnych
oszczerstw przeciw punktów zasłużonych dotąd nie wnoszono y nie miał, ani odważenia żadnego od przeci
wnego przez Studentów Professorom posłuszeństwa tyle czasy nie czynił y czynić nie zamyśla, jako zas
propter Clerum Spiritualem Ritus Latini Parochialem w Seminarium przy Kościele Katedralnym Włodzi
mirskim przez JW Komparenta fundowanym exercitii in Spiritualibus Casibus Theologiae Moralis Scientiis
potrzebne, tak in virtute nadanych in ante przez tych Monarchów Probostwu Kościoła Włodzimirskiego
przywileyów w tym sobie sprawiedliwie pozwolić y nie ad Personas Spirituales quo ad obeunda munia Doctri
ne Status Spirituali Congrua exercytuią się y uczą, y żadne uymy wielebnym OO Xięży Bazylia
nom Włodzimirskich praetexta ab hoc bono opere amovere JW Komparenta niemoże, tak in diligentia Lici
te jako temu Kollegium Włodzimirskiemu wielebnych OO Bazylianów o uszczypliwie dotknięte pun
kta w Manifeście adnotowane powtórnie czyni Reprotestacyą y Remanifestacyą salva przel
sentis mądrzy melioratione.

repo da va phkg.
nufany

Comparens personaliter w Grodzie Wielebny Jmć Xiądz
Antoni Dąbrowski Prefekt Szkoł Publicznych
na fundamencie Przywileiu od Nayiaśnieyszego Króla
Jmci Augusta Trzeciego Pana Miłościwego szczę
śliwie Panuiącego, i konfirmowanego przy Farze miasta JKMci
Włodzimirza [struck] dla młodzi Szlacheckiey Kato
lickiey wystawionych, na Jchm. XX. Studentow Wło
dzimirskich Szkoł OO. Bazylianow iako quorumvis no
minum Makowicza Przetniakiewicza Kateyskiego
Horodyskiego Lubienieckiego Cyrowskiego Sta
browicza Markiewicza Borysiewicza Skoby
ckiego Braci Horbaczewskiego Koronowicza
Leszczyńskiego Chodorowicza Kopinskiego y
innych kwarty świadczy y przed Aktami Gro
da niniejszego manifestuie się o to iż oni ob
winieni bez prawnie postępuiąc wielce porządno
że ozdobionego czynią Ludzi przestrzega
bia bijąc y Katuiąc oraz Szkoł Fary Wło
dzimirskiey wiele Prawa powszechnego wystawio
ne porywali a potym Dnia Czwartego mie
siąca teraźnieyszego tumult wszczawszy pro
pria authoritate czyli znaczney części w gwałt
we dzwony bić zaczeli Studentow Starszych
y Jnnych łapali iakoż Antoniego Dachownika
Starszego na dobrowolney drodze idącego Za
potrzebą dla [struck] dokończenia Szkoł
w rzeczy iego zbili Zbutki bijąc a na
statek zrabowawszy y skatowawszy do więzie
nia wtrącili którego chowanego in stricto
carceribus do tych czas bez żadney przyczyny
trzymaią iego na rekwizycyą [illegible] oddać
niechcą a zatym w Grodzie Wielebny Jmć
Xiądz Prefekt przystępuiąc się do Prawa
o gwałtowania y wiolencyach opisanego wszys
tkich Professorow y Studentow Fary
Włodzimirskiey którym zabicia Zdrowia y
Życia przestrzegaiąc Jmieniem powtornie
przed Aktami Grodu niniejszego solennie zo
sta

Stawiwszy niniejszey protestacyi manifestujący

Korkiewicz Krupiecki Kiedliński Świdlinski Bonce
Krajewski Paszkiewicz

[illegible] ns Personaliter JWX. Adam Sylwester Weyna Orunski Biskup Bellinen
Suffragan Kamieniecki Proboszcz Włodzimierski, Tudzież y Jmc Xięży Wikaryuszow Wło
[illegible]skich Professorow Szkoł publicznych Farnych Włodzimierskich, tudzież
[illegible] Szlachetney w tychże Szkołach Farnych Włodzimirskich nauk
[illegible]iących przestrzegaiąc Całości Honoru Zdrowia y Życia swego przychy
[illegible] do Dawnych Manifestacyi Protestacyi Wizyi obduktyi, a teraz
[illegible] osobliwie Urzędownie zaniesionych przed Xięgami ninieyszemi naprzeciw
[illegible] Wielebnemu w Bogu Jmc Xiędzu Piotrowi Zapenkiewiczowi Kollegium Włodzimir
[illegible] OO Bazylianow Rektorowi tudzież Całemu Kolleg. Włodz. OO Bazyl
[illegible] niemniey Jmc X. Wawrzyńcowi Rymaszewskiemu Anti Dofectow
[illegible] Włod. OO Bazylianow teraz w Grodku mieszkaiącemu, a lubab
[illegible] W Jmc X. Piotra Zapenkiewicza Rectoratum trzymaiącemu tudzież
[illegible]aniewiczowi Kuchalskiemu Cyprianowi Braci Wilkusiewiczowi Perfe
[illegible]cowi Paszkiewiczowi Chłopelkiemu y innym Dyrektorom młodzi w
Szkołach Bazylianskich Włodz. będących, tanowi żałoszczy y protestuje
to Jż ci obżałowani nie trzymaiąc in rygore Studentow żywiąc, ale
[illegible] inne przez tych że Studentow poczynione bezprawia pobłażaiąc oprocz
Dawnych wyolincyi gwałtownych postempkow y bitwy ktore co raz
[illegible] a więcey pomnażaią, pod protextem Studentow do Szkoł żywiąc
[illegible] odsyłaią przyimując, Jako to Kaniewiczkow w szkołach Szlacheckich
[illegible]kiech y Wszystkich dla rożnych poczynionych poczynionych bezpraw
[illegible] akcyi exkludowanego, tego do Szkoł żywiąc za mulom Pryncypala
[illegible] Ten zuchwalnie sobie postępuiąc śmiało y walczył na Honor
[illegible] JW Komparentow, ruwac, rożnemi niewstydliwemi słowy szarpaiąc
[illegible] z tym że żyiąc nie przyidzie, ale w tym to nastąpi pierwey z
[illegible] JW. Komparentow wytnie on ziemi gryźć będzie, a wywiartow
[illegible] y Jnnych apectas Complices Jego przyimuiąc rożne wiolencyi za
[illegible] udziki, Oycow y Oyców nieprzestaiąc tym się y innemi gwałtownemi
[illegible] akcyami nieuspokoiwszy ani a kontentowawszy gdy Wielebny JmcX.
Jozef Rymaszewski teraz w Grodku mieszkaiący Consulto viceRectoratum
[illegible] absentiam Wielebnego JmcX. Rectora przeniosł do Włodzimierza się
[illegible] y tamto we Włodzimierzu przez tydzień dwa Bawiąc rożnemi sposo
[illegible] prosbą, grozbą, traktowaniem napoiem rożnych wina miodu Dy
[illegible] Szkoł Farn Włodzimierskich, animował, Fomentował, ypo
[illegible] postanowiących Chodzące kuli śrot, Proch, pieniędzy noszą prob
[illegible] aby na Szkoły Farne Włodzimirskie napaść one rozgromić ychciał
[illegible] tym przykładem JmcX. Rymaszewskiego Dyrektorowi z Fomentowani
[illegible] pozwolił sobie czas, gdy JW Komparent na Rozkaz WJmcP. Michała
[illegible] Starosty Chrzanowskiego do Łucka odiachał w ten czas
[illegible] Wielmożn JmcP. Horodeckiemu napadszy Dyrektora

owrykla

Onychże gwałtownie uchwyciwszy, bili, szyli, dyffamowali, y iako złoczyńcę iakiego
przez miasto prowadzili do piwnice za troie Drzwi wtrącili y żadney nawiązki
słaceń wzięli, na tym nieprzestawszy ale aż obwinieni Studenci OO Bazyli-
anów Włodzimirskich skupiwszy się wpośród Miasta wieczorem o
in Praesentia z Sub Comenda JmX Rymaszewskiego z rożnym or-
ężem, Pistoletami, Kruciecami, Fuziami, Szablami, stanowszy o kr-
Szablami wystawiwszy Strzelaiąc batalię wydawszy, huk, hałas, y tumult
szy, do Studentów Farnych Włodzimirskich strzelali, y gdy Circa
Actorem violentum Kuchalski Dyrektor WgmoPP Pastrnackich w szkołach
Zytiańskich Włodzimirskich będących był wzięty, publicznie przy
kiemi przytomnie wyznał iż Wielebny JmX Rymaszewski temu fa-
kcyi bo on Studentów Argumentował, Proch, Kule, Śrót, y pisto
postanciach nosząc do tego bezprawia przyprowadził, potym pewno
JW Kompanenta, Ludzi kilku Nadwornych pro Auxilio Zdrowia
Życia swego sprowadził, tych Ludzi iedni Studenci Subordynowani
Zytiańscy zaczepiwszy, szyli, dyffamowali różnemi słowy Łaiąc, y
tacy y was pan tak atakli się gdy Zaniemi skoczyli a drudzy z
denci Bazyliańscy w Reputacyi z Fuziami, Kulami, y Flintami na
Zasadziwszy się y przez gorliwość do Ludzi Strzelaiąc Prawo
Michaylenka dobrze wygodziwszy zabili y na mieyscu położyli a nadtęże
nie po Chrześciańsku quiż do Trupa strzelali y twarz trupowi rozstrzel
A gdy Xiądz Wikariuszowi Farni Włodzimierskey pogrześć ciało chciał
Skrytem przyszli aż Zamie Studenci Bazyliańscy z strzelbą nabitą
zasadziwszy się tak formali wołaiąc Wara wara Łapi krzyż z mnimy
a zwaś którymi w Łep strzelemy, Ciała wziąć niedopuścili, Drugiego Zaś
Człowieka w same Łopatki przestrzeliwszy śmiertelnie ranili który do
tych Czas ledwo co żywy zostanie że Kryminalną akcyą popełnili
y gdy JW Kompanenta przez przyiaciół aby winowaycow y przynaymniey
pro tanquam nefandi sceleris wydali obligował, onych XX Bazylianie
Włodzimirskiey zastępuiąc wydać niechcieli, y do tych czas niechcą Którą
bezprawną Akcyą gwałt violentia y popełnione zaboystwo aby
wszystkim wiadome były że do Xiąg ninieyszych się przeciwko tymże
W. XX. Bazylianom Włodzimirskim y ich Dyrektorowi wyżey de no-
minibus y cognominibus wyrażonym Czyni oświadczenie y ulalo-
nie się opisuie się z tego wszystkiego prawnie dochodzić.

57

Comparens pter Urodzony Jegł Pan Ludwik Kopczyński zwięz z kolligowany z Jaśnie Wielm. Jegł Xiędzem Adamem Woyną Oranskim Biskupem Bellinenskim Suffraganem Kamienieckim nomine et ex speciali Commisso tegoż Jak skoro doszedszy się może in Actis Włodzimirensibus o Manifeście przez Wielmożnego Alexandra Siedleckiego Stolnika Owskiego Roku 1763 y 30 July. Uczynionym cum [cum] Scriptione et Laesione Honoru Ws Pryncypała Swoiego zaniesionym Solenniter naprzeciwko temuż Wielm. Siedleckiemu Stolnikowi Owskiemu y Studentom Szkoł Wielebnych Oycow Bazylianow Włodzimirskich Swiadczy Manifestuie y remanifestuie w ten niżey wyrażony Sposob y to Iż Wielm. Jegł Pan Siedlecki zapomniawszy affektu y przyiaźni które Swiadczył dawnie Wielm. Pryncypał Manifestantis Wielm. Niegdy Wielkiey Siedleckiey Matce ob... takowych przez lat dwanaście lub więcey przykościele Mieszkaiącey którey affektu y Akomodacye pokazywał Swoie y podmiercie tez same przyiaźni prezentuie w Błaganiu Maiestatu Boskiego przez samego JW. Im X Biskupa Bellinenskiego Jako y Kapłanow Jego przykościele Farnym Włodzimirskim zostaiących żadney z Ktorey temuż Wielm. Obwinionemu niezczyniący y owszem przyiaz dobry pokazuiącey gdzie Wielm. Obwiniony w żiązy się nie Jakis nie affekt y nie przyiaźni ku JW Jegł Xiędzu Biskupowi Bełd. daiąc protekcyę Jakowes Studentom Szkoł Wielebnych OO Bazylianow Wiedy Urodzonego Woyciecha Dybrowskiego do Szkoł ~~Studen~~ ~~tow~~ Farnych Włodzimirskich zaprzysiężeniem Naydalszy szego Wnętrza Jegł Ruskiego Trzeciego Nam Szczęśliwie Panuiącego [Żadnych z Szkoły farney studentów] Zapadszy do Szkoł Wielebnych OO Bazylianow zaprowadzili przez ~~Jana~~ Mrocka ~~[illegible]~~ Kalafaktora # Wróblewskiego Fedorowicza y Jnnych Dalperow y tam mu kilkadziesiąt plag Wyliczyli przy obecności Wielebnego JW Xiędza Leszczyńskiego Mayster Syntaxeos Ciż Studenci Wielebnych OO Bazylianow nie ustaiący w swoich zawzietościach a bardziey nastempuiących na Młodź Szlachecką Edukuiących się w Szkołach Farnych Włodzimirskich zasadzki wszędzie poczynili. Y Onegoż zrzucać y łapać Studentow Farnych Włodzimirskich z # potych transakcyach napadszy Ucznia tegoż Ws Pryncypała Mateusza Łamtnie zrzybali potym Dnia 19 Juny z dobytemi Szablami do rezydencey Probostwie o pułnocy napadli tam Ludzi śpiących bili y zraniwszy drzwi odbiwszy okna wyrzynali wybijali Nie kontentuiąc się tym w dzień S. Jana Wnęcieła Ciż Studenci przez Dyrektora Wielm. Siedleckiego Kollegium Univ. Jagielońskiego na gwałt przez swych pomocnikow w dzwon katedry Włodz. bez wiedzy Wielm. Jegł Xiędza Metropolity Uderzyć przez niemały czas dzwonił na który gwałt zbieksi się Studenci de Nomine et Cognomine Fiorencewicz Horynkiewiczow Trzech Braci Boniewski Leontowicz Łaskiewicz Wrzypecki ~~[illegible]~~ Swiderski Szczorecki w przod Chcieli na probostwo Uderzyć potym powziąwszy wiadomość że pobyłby JW Xiędz Biskup wyiechał na powitanie Wielm. Jegł Xiędza Biskupa Łuckiego który miał przybyć do Włodzimierza w pogoń za nim pobiegli za Miasto naprzod Miesie na rwane Rysaurca gdzie spodkawszy Da

rebka

Zasadzki wszędzie poczynili Onego zrzucać y łapać Studentow Farnych a tych wszemierzłości zostaiący y zachowuiące Prawo aby nocnemi Sposobami nie wychodzili Sami na Siebie napadszy Interessuiącego kalafaktora zrzybali iako tych że edukacya którą w Szkołach na niekiedy Młodz Szlachecką Edukuiący się w Szkołach Farnych Włodzimirskich.

rebka na Imsc Pana Wielebnych OO Kapucynow przy ~~[illegible]~~ Fabrycze robiącego i dającego

w potrzebie robocizny Mające na tym ze Worze Antoniego Dachownika wdowie Dachowski przy Kosciele Farnym Włodzimierskim zostającego tegoż Dachownika obaczywszy z łapawszy gwałtownie wzieli pytającego się gdzie się

Jaśnie Wielmożny Jmć X Biskup znayduie a oni byli Informowani że wyjechał pro

zamknięciu retenrze wiezyna osoby Biskupiey, chcąc lepiey wziąść wiado

mość gdzieby był ten ze Jaśnie Wielmożny X Biskup. nay pierwey wymi go bić poczeli

ale niemogł się wymoc na nim tego sposobem dalszego zazywaiąc

sposobu wsiadł Brzezakiewicz złotowny szablą go w głowę ciął, a recz

potym razie tyż samo przyznawał że Jaśnie Wielmożny Biskup na Zrobotnicze rzeczy

dzie się Drugi nazwiskiem Malewicz przybywszy chcący go szablą prze

bić w ramie pchnął go y gdy nie widział go omdlałego y krwią zbro

czonego z kiyami z szablami dnedzy przybywszy Jakoto cuiusvis nominis

et Conditionis Wierski Malewicz ~~Brzezakiewicz~~ Brzozakiewicz z tetychich dworskich

Braci Stabrowicz ~~[illegible]~~ Markiewicz ~~[illegible]~~ Farta wzmiankowany

Lewicz bili y tak omdlałego prawie śmiertelnego ~~[illegible]~~ wzmiankowany Wiesi

nad nim nie użyli ani miłosierdzia nie pokazali ale wbiiu ro

stającego jeszcze mu ręce y nogi wzięli y wzięszanego wiązące

napadali na kaźdego pana kalusznika bili go y kalecząc poczeli

złość pokazując zebyś tarny ale się nie przyznał do tego tylko żebyś nie

miesnik zbozego pusteli y pierwsze podrozy spotkawszy Józefa kuchte Jaśnie Wielmożnego

Pryncypała Manifestantis do młyna idącego zbili y już prawie śmier

telnego widziawszy porzucili Tylko konia z pod niego wzieli z ktorym po

mienionym Antonim Dachownikiem tumultem szli przy assystencyi wie

lebnych Jchmościow Xięży Rymaszewskiego Prefekta Szkoł y drugiego Le

czynskiego Magistra Syntaxeos ktorego pomienionego Antoniego do

Kollegium tych że Wielebnych OO Bazylianow zaprowadzili y tam zapro

wadzonego w przyjatnym wypiciu przez cały dzień trzymali co dzień

nie wiadomemu kary zadając przywodząc aby niegodziwe wyznawał re

lacyą tak na Jaśnie Wielmożnego Pryncypała Manifestantis Jako y na Ludzi Jego

y do przysięgi go przywodząc ktory zbelu y z przestracha wszystko

czynił co mu tylko kazali y Fałszywe słowa zadające y przez nich

mowiące potwierdzał. potym Dnia 28 Juny Urodzony Jagielski przybra

wszy do siebie kompanow Urodzonych Wiżikowskiego Łupinskiego Kir

kora y Jakowey kolwiek kondycyi Umpnickiego Dawidowicza Łance

wicza Kupinskiego ~~[illegible]~~ Fokarskiego Chylkowskiego Cyrańskiego

Saczynskiego ~~[illegible]~~ Bupyłowicza Zucalowskiego Lubienie

cka Radyskiego Beryszewicza Wireskiego ~~[illegible]~~ Saykiewi

cza ~~[illegible]~~ Herbaczewskiego ~~[illegible]~~ et de nomine et cogno

mine

Szafarza Dobrego Pawła Woźnicy ~~Biskupskiego~~ o samey północy w osób
kilkunastu z strzelbą y szablami na Biskupstwo napadł ale widząc
Ludzi iescze nie śpiących y ostrożność maiących udał się nazad do kupy
swywolney chcąc wypełnić intencyą złą swoią w ten że dzień w dzwon
katedralny dzwonić kazał y tumult czynił, a że Ludzie JWielm. Pryn
cypała Manifestantis w [illegible] zostaiące Biskupstwa pilnujące
y całości zdrowia JWielm. Pryncypała przestrzegające ten tumult y ich
wzywanie niegodziwe wstrzymali przez niewychodzenie do nich ale
zawziętość nie wygasła za pamiętałych wydatków przez tegoż Pryn
cypała Dyrektora nazwiskiem Urodzonego Jagielskiego Wielmożny Stol
nika wypełnił się w złości swoiey kiedy o godzinie dziewiątey [illegible]
Dyrektor naypierwey na ludzi w potrzebie swoiey na miejscu będących
napadł, a potym tumultem na same Biskupstwo z strzelbą y z innemi in
strumentami przypadł strzylać poczęł gdzie naypierwey z tey
kompaniy ieden wystrzelił y dwunastu glutami człeka postrzelił
nie kontentuiąc się iednak y tym dalej złość swoią pokazuiąc armu
ięc się do samego JW Biskupa ten tumult uspakaiącego z armaka
kilka glutami czyli kulami nabitego wystrzelił że tylko Laska Pana
Boga wstrzymała że się te kule iedne na dachówce na [illegible]
drugie w ostawieniu studni oparli się y po zakończonym tumulcie
napadli na starszego Dzieci Wielmożnego Wenyatskiego Podstolego Woiew
skiego y tam gołemi szablami uwali się Dzieci małe do szkół chodzą
ce poprzestraszali y Urodzonego Pawła Jankowskiego służącego ubyt
ze Podstolicow zbiwszy wzięli y do więzienia prywatnego Wielebnych
OO Bazylianów zaprowadzili y trzymali; y podczas Pogrzebu Ciała
Świętey Pamięci Wielm. Szczeklickiey Stolnikowey [illegible] ciż Studenciby
chodzące z kościoła na Szkołach Farnych Dachówki tłukli wraz z
Dziećmi y Dyrektorem Wielm. Stolnikowskiego przytomności Wielebnych
OO Bazylianów Professorów których niebronili Wielmożny

59

Comparens Personaliter JW Jm X Adam Sylwester Woyna na Orańsku Oranski Biskup Bellinensis
Suffragan Kamieniecki Włodzimirski y Proboszcz przestrzegaiąc całości Jmienia Stanu y Honoru
swego, tę do Xiąg niniejszych naprzód Wielk. Xiędzu Piotrowi Kapuntuewiczowi Zakonu Swiętego
Bazylego wielkiego Kollegium Włodzimirskiego Rektorowi, Józefowi Szymaszewskiemu Prefektowi
Szkół Włodzimirskich y całemu Zgromadzeniu tegoż Kollegium Włodzimirskiego OO Bazylianów
zanosi Skargę y Protestacyę w ten Sens y od. Jż Jm X Bazylianie ex innato sui Animo nie-
życzy Sensibilitatem et odium do JW Komparenta, różnych zażywaią Sposobów do uczynienia
obelgi, Zelżywości y krzywdy Honorowi Jego szkodzących tak palam jako y clandestine na ró-
żnych mieyscach przed różnemi osobami szarpiąc Honor y Stan Jego, y czy by dla mo-
JW Komparenta y ubliżenia Powadze Jego
żny myśl tego użytkiego na oczernienie ~~Praedatum Biskupiego~~, udręczenie Honoru
y Dobrey Sławy zażywaią, nawet Kleryków do Seminarium przy Kościele Katedralnym Wło-
dzimirskim przez JW Komparenta ufundowanym garnących się wszelkiemi chciano
sposobami odwrócić, a do Zakonu swego zachęcaią jako Xiędzy Kleryków, to iest Stanec-
kiego Diakona, Józefa Antoniego Prokonthalla Subdiakona y Zyszeckiego Kleryka y
Innych odmówić, a drugich wciąż odmawiać nie przestaią, woyną jako przeciwko Kanonom
Duchownym Prawu Boskiemu y Koronnemu, których albo wiedzieć nie chcą, albo choć
wiedzą to Swiadome sobie explikuią, gwałt prawu czyniące postempuią y ten Prawa
Duchowne przestempuiąc Zarazę y nie obserwuią, co żeby pateat Actis praesentibus, że
czyni y zanosi w krzywdach obelgach y Zelżywości Swoiey przez Jmciów obwinio-
nych popełnionych potrzebie Kwestię y Manifestacyę oświadcza się tego zarzu-
tliwe w Każdym Sądzie prawnie dowodzić y windykować.

Dies Solis Niedziela
Lunæ Poniedziałek
Martis Wtorek
Mercurij Sroda
Jovis Czwartk
Veneris Piątek
Saturni Sobota

Punkta naprzeciw Odyskiem Ktuor minord Kleyrykowi od JXiędza Zdrzyńskiego podane na Kommissyą.

1mo Zeznaią wszyscy że Odyski nie iest sposobiem do Stanu Duchownego, bo nietylko Nauk, ale nawet rudymentow wiary każdemu człowiekowi do zbawienia potrzebnych nieumie, ani cnot żadnych po sobie nie pokazuie. etc etc.

2do Tenże, będąc wSeminarium rozne scandala popełniał, nietylko słowy gorszącemi niewinnych uszy, ale też uczynkami niegodziwemi szpecił.

3tio Tenże, pewnego czasu zapiwszy się, gdy rozne począł czynić inkonweniencye, napomniony porywał się do noża, y słowy niegodziwemi łzył,

4to Tenże Seminarzysty Crucifix wydarszy rzucił, y zatem go wkosciele publicznie porwał.

5to Tenże JX. Regensa ledwie nożem niezabił, ktory go napominał, aby się wzłosci swoiey uhamował.

6to Tenże, gdy Pana Lipowskiego Burgrabiego dziecię miano do grobu spuszczać, przypadłszy niedopuszczał, pokiby mu iakowey daniny niezapłacono, wtym gdy się odezwał Wielm. JmPan Radziejowski Kasztelanic y Chorąży, aby Odyski dopuścił pogrzebać dziecię umarłe, natychmiast Odyski nieuważaiąc ani na Kosciół S. ani na obfite zgromadzenie ludzi, słowy niegodziwemi tak się obruszył na Wielm. JmC P. Chorąż, że ledwie się do szabel zwielu szlachty nieporwano, y złego nietylko ~~[illegible]~~ się żałono na dzieży Luzieckich, alle nawet JW. Biskup per Loci ordine mocno grożona, y moze byłoby stało, gdyby JX. Regens z JX. Kudnickim nieprzebłagali W JmC Pana Chorążego y Jnnych wielu.

7mo Tenże starych dzieży potrącał, y często policzkował, Seminarzystow także wZakrystyi zaęby rwał, bił y słowa niecnotliwe wymawiał.

8vo Tenże pewnego czasu zapiwszy się publicznie najstarszego Zdebinskiego Bogusławskiego wywoływał: Chey! wy Debiski Boguzławski padeszwa umnie, y to kilkanaście razy obchodząc koło Rezydencyi y Kosciołła powtarzał zwielkim zgorszeniem słyszących.

9no Tenże JmC dzieży Bogusławskiemu Zdebinskiemu piany publicznie na oczy wyrzucał, y znatrząsaniem się mowił takie wy dzieża: Metryki nieumiecie napisać, brzozy pasiecie, za gospodynią obstaiecie

10mo *gwałtownie* Tenże pewną niewiastę wszpitalu okrutnie rozgami, raczey y wrzędnym że zawrzeniu wzłosci niepohamowaney tyrańsko skatował, aż kilka niedziel smiertelnie leżała.

11mo Tenze, iako wyzna cały Włodzimierz, żadnemu ze Zwierzchności y ydystyngwowanemu należytego poszanowania nie czyni zawsze zuchwały, hardy, nierozumny, zły

12mo Tenze Pewnemu Xiędzu podczas Jamcy Konsekracyi takiej uczynił dystrakcyą, że wzyplwym się stał in prolata conservationis forma.

13mo Tenze J.X. Regensa idącego z pewnym Klerykiem z kolacyi od JMCx Xięży Jezuitów wołał niegodziwemi słowy łżąc się wielu gorszych.

14nto Tenze, gdy J.X. Regensowi niosł seminarysta potrawkę swego starania przed Kolacyą, Odyski napadł szy wydzierał wołając: co on lepszego odemnie, żeby miał przed nim ja Kolacyą zadać, y tegoż seminarystę łżąc wymawiając niegodziwemi słowy zhanbił, y J.X. Regensa podobnie

15to Tenze wykrzykiwał na studentów: Sam-sam: kpi oto mam proch, y kule, będę was bił zak przeto, y czas zganku Kościelnego podwójnej szabelkę wyjmował ot mię tu ett ett.

16to Tenze na studentów cegłami rzucał, y tedurę Pana Kulpińskiego cegłą wygłowę nieomal

17mo Tenze w Refektarzu bez wzglę du na czytanie duchownej Książki, y Osob starszych siedzących u stołu zawdy śmiechy hałasy robi y częstokroć nierozpuśliwie drugiego przymawia

18vo Tenze P. Skrzyńskiego studenta słowy niegodziwemi zbeształ, y ze schodów trącił.

19no Tenze studentowi podczas processyi w kościele scholarchim wydzierał z tarmoszeniem mówiąc podż przed cię bie ekskomunikowat A Deregowski, nieuważając na Zakaz ab Illmo Dno Loci Ordinario, aby studentów z kościoła wyganiano.

20 Tenze Pana Koporzyńskiego zapisszy się tak sekaszu obody y cały twarz popodbijał, że się przez kilka dni między ludzi niemiał pokazać

21 Tenze Panią Jaykowska godną szlachciankę zało słowy zhanbił, y honor brał, że aż zpłakana chodziła niewiedząc do kogo się udać na skargę, bo się często odzywał, że ja się do kogo nienależę ani się boię.

X. Ka[illegible] [illegible]

22 Terze

6562

Przeto Sądy y Urzędy Kondescensoryalne nakazuią aby in Ordine educendarum Inquisitionum Strony Interrogatoria iako też Responsoria, tudzież Regestra Swiadkow spisawszy y podpisawszy sobie wzaiemnie kommunikowali, ato na tychmiast y przed Sąd swoy połozyli, przeto zadosyć czyniąc sentencyi Sądu swego uznawszy, Stronom swiadkow wyprowadzać nakazuią y do słuchania Inkwizycyi przystępuią po ktorych wyprowadzonych Inkwizycyach Sądy Ziemskie Czerniechowski, y Nowogrodzki, Urzęd Grodzki Łucki y Ziemski Czerniechowski Komornicy Kondescensoryalne stosuiąc się do prawa Strony do zaprzysiężenia Inkwizycyi super incorruptionem Testium obowiązuią; ato natychmiast, a poniewaz Iurament tak a parte Actorea ~~iako też a parte adv~~ Urodz. JP. Michał Wnęk iako tez a parte adversa Urodz. JP. Ludwik Kopczynski utrique Delatores sądownie flexis ad Imaginem Crucifixi Xti genibus ~~...~~ praestante sibi Ministeriali wykonali, przeto też Strony zadosyć czyniąc sentencyi Sądów swych Kondescensoryalnych uznaią, a przeczytawszy wspolnie zobopolnie Stron sprowadzone y zaprzysięzone Inkwizycie, lubo urzędy Grodzki Łucki, y Ziemski Komornicy Czerniecki z strony WW. OO Bazylianow Włodzimir. y Innych sprowadzone y zieichałe niemasz z Sądami Ziemskiemi Czerniechowskiemi y Nowogrodzkim rozumieiąc od Sądow wspomnionych Czerniechowskiego y Nowogrodzkiego, odłączyli się z przeczytanych wspol y roztrząśnionych Inkwizycij podług opisu y Obowiązku Dekretu Głownego Kapturowego /: z ktorego ninieysze dziełość wykonanie ostatecznego rozsądzenia wnikaiąc odesłanie Sprawy Inkwizycyami temiz zawartey do innego Sądu oswiadczyli, y osobną napisaną swoią Sentencyę Sądownie przeczytaną istotnie oraz odeslali, Zeiednak mocą y Powagą iuz tyle razy wspomnionego Dekretu Głownego Kapturowego wyzey w Akcie Wyrazonego Dwom osobom sądowym /: nieuwazaiąc na położenie Terminu onych oppozycyą niestanie lub odstąpienie strony ktorey kolwiek bez dopuszczenia appellacyi /do pomnieyszych skłaniaią się ~~...~~ ostatecznie z Wywiedzionych Inkwizycyi Stron rozsądzenie y uspokoienie iest nakazane. Zapobiegaiąc oraz zaraczynaiącym się wzaiemnie między Stronami Kłotniom /: ktore przez przyzwoite, y sprawiedliwe podług wystęspków swych ukarania, od wewnętrznego y zewnętrznego zamieszania uspokaiać się zwykły /. Sądy Ziemskie Czerniechowski y Nowogrodzki zadosyć czyniąc iuz tyle razy rzeczonemu Dekretowi Głownemu Kapturowemu do Decyzyi tychże Inkwizycyi przystępuią Z ktorych poniewaz jawna pokazała się wszczętych wzaiemnych Kłotni między Szkołami Farnemi a Szkołami WWOO. Bazylianow Włodz. przyczyna iz naypierwey Studenci WW OO. Bazylianow Włodz. złapawszy gwałtownie Urodz. Dąbrowskiego Szkoł Farnych Włodz. Studenta y onegoz do Konwentu WWOO Bazylianow Włodz. zaprowadziwszy, plagami w liczbie niewiadomey tamze ukarali, a potym Student ieden Bazylianski Studentom Farnym Włodzimir. do Kłotni dawszy okazią uprzętczaszy czyli z potrzeby swey iakowey

czy ktorey

#

czyli też nawywołanie ku sobie Studentow Farnych Włodz onym że
w Miescie Włodz. ukazawszy się ku Przedmiesciu Rytawicu nazwanym
udat się ktorego Studenci Farni Włodz postrzegłszy swoiey zadaną
sobie okazyą podobno chcąc upomniec się krzywdy ku wyzey
wzmiankowanemu dopiero Miysca Rytawica za onymże ruszyli się, onego
iednak niedobiegłszy y owszem zoczywszy stracywszy za sobą zas wielką Licz-
bę Studentow Bazyliańskich z roznym oręzem sięgaiących po strzegłszy
rozprasiali się poczeli, ktorych rozproszonych az Studenci Bazyliansci
daley goniąc Prawowitych Antoniego Dachownika Farnego y Parobka
WWoo. Kapucynow przy Kościele Farnym Włodz. mieszkaiących
podtenczas iadących nadrodze schwytali, y procz innego suchemi ra-
zami bicia ieden z Studentow Bazylianskich tegoż Antoniego Dacho
wnika Szablą ... głowę w teb, y ramie zaciął, rany onemuż nieznosne
zadawszy (: przy ktorym tumulcie w szczegulnosci biciu y ranieniu
ieden z WWoo. Bazylianow przytomny znaydował się :) tak tegoż Da
chownika zrąbanego iako y Parobka WWoo. Kapucynow zbitego schwy
tanych ci Studenci Włodz Bazylianscy prowadząc gdy Urz Żaczka
Wsi Zimna Administratorowa z kościoła powracaiąca się ztemiż Stu
dentami Bazylianskiemi przerzeczonych Dachownika y Parobka
między sobą wiodących zdybała y uwolnienia onychże usilną prozbą
domagała się, wzgardziwszy prozbą teyże iuż nieraz rzeczonego Dachowni
ka y Parobka z koniem od Parobka Kapucynskiego wziętym przez płoty
wyłamane nad Rzekę po za Zamkiem Włodz ~~idą~~ płynącą prowadzili,
na ktorych idących drudzy WW. OO. Bazylianie Włodzimir na Wale Zam
kowym za Murami daley od Rezydencyi swey będącym, stoiący tymże
idącym y prowadzącym przypatrowali się y tak tegoż wyzey rzeczonego
Dachownika wspomnieni Studenci Bazylianscy do Katedry Ruskiey Włodz
y Rezydencyi WW. OO. Bazylianow tamże będącey zaprowadziwszy
onego z wszystkim więzieniu osadzili, w ktorym to czasie wyzey wspomnionych
uganiaiących się Studentow Bazylianskich za Studentami Farnemi Włodz
Urz. Grabowski Kapelista Farny Włodzimir postrzeżony na schwytanie od
Studentow Bazylianskich scigany, przeptynieniem przez rzekę zostałum
azardem zycia ochroniony został, wprzędce potym przerzeczeni Studenci
Bazylianscy wrozne Oręza przybrani pod Farę Włodzimir podstąpi
wszy Parobka nazwiskiem Lewka postrzelili, y do samego JW. Orun
skiego Biskupa Belling ieden Student Bazylianski zmiędzy innych
wspołpomocnikow swoich z Ruszyi wystrzelił; A gdy w onym tumul
cie Ludzie JWo Biskupa Belling y Studenci Farni Włodz ochraniaiąc się
na Studentow Bazylianskich naciernie poszeli, ieden z Dyrektorow Ba
zylianskich wsiowszy Dziecie w Dyrekcyi swoiey będące onym że od
strzelania Panięcia Dyscypuła swego nadstawiaiąc a swego ochraniaiąc

Zycia

Zycia zastaniał się. Potym znowu w niedługim czasie gdy niejaki Szlachcic z poprzezwiska niewiadomy Bogdziewskiego Studenta Farne go Włodzimir. pod pretextem Uczty na Piwo zaprosiwszy do Miasta Włodzimir. wyprowadził, zaraz niedwłodnie wyprowadzony Studenci WW. OO. Bazylianów obskoczywszy zrąbali, na Stancyą WW. Wkryńskich Podstol. w Szkołach Farnych Włodz. Nauk pilnuiących gwałtownie napadłszy Dyrektora onychże szczelali a nieznalazłszy Chłopca onychże porwali; Przyszedłszy na Pogrzeb S. P. W. Siedleckiey w Kościele Farnym Włodz. odprawuiący się z Kościoła tegoż Farnego Włodzimir. powracaiąc przy bytności WW. OO. Professorów Bazyliańskich Włodz. wedle wspomnionych Szkoł Farnych Włodz. idąc (: wziowszy z ły przykład z Imci X. Rymaszewskiego Prefekta Szkoł Bazyliańskich Włodzimir. który sam w Dzień Świąt Wielkonocnych Lasko w Okno w tychże Szkołach Farnych Włodzimir. będące adeszyt y wytłukł go. :) na Dachowkę na nichże będące kamieniami rzucali; Unatym niedosyć maiąc Roku teraznieyszego podczas Dni Krzyżowych gdy WW. XX. Mikaryuszowie, Professorowie Szkoł Farnych Włodz. z Processyą według ustaw Kościoła Bożego przy licznym zgromadzonym Chrześciańskim Studentami Szkoł Farnych Włodz. do Katedry Ruskiey Włodzim. przyszli, y tam Mszy Świętey słuchali onymże podczas Mszy Świętey Chorągiew, wychodzącym zaś skromnie z Kościoła Laski Studenckie zgłe gwałtownie powydzierali, a gdy nazaiutrz ci z Jmc XX. Mikaryuszowie Professorowie y Studenci Farni Włodzim. sprawiwszy sobie inną Chorągiew y Laski do Kościoła WW. OO. Dominikanów Konwentu Włodzimir. z Processyą przyszli, y Paiężne odmowiwszy gdy Studentów Bazyliańskich postrzegli do Jmci X. Przeora Dominikańskiego posłali uprasżaiąc dla siebie bezpieczeństwa a upewnieniem od tegoż Jmci X. Przeora zaśpiewawszy Da pacem Domine: nietylko żadnego Oręża ale nawet y Lasek ku podpieraniu się niemaiąc szczegulnie tylko apparatem Kościelnym y innym Strojem przybrani z Wielkiemi Studentami Farnemi: także

~~Przeto Lubo wiele~~
nakazuiąc aby P. Josef Kaniewicz iako naypierwszy złego dowodca y
nażycie JW Biskupa Belling y innych czyniący z innemi zasadzki
a wmieście Warężu traktuiąc szkoły o tamże popełnione excessa
świadectwy w sądzie swym in Originali położonemi y przez Sądy swo
ie podpisanemi ponotowany Wieżą Zamku Włodz. wysiedział odtąd za
niedziel trzy to iest Dnia 5. miesiąca Grudnia Roku teraznieyszego 1764
pod winą Infamij wieczney w niezadosyć uczynieniu przed Księga
mi Grodu Włodz. na tymże Terminie zasiadania Wieży publiko
wać się maiący zasiadł y oney siedzenie przez [illegible] nie
przerwanie kontynuował dawszy przy wyisciu z Wieży Zakład
ieden Starościński Stronie pod Winą Infamij wieczney przed temiż
Księgami Grodz. Włodz. publikować się maiący circa manifesta
tionem PP. zas Stanisław Kitkowski y Chłopecki Inkwizycyami tey
raznie wytknięci y obwinieni P. Ignacy Sołtan przez manifest
ie 9. 9bris w Grodzie Włodz. swym y innych Imieniem przeciwko
W. Oranskiemu Podczaszy Czernieche Roku teraznieyszego zaniesiony
z liczby obwinionych bydz przyznaiący się y kulpa Listem swoim do
JP. Pieknieckiego pod ten czas Szkoł Chełmskich a teraz Farnych Wło
dzimię Studenta pisanym Roku teraznieyszego y przez Sądy swoie
podpisanym wszystkie w Inkwizycyach wyrażone przez Studen
tow Bazylianom JW Biskupowi Belling y innym poczynione Violen
cye wspolnie dowodząc in complicitatem wchodzący Wieżą Wy
siedzą tegoż Zamku Włodzimię na wyżey rzeczonym Termi
nie P. Kaniewiczowi oznaczonym aby pod Winą Infamij wieczney
natymże terminie przed Księgami Włodz. na każdym zosobna
publikować się maiący zasiedli y oney siedzenie przez ~~niedz~~
niedziel 12. nieprzerwanie kontynuowali y wypełnili a przy wyisciu
z Wieży po Czworo Czternascie Grzywien każdy zosobna teyże Stro
nie czyli Delatorowi pod Winą Infamij wieczney w Grodzie Włodz. na
każdym zosobna w niedosyć uczynieniu rozciągać się maiący za
płacili; Żadane zas rany Antoniemu Dachownikowi, Bogackiemu
Sewkowi Parobkowi aby ci wszyscy wyżey wyrazeni Obwinieni, na
Terminach przy wyisciu z Wieży każdy zosobna po Czworo Czternascie
Grzywien pod rygorem wyżey opisanym na każdym zosobna roz
ciągać się maiącym zapłacili; Niedziel PP. Grabowski ~~Kapelista~~, Łabęski
Kuchmistrz JW Biskupa Belling Wieże wysiedzą Zamku Włodz. w tydzień po
skonczeniu Wieży y wyiscia zniey P. Kaniewicza pod Winą Infamij
przed Księgami Grodz. Włodz. w niedosyć uczynieniu Circa Manifestationem
na każdym zosobna publikować się maiąca zasiedli y oney siedze
nie przez niedziel 6 nieprzerwanie kontynuowali, a przy wyisciu
z Wieży Stronie Dwoie Czternascie Grzywien pod rygorem wyżey opisanym
na każdego zosobna rozciągać się przed Księgami Grodu Włodz. maiącym zapła
cili albotez JW Biskup Belling zastępuiąc Ludzi swoich zapłacił pod
rygorem wyżey opisanym czyliteż z Zakładow Starościnskich y Grzywien
na stronę swoie przysądzonych skompensował, Pracowity zas Andrzey
Pachołek tegoż JW Biskupa ~~Belli~~ Turmie zamku Włodz. w bramie
będąca na terminie PP. Grabowskiemu y ~~Łabęskiemu~~ oznaczo
nym pod rygorem wyżey opisanym przed Księgami Grodu Włodz.
w niedosyć uczynieniu circa manifestationem publikować się maiący

6764

maiącym zasiadły y onej siedzenie przez niedziel 12 nieprzerwanie kontynuować, a przy wyiściu z Wieży Dwoie Czternaście Grzywien Stronie pod rygorem wyżey opisanym w Grodzie Włodz publikować się maiącym sam czyli też JW Biskup Belling zapłacił zastępuiąc Stro[n]ie swego. Niemniey Kacowici Pokotylo, Derys, Sało Pouch, Turme Zamku Włodzim w Bramie będącą na terminie PP. Gratoszkiemu y Zabęskiemu oznaczonym pod rygorem wyżey opisanym w Grod Włodz w niedosyć uczynieniu publikować się maiącym zasiedli y onej siedzenie przez rok nieprzerwanie kontynuowali; y przy wyiściu z wieży po Czternaście Grzywien każdy z osobna stronie pod rygorem Infamij wiecznej, w Grodzie Włodz zapłacili czyli JW Biskup zapłacił, lub też z zakładów Starościńskich y Grzywien na stronie swoie przysądzonych tak zakozałow iako y Andrzeja Suchotka swoich należące się potrącił; P. zas Kuchalski lubo Inkwizycyami obwiniony że iednak przez żądane sobie rany od Studentów Starzych Włodzie dopełnił zaw[?] występki swoie należące się ukaranie dlatego onego od win z Prawa przepisanych przez niego zaułu[?] zonych wolnym czynią. A za porąbanie y bicie Kuleczyckiego, Bałdy, Płotyckiego ~~Bałdy~~, Studentów y Urzędza Sługi Bazyliany od Studentów Starzych Włodz wykonane aby JW X Orański Biskup Belling stronie tak zate porąbanie iako y Opatowicza y Zaniewicza bicie Czworo Czternaście Grzywien zapłacił pod winą banicyi wieczney na terminie z Wieży wyiścia P. Kaniewiczowi każącey się zapłacił lub z przysądzonych sobie zakładów starościńskich y grzywien potrącił

Działo się w Zamku JKMci Włodzim Roku 1764tego dnia 14 miesiąca Nowenbra

Oblato 1764. d. 5ta Abris Comparens Personaliter Urodz JP. Ludwik Kopczyński dla zapisania do akt niniejszych Grodzkich Włodzimirskich ten Dekret Condescensioni Między stronami Intro wyrażonemi ferowany z Paragrafami trzema takiemi[?] w[?] Brzeźniakiewicz Saradoski, Kuchalski, Płotyccy Bracia Dnejim[?] Przeciw czyli na tapanie Studentów ad Acta praesentia Castrensia Vlodimiriensia per Oblatam podał.

x 6865

Comparens personaliter Wielebny Jmć Xiądz Walenty Szymanski Prefekt Bursy Farskiey Włodzimir
skiey, swym y JW Jmć X. Adama Sylwestra Wayny Granskiego Biskupa Bellinenskiego Suffragana
Kamienieckiego Włodzimirskiego et Proboszcza, tudziesz całego zgromadzenia Jchmościow Xięży Farnych
Włodzimirskich ac totius Inclytæ Juventutis ćwiczącey się w szkołach Farnych Włodzimirskich imieniem
przyczytaiąc się tak do dawnieyszych ad personalem Comparitionem JW. Proboszcza Włodzimirskiego
Jako y recenter w rożnych grodach y urzędach poczynionych Manifestow + Kapitulnych y teraz solenne w niżey wyrażo
nym obwinionym. ~~[illegible]~~, Przewielebnym w Bogu Jchmościom Xięży Piotrowi Łapinkiewiczowi
Rektorowi, Wawrzencowi Rymaszewskiemu Prefektowi, Cujusvis nominis Skuyskiemu Professorowi
Rethorices y innym Professorom Szkoł Włodzimirskich Collegium Ord: Divi Basilij Magni, niemniey
Wielm: Urodzonym et cujusvis Conditionis Piotrowi Skompskiemu, Ejusdem nominis Postrucki
mu Kajetanowi Heckiemu ejusdem nnis Bartoszewskiemu Ignacemu Wacietynskiemu
Jędrzejowi y Joachimowi Kierkorom Braci między sobą rodzonym, Stanisławowi Kiżkowskiemu
Kaniewiczowi, Forsewiczowi. Hurynowiczom Braci między sobą rodzonym Kralewiczowi Bonie
wskiemu. Kopinskiemu Krajewskiemu, Mikusiewiczowi. Płotyckim Braci między sobą rodzo
nym Paszkiewiczowi Chtopeckiemu Leontowiczowi Buraczewskiemu Dymitrowskim Bra
ci między sobą rodzonym Portackiemu Hitkowskiemu Swidzinskiemu, Krzyżanowskiemu
Łupinskiemu Opatowiczowi, Daszkiewiczowi, Kuchatskiemu Bałdkie y Innym Wielu Genera
liter wszystkim Bunt y Tumult na niżey Bezprawną y niegodziwą obieyą cum summo scandalo
et ludibrio w Trwaiącym Denomine et Cognomine Wielebnym Jchmć Xięży Bazylianom Le
piey Wiadomym przypisatom Swiadcy manifestuie się y protestuie w niżey wyrażony sposob
yoto. Iż Jchmć Obwinieni nieukontentuiąc się dawnieyszemi Wiolencyami Inkonwiencya
mi sabotel Znacznemi Krzywdami Kosciołowi Fary Włodzimirskiey y Szkołom przy tey że Ffa rze
Włodzimirskiey przez się poczynionemi, owszem massa pejoribus addendo naypierw roznemi cza
sy niemało Szkoły przechodzaiąc się obira w tychże Szkołach będące wybiali, dachowkę Kam
niami dziurawili trosili, Jnhis Omissis Samże Wielebny Jmć Xiędz Wawrzenca Rymaszew
ski Prefekt tychże Szkoł Bazyliańskich w samdzien poniedziałkowy Swiąt Wielkanoc
idąc koło szkoł Farnych z Hylbowskim Katafaltorem popołudniu na większy Kontempt
tych że Szkoł przy Farze będących obira laskę powybiał Instructeriem Szyb dwadzieścia
czterech co przeciwko Charakterowi swemu czynic ważył się, dodając ieszcze dla większey wzgar
nieuczciwe Słowa Ktorych tu dla uszanowania urzędu nie kładzie się et per consequens Jchmć
Panowie Studenci Bazyliańscy ~~[illegible]~~ przykładem Jmć Xiędza Prefekta swego pogorszeni czyli pobudzani kontynuiąc za
wziętość swoią smieli y ważyli się. Dnia 28 maja Roku 1764tego. Gdy Wielebni Jchmć Xięża Far
scy Włodzimirscy zobowiązku urzędu swego duchownego Parochialnego z Kosciołe swego cum
universo Clero spiritualis tudziez inclyta Juventute Szkoł y nauk przy Kosciele Farnym Wło
dzimirskim w szkołach stanowi Jch przyzwoitych ćwiczącą się niemniey y Rożney Kondy
cyi Ludzi pobożnych na procesią publiczną czasu teraznieyszego swiętego Dni Krzyżowych,
według obrządku Kościoła Swiętego Katolickiego prawowiernego po całym Swiecie Panstwa Rzymskie
go w kosciołach parochialnych używanego na Chwałę Bożą y ubłaganie maiestatu Boskie
go pobożnie zgromadzonych tudziez in Gsentia Wiel. Jmć Xiędza Antoniego Moszynskiego
Kanonika Łuckiego Proboszcza Mewirdckiego Tey Procesiey publiczney Assystuiącego, Procesią
według Ceremoniy Koscielnych cum cantu devoto solito more z Studentami swoiemi z Chorą
gwią y tasbami dla większey Chwały Boskiey y lepszego zachowania Ordynku podług zwyczaju
Szkoł wszystkich publicznych idącemi do Koscioła Katedry Włodzimirskiey Ritus Græco uni
ti weszli y tam krzyżu swiętemu z wszystkim zgromadzonym Ludem stuchali. Urodzony
Franciszek Sikorski nie spodziewaiąc się na mieysca Swiętym w Kosciele żadnego Tumultu
nadmienia y wszelkiego niebespieczenstwa służ w niwczym nie opuszczaiący dla sposobności
większey oddania Bogu adoraciey Chorągiew wedle siebie postawił a z w tym punkcie Zwiesliem
in petom podczas samey Elewaciey Kiedy Lud Twarzy swoie przed Panem Nieba. Kuczeni nachy
lił Kaietan Bartoszewski przyskoczywszy Chorągiew porwał, gdzie Urodzony Franciszek Sikor
ski chciał ią odebrać, ale usłyszawszy przez obwinionego zuchwałym Gniewem wyrzeczone sło
wa, Idź bo zabiie wytnę w zęby to się kruią obleiesz, przeto uważywszy aby zła stąd niewyni
knęła konsekwencia a bardziey zachowuiąc immunitate Ecclesiastica niechcąc przeszkodzi
nabożenstwu tenże Urodzony Sikorski bez wszelkiego zcięcia oddał Chorągiew Ktorą niedo
mości gdy się obite oyczy Jchmć duży Professorow Szkoł Farnych Włodz natychmiast Stud
tom swoim zakazali aby żaden nie przystoynych słow nie mowili boby zapewne było przysło

averto

averbis adverbera niemaiąc dosyc natym Jchmc Panowie Studenci Bazylianscy będąc od
Jchmc X. Professorow swoich natą niegodziwą akcyą wzbudzeni Kiedy wszyscy Księża Farscy Z processyą
nazad Z Kościoła wychodzili przyskoczywszy Wielm. Kaietan Stulł przed Schodami do Kościoła Kate
dralnego wchodząc leżącemi Urodzonemu Mikołaiowi Wyszniewskiemu Laskę zrazu wyrwał, co widząc
wkwyt namieniony Kariewicz Student Szkół Bazyliańskich przyskoczył zuielką prośbą do Urodzo
nego Piotra Teparowicza te słowa wymawiaiąc daysam laskę odebrał. Którzy będąc od Professorow swo
ich upomnieni aby żadnego niczyniłi gwałtu twarzy swoie napełniwszy wstydem skromnie się
zachowali y nie bronili; Widząc tedy Jmc X. Rezens Seminary Włodz. tak wielką obelgę Kościoła w czar
dę Processyi y Dyrektorow wszystkich Jchmc Księży y Studentow swoich przybrawszy sobie Patowarzysza
Jmc Księdza Jozefa Rudnickiego Z przyzwoitą Duchownemu Stanowi Rekognicyą poszedł do Jmc Księdza
Rektora Kolleg: Włodz. spytać się coby było za przyczyna tak niegodziwego uczynku y czyli się to z awolą Jchmc
stanęło natych miast Jmc X. Rektor. [illegible] Dostateczney wiadomości Jchmc Księży Profe
sorow pytał się co [illegible] to ich wolą stało wydał się z tym słowy mowiąc WPanowie niechce umni
zetargiwać publicznie chodzie przeciwko ublizał chwale Boskiey y przywileiowi Nayjaśnieysz. niegdyś Au
gusta 3ego Krola Polskiego Stanowi. Zaktorego przywileiem y Konsensem Rzuły Possp: też Szko
ły Farne Włodzimirskie są wystawione zaraz ubrotce przy Schodzy Jmc X. Skrzyński Professor Reto
ryc. porzuciwszy wszelką uczciwą ludzkość z prośbą y gniewem od powiedział Wierny my cześć tego
Kaliowiec do Ktorego żadnemi nabiera Jmc X. Rudnicki my otym niewiemy ale WPanowie widzicie że
nie nasi Studenci dali obałęz Kłutni Ktorego skromnemowienie od Jmc X. Skrzyńskiego Patra Re
toryc. takową niegodziwą odebrało rezolucyą, niech że nieby zaczepili naszych Jasam nay pierwszy
strzelać będę y Studentom pozwolę Ktory nieludzkość Jchmc Księża Bazylianie y Studenci Jchmc nietylko
z Księżami Farskiemi Włodzimirskiemi y Studentami Jch uczyli, ale nawet Kiedy processya z Kościo
ła wychodziła od na kontempt wdzwonny uderzyć zakazali y niedzwonili przeciw prawa Kanony
[illegible]tytucie Duchowne nie obserwuiąc w tey przyczynie gorszący stan świeckich a nawet y samych
[illegible]boio cd. Jchmc Księże Bazylianie y Professorowie wraz Z Studentami swemi wpadli. Gdyż żey
[illegible]ie Wzniecony ogień gdyż go coraz bardziey roz żarzany ani żeli Gaszony większą gorę bierze, tak Jchmc
[illegible]wie Studenci Wielebnych X. Bazylianow będąc pobudzeni ponownie dnia 29 maja Roku 176[illegible]
[illegible]oboiem w Zapaliwszy swoiey nieprawy tykowaną poniegdy popełnili obelgą o ktorey co nomine
[illegible] ne vestigiis do Grodu Włodz. zaniesiony manifest. Clarę odocebił, Ktory Jchmc Księży Farnych Wło
dzimirskich Z processyą tempore Dier rogationum do kościoła Wielebnych OO Dominikanow Konwentu Wło
dzimirskiego Cu asystentia tak Studentow tyże Fary Włodzimirskiey iako y ludu pobożnego przyby
łych y tam nabożenstwo swoie podług obrządku Kościoła parochialnego odprawiaiących, y iuż
z Kościoła wychodzących w samych drzwiach Kościoła na Kurytarzu Non observata lege Divina etiam
nec ritte ecclesiastica tumultuosi napaść uczynili się z mlodzy Ktorych Jchmc Księży Fary Włodz. chorą
gwi Studentow Farnych gwałtem wyrywać y laski Ktorych też studenci farni dla większey chwały
Boskiey y dla porządnego prowadzenia ordynku uczyli odebrać usiłowali w ktorym zamieszaniu
Jchmc Księży Farnych policzkowali zawtory niemi okrutnie targali bili potrącali do upodobania sło
wami nieprzyzwoitemi miesca swiętemu tylko Kom że poderli Kapuły y czapki pozdzierali, nao
statek uderzywszy wtwarz nielitościwie kiem krew Z pyścili y pokrwawili także Jchmc Panow Stu
dentow Farskich Włodz. prawie na życie godząc Jnnych wpiersi Kamieniami bili, innym drągami
Słronie poranili innym ręce potłukli Cowszystko pobała obdukcya zaniesiona w manifesta
tione do grodu Włodzimirskiego, Tam Jchmc XX Bazylianie Professorowie tores! Jmc X. Wilczyński Proff Syntaxios natenże
napadszy Kurytarz tym że Jchmc Księży Farnym Włodzimirskim wychodzącym Ktory tarza na Cmentarz
nie bezpieczeństwem życia odgrażał. y tak Jchmc Księże Farni Zapatrzywszy się natak niegodziwą obelgę
obelgę Boską, Z gwałcenie Kościoła y nameśnikow Jego niechcąc przez Jchmc Panow Studentow Bazyli
ańskich zostać Stanistowami a ich uczynku Bolestawami, u Księży Dominikanow salwuiąc życiey Do
wie swoie przyzostać się musieli a zaś Jmc X. Skrzyński Proff Retoryc czyli uwiedziony gniewem zapomniał
karakteru swego czyli sena dodaiąc Studentom swoim przed wielu Zgromadzonemi ludźmi na Cwyda Sz
uti patebit in inquisitionibus wołał hos formalibus verbis. Niech nosią X Rudnicki ziemną sprubuie wkiec
y Jaxiędzy On xiądz atak niepamiętami będąc Jchmc Panowie studenci Bazylianscy ile Professorow
swoich pobudzeni odwagą niemaiąc ieszcze dosyc natym że processyą y Kościoł Zgwałcili Księży Farskich
w dalmatykach nawet będących porozganiali Relikwiy Swiętych ~~Dłatego~~ że ni olenięcą uczyniłi pro
cessyi cd. Jchmc Księże Farscy w tęgi z Kościoła nimogli, y processyey nie kontynuowali, Gdy Jchmc Pano

wie

Studenci Bazylianscy to co w umysle mieli wykonali z kościoła Dominikanskiego tumultuo
se po szkole maiąc już wcześnie kiiy do Drew rąbania do osob kilkudziesiąt z Seliniami
u mowionych Browarnikow, uzbroiwszy się Bardziey niż na nieprzyiaciol Wiary zbroia
mi Drągami Szablami Fuziami pystoletami, y Innym orężem naszłoty Farny
Włodz. violenter napadły blisko niedaleko Kościoła Bonarzonym Cmętarzu dla po
loru Incheta juventutis y dla nauczenia życia Chrześcianskiego wystawione, y tablic
szkoły. zapomniawszy wszelką krzywdę ktora się bliźniemu czynić nie powinna
podcinać, okna wybiiać, zawiasy rozrywać, żelaza zabierać szkodę wszelaką czy
nić y z heretyckim zbyrowai ważyli się podczas ktorego tumultu kapucy y ka
pli w kościele u Ichmc X Dominikanow z stow Ichmc Xięży Farskich Włodz po
zebrany, ktore tam napełniaiąc w gorze zuchwale na szablach podnosząc, nagto
wy Statuy S. Jana Nepomucena na tym że Cmętarzu zaraz obok kościoła stoiący
zarzęganiem się, szyderstwem y pogorszeniem niewiernych na ktorą patrzących
Żydow wkładali, na nabożeństwo ktore się na ten czas w kościele Farnym Włodz
odprawowało nie nieuważali owszem podczas Samey ~~Chwaciey~~ Mszy. spiewaney
z Strzelby ręczney do kościoła mierzyli Ktore bluźnierstwa y zgorszenia widząc Imc X
Bog ostawszi Wikariusz nie mogąc tak wielkiey obelgi Boskiey y chwały Jego znieść
cierpliwie tymi łagodnie do nich mowił słowy ach mości panowie co czynicie
nac Imc Pan wyżey namieniony Skępski odpowiedział Gdybym teraz do samego
Boga strzelał. Ktorey śmiałości y zuchwałości Imc X Skępski ~~śmiał~~ości [brzydk] Jego
mości dodał. Kiedy będę xiędzem Imc X Rudnickiego wyzywał na poiedynek
nie przestaiąc ieszcze na tym też Statue S. Jana Nepomucena szablami porą
bali na Cmętarzu jako to Malewicz strzelał. Dzwonek szkolny na większe
pośmiewisko zrabowali z szkoły do kościoła zniemotą szkodę uniwerz. Znysz
czyli poliborey niegodziwey Alecyi Hurmem z Sosterni szablami idąc przez
miasto wszelkim orężem uzbroieni dzwonek w ręku od szkol Farnych ku
po mieście dzwonili, a gdy przyszli wszyscy z goleni szablami pystoletami y ładownicami uzbro
ieni na Cmętarz WW OO Dominikanow Włodz. tam po murach y parkanach szablami krzesząc wiele strat
WW Imc Xięży Farskim Włodzimirskim y Studentom Ich czynili tak dalece że Ich Imc Xięża Farscy nie
widząc ratunku żadnego nad sobą y Studentami swoiemi prosili Ichmc Xięży Dominikanow Włodz
aby kościoł otworzyli gdzie gdyby stosę Ichmc Panow Studentow Bazylianskich życie im odebrać ma
ta, niechby przynaymniey katolicki sposob wzywania Boga przystałnim życie życia swego
odbierali, Ktorych Ichmc Xięży Dominikanow ani prozba y boiaźń, ani płacz małych y niewinnych
Dziatek otwarcia kościoła uprosić niemogły, zaczym Ichmc Xięża Farscy z Studentami swoiemi
na gornym korytarzu u Ichmc Xięży Dominikanow podczas samegoż stołu umknęłe już odbiegłszy
życia swego myśleli, Ktorym śmierć zapewnie była by nastąpiła y się wszędy wolne było wayście
do tegoż konwentu, gdyby był Imc Xiądz Kajetan Stasiewicz Przeor Konwentu tegoż Dominikan
skiego Włodz. do Ichmc Panow Studentow Bazylianskich nie wyszedł. Za ktorego czyli prozbą czyli namo
wieni odeszli, a zszedłszy się pod swoy Kościołek S. Jozefata, alias Kongregacią, tam szablami
goleni wywołali, wiwat zwyciężtwo nasze krzyczeli, maiące już sobie na aplauz przez Imc X Skęp
skiego Poss: Rethorices y Rządcy Kongregacii wydane modlitwę y już po nabiciu zastawszy że
zwaticeli Kościoł pobili Xięży porysowali Statue S. Jana Nepomucena y inne obelgi pos
bluźnierstwa popełnili Żydow pogorszyli, y Inne niegodziwe akcye, aby strzelali ktore niegodziwe żoł
nierstwo przełożonych poniesione aby miastu całemu wiadome było ogulnie wszyscy za każdym wystrzele
niem Wiwat. Wielkim y wyniosłym głosem wołali. Ktorą zawziętość Ich y tak wszelką rebellią
przeciwko Samemu Bogu widząc Ichmc Xięża Farscy Włodz. Dnia trzeciego dni Krzyżowych we Śro
dę 30 maja Roku 1764. processią publiczną odprawiać chcieli tylko że przez strzelanie przez ludzi
Wiary godnych uti patebit in Inquisitionibus zeczn. Ichmc P. Studenci Bazylianscy iterum uzbroione oręża
Strzelbę y ładownicy prochem napełnione przybrawszy się do Kościoła WW OO Dominikanow Włodz
pod pretextem dla słuchania Mszy z Szkoły się y tam zasiedli poczynili w drzwiach do Cmętarza
wchodząc z kuliami po czterech stało y nimi na Cmętarzu przy ładownicach szablach pistoletach
y Inney woienney właśnie jak na nieprzyiaciol Wiary armoniczy stali, Obawiać zaczym się processii
z Kościoła Farnego Włodz. wszczymiała w ktorym takowym niebespieczeństwie przed strzelaniem processey

dnia

dnia trzeciego żadnym sposobem odprawować nie mogli, y już publicznie do kościoła nie wychodzi
ale wkoscielé swoim przeszkodziwszy nabożeństwo Dni Krzyżowych, praktykować umiłując niebezpie
czeństwa życia Zdrowia swiego y ludzi pobożnych odprawowali, O które wszystkie violencie Izlecz
gwałty pobicia y tumulty Cz. Jchmc księża Farskiey Włodz. Ducti puro Zelo et amore Dei na przeciwko
tymże Jchmc Panom Studętom Bazyliańskim Do Akt. Grodzkich Włodz. Manifest zaniosli, W tyczas
Cz. Jchmc Panowie Studęci Bazyliańskiey postrzegszy Jchmc Xięży Farskich Do Kancellaryi idących z Domu
swoich churmem wszystkiey powychodzili, y naukey Starczi. Co wszystko widząc Jchmc Xięża Farskiey Włodz.
będąc przestraszeni już nieraz y pobici w Samey Kancellaryey wniszczali się y trwożyć poczeli, Co wszystko
wobecności Jmc Pana Mateusza Namiesnika Grodz. Włodz. Kazimierza Palestranta Grodz. Włodz. z ales
kich. Brać między sobą rodzonych. y Jmc Pana Grzegorza Dąbrowskiego Burgrabiego Nurskiego dz
tosię, w którey boiaźni chcąc dla siebie znaleźć bezpieczeństwo, posłali dwoch Xię
ży imieniem wszystkich prosić do JmćPana Komendanta Towarzysza znaku pancer
nego na tenczas w Mieście JKMci w Włodzimierzu będącego, aby raczył dać su
curs gdyby attakowani być mieli ciż JmćXięża Farni włodzimierscy przez swa
wolnych Studentow bazyliańskich, od którego JmćPana Komendanta nie
mogąc się doczekać wiadomości z wielkim strachem y boiaźnią pusciwszy
iedynie na wolę Boską powracali się z Kancellaryi do Kościoła swoiego, któ
rych idących obaczywszy nie raz wspomnieni Studenci Bazyliańscy
na wielkszy ludzi postrach y szyderstwo w szkolny na tenczas dzwonek wzięty
podczas zburzenia Szkoł Farnych włodzimierskich zdzwonili y Herbowy
malowany JWWJmćXięd. Adama Woyny Orańskiego Biskupa Belle
z tyle znakami w Oyczyźnie Domami z kolligaconego w Zięty z kopułko po
nizszozeniu przez siebie Szkoł y tam ~~też Kapitule~~ ten herb na płocie powie
wiwszy szydzić zniego się naśmiewali błotem nań rzucali wiwat Oran
[illegible] Tak z tym zaś Bogu y Swiatu całemu takowe
[illegible] y zniewaga Honoru Boskiego nie uszanowanie Charakteru Na
miestnikow Boskich zgwałcenie prawa obrządku y ceremonij Kościelnych
urągać się z dystyngwowanego Herbu wiadome było te do Urzędu
niniejszego zanoszą na przeciwko wyż wyrażonym obwinionym użalenie się
obiecuiąc się tego wszystkiego prawnie in Foro Fori cum quo de
Jure venerit dochodzić.

7. ~~80~~ 67 Iako X. Zodzyn: dowiedziawszy się o wszystkim Instrumencie na Kommissio upowazniał Studentow Zebid z przyięciem ich, aby się śmieli, y plwali na tę kommissię y za nic ią mieli.

8. Iako z poduszczenia X. Zodzyn: Student Retor Skrzyński y pod mszy skazunowany Laty zdykcij Jmć. Xiędza Kommisarza y podczas mszy się odmowię że na studentow Kommissij nie masz:

9. Iako X. Zodzyn: X. Starych wypuszcił na wolność w Zodzyny pomieście y ~~[illegible]~~ rożne zgorszenia czynić, ktorych przed tym świadyt Kastygował, y zawsze dawał się słyszeć że ego Destynatus mieć wszelką moc ex Brachio Illumi L. O.

X. Derengowski X. Marcin Bogusławski, X. Stef. Hrehorowicz, X. Tomasz Zdebiński,

10. Klenka kazał wkaydany okuć, y kijmi tego odgrażał się. Eic

11. Nigdy słowa dobrego nie da Klenskowi y odzywa się że to że cokolwiek czyni to wszystko [illegible] z Smli

12. Wszystka się kłotnia z niego wszczyna

13. X. Zodzyn: z P. Bar: pili na S. Jan Chrzciciel od południa do nieszporow z gotuię się na tę sprawkę.

14. Drugiego Studenta zabić chciał, co większa na cmętarzu do tego zabojstwa studentow namowiwszy gdyby nie się za obmówili

15. Studentow namawiał aby Profesorom Gai posto płaç a ktery kommissij nie podoba.

16. X. Zakrystianowi Stancio chcieli zapalić tylko go X. Derengowski ostrzegł y kazał musi przenieść do kościoła, gdzie przez dni dwa y noc musiał przebyć

17. Drugiego dnia po kłotni X. Zodzyński posłał z X. Iepkowskim y studentami pod kołach, Profesorow powiązaniali y ktorzy słuszni byli to Imsię kazał wiązać do Rhetorow ina czy zas karę zrobił.

18. Drugi z potyczki kłotni same studenci wypędzili do szkoły profesorow powiązali niegdy szkół przezpewdzili z gotemi szablami, za tymiż profesorami się uganiali gdzie X. Stendzickiego wpale uj to

19. Bostrzegł się X. Zodzyn: z X. Deb: że to nie żart pallei oba y ich przeformowali zwodziło szkołę nie iak pobuntowali tak pogodzili.

20. X Kaznodziei Kapucyn nagadał X. Zodzyn: w te słowa: coto zastąpi nie mieć tego prawie na ambonie tylko o studentach albo kto im zabroni gdy przy szablach y pistoletach kościel ~~bo kto im zabroni~~

[illegible] X. Zodyński

Punkta do Komissyi od Jmościów Xięży Wikaryuszów Fary Włodz.
przeciwko Jmc X. Łoczyńskiemu przy gwałtownym zelżeniu Kościoła
y pobiciu Kapłanów wtymże Kościele popełnionych.

1. Jako w dzien narodzenia S. Jana Krzciciela y kilku dniami przed tym że swię
tem. to iest: po odieździe ze Włodzimierza Jaśnie Wiel. Jmc. Xiędza Sufra
gana Dobrz. na Trybunał X. Łoczyński wziął Studentow wszyst
wiął y przymuszał, Rektorów aby Filozofów zapoli, bili y iako chcieli czy
nili skrytod. Zych kiedy na każdym mieyscu uchodzić nie mogli, pokorno
ścią ~~—~~ Jm. czyli trzeba tronił wdzięcznie rzeczony podczas nieszporow otoczye
zbroynie kołał, to iest: z szablami strzelbą, kiami y innym orężem
Kościoł S. y wszystkich ludzi do zgromadzenia na nabożeństwo zgromadzonych
między którymi y ci Batabam Filozof, pos konczonymi nabożenstwie
wychodzące z Kościoła wraz z niemi okrutnie poturbowany chwycili stopnie
na schodach X. Bogusławskiego Prezbitera X. Dereggowskiego Kom
mendarza y X: Szlendzickiego Profesora Syntaxeos, na których bo
tyami charakter nie uważaiąc, świętokradzkiemi rękami
y usty szarpali, bili w to czyli policzki, besztali: his formalibus.
Wara popi chłopi, durnie, y innemi zelżywościami napełniali

2. Jako tenże w tej Łoczyńskiego y w przytomności Jego
Jeden z przerzeczonych Studentow wtymże czasie na schodach Koś
cielnych z tyłu porwawszy za kołnierz Komży X. Bogusławskiego
okrutnie rzucił wznak, deptał, bił, y dyffamował.

3. Jako tenże X. Łoczyński pijany do bursy potym burzliwey sprawie w
stancyi tych zuchwałych wtarabaniwszy kazał im bić y strzelać tą
zaś całą noc z niemałym wszystkich w mieście przestraszeniem

4. Jako na zaiutrz też gwałtownicy mało wy trzeźwiawszy z X. Łoczy
ńskim z strzelbą y szablami przychodzili y około Kościoła biegali y
pod okna X. Bogusławskiego Dereggowskiego Zdebinskiego przychodzi
li y szyli, wołali, his formalibus: Chłopi, popi, durnie pa
nie tylko byście abo was wykorzeniemy, albo nas niestanie
do daiąc Jm. Xiądz Łoczyński wszelkiey wolności przyczynił w
tenczas stoiąc.

5. Jako dnia trzeciego też ponawiaiąc iako X. Łoczyński iako
y Jemu z przyięcia podobnież z szablami z strzelbą ~~pistoleta~~
~~mi~~ y kto co mógł mieć gonili przymuszali do piątki y Rebellij
namawiali besztaiąc Professorów, y wszystkich X. Misyo
narzy ze szkoły wypędzili.

6to. Jako X. Łoczyn: wyprawiwszy kilku Rektorów ad summu
loci Ord. Ziątkowsz sex Kussy którzy powróciwszy, bezbożnie
natrząsali z Xięży mówiąc połowawszy tu się żenat w zamb z
wasze ex komunikę. Dnie zaś przymuszali opisywać y
sam opisywał niesprawiedliwie do Jaśnie Wiel. Jmc. X. Sufr. W. Dobrz.

111

Puncta sub Conscientia zeznane.

1mo Swiadczę iż w Roku 1763 zawszebył motorem do zrujnowania Szkoł Farnych Mikołay Chłopecki. Skąd:

2do Tegoż roku Pauprowie Szkół XX. BB. od Professorow swoich byli namawiani, aby dla dania okazyi śpiewali na Grunbie JWJmć X. Biskupa dobradzieja. Skąd:

3tio Tegoż roku stało się, iż podczas Festu Sgo Józefa, WX. Rymaszewski naszył sobie pozwolenia na Imieniny JWJmć P. K. Czerny za powrotem do Stancyi mojej tego zasnoł, Uymczałem iż pomienieni y namowieni Pauprowie niby dla zysku spiewania do Kamienicy pozad szy tumult między sobą wszczeli, y nam Studentom iuż szczacego iż okazyi porwania się dali. w czym Ja ile zyczliwy podtenczas dyscypuł W X Rymaszewskie mu chciałem dać znać, iż naszych biią, lecz że Jmć Spat, X. Staiewski Professor Rhetoriczy wydał mi kilkakrotnie Szabel do potkania się z przeciwną stroną. Lubo podtenczas swoi Laskę w ręku obcieli.

4to Twierdzę iż Matewicz Student OO. BB. omylnie na to wysadzony bezbronnego szkaradnie obił P. Bogaczewskiego

5to Widziałem iż na wystawiey przeieżdzaiącego y nietrzeźwego Dachowniczka na padzie Studenci Bazyliańscy zrabali y prywatnie Inkarcerowali.

6to W roku 1764 po wielkiej nocy iakie przedtym przybył do szkoł naszych Exstudentowy w Warszawie y w Łucku Kancelarię tak zaraz rzeczy wszystkie kierował na zniszczenie Szkoł takich, lecz z podusznienia XX Professorow swoich; albowiem:

7mo Gdy podczas Krzyżowych dni Jmć XX. Farscy podług zwyczain do Katedry wychodzili cum Ritus Grali przyjtanie z processią przyszli w Assistencyi Studentów tych szkoł Farnych, Jmć X Prefekt nasz prosząc ze szkoł od WJX. Rektora umowiwszy się z nim przed dzieciętą Kazał nam wyiść ze szkoł. y Chorągiew Studencką Farną koniecznie odebrać.

Jakoż

8vo Natychmiast podczas Mszy SS. z naszych pewny wziął z rąk pierwszego tej chorągiew y onę drugiemu oddał. która zaniesiona do Zakrystyi tegoż XX. BB. niedosyć natym, bo nie ukontentowany ieszcze Haniewicz z JP. Wielkim Podstolicem Nowogr. iuż za bramą będący procesyą napadli y studentom gwałtem laski Marszałkowskie y odarli.

9no Wielki potym rozruch podług chwalebnego zwyczaju iż Jmc XX. Farscy przyszli z processyą do XX. Dominikanow, oczym my przedtym niedzianyszy ordynowaliśmy z świętymi XX. Proffesorow szcsin do Kościoła XX. dominikanow, a rozterąca sekretnie usiedziała w dworku wJmP. Podkomorzego Pisarza Ziemsk. Lidzk. dla powtarzaniu odebrania chorągwi.

10mo Ta uwaga gdy z wielkim wzruszeniem przytomnych iakoś nieudała się, dopiero chciwcy pod pierwszym punktem zadosyć stało się mogli. Albowiem:

11mo Jmc X. Szyszko y Wilczyński przypadli do XX. Dominikanow przestrzegaiąc XX. Farskich aby się zatargu niewazyli wystąpić, mowiąc iż się zbyteczni nie zawziął studenci.

12mo Prawda: że gdy zgraia z kiiami od dominikanow poszła pod szkołę farskie, ja pośledem wołowany z X. Rymaszewskim na kapitułę Katedralną z ciekawości, iak przedtem obaczemy ruderę tychże szkoł.

13tio W roku 1762 stało się, iż X. Prefekt nasz z Jmc P. Dybrowskim y JmP. Zaleskim Namieg. pozno w noc pożegnawszy się, ile nietrzeźwy odważny poszedł był z laską wieczorem dobrze w głowi opatrzonym pod farę gdzie będąc powracawszy przedemną szczycił się iż każdego z osobna szkołę farskiey nabierał.

14to Podiąwszy szkoły, Jmc X. Rektor rekompensuiąc fatygi przydał nam dla konsolacyi dwa czerwone do rąk Janiewicza.

15to Iż pod posłuszeństwo exkludowano kilku, y namowiono wszystkich aby szli do XX. Jezuitow prosząc się do szkoł.